

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8/Sayı 106/31 Temmuz 1990/2.50 DM

KÜRDİSTAN HALKI ARGK İLE ZAFER AYINA GİRDİ BOTAN'DA KAZANAN YİNE ARGK

Temmuz ayında halkımızın ulusal sorunu çeşitli boyutlarıyla dünyanın en önemli politik olayları arasında yer aldı. Bir yanda ARGK'nin halkı birleştiren ve ayaklanmalara çağıran eylemleri, şehir kitlelerinin hızlı ulusal kurtuluşçu uyanışı, dış alanlarda Kürdistan adına yapılan nitelikleri farklı konferanslar ve huzla gelişen uluslararası dayanışma; öte yanda bunalımın doğurduğu sömürgeci terördeki artış, köy göçertmeleri, sürgün, kitle sel tutuklamalar, Kürdistan'a sömürgeci yetkililerin artan gezileri ve ulusal bağımsızlık mücadelemizi tasfiye amacıyla hayata geçirilmeye çalışılan emperyalist güçler destekli, SHP'nin dar bir kültürel özerkliği içeren "Kürt raporu".

ARGK, sömürgeci ordunun imha taarruzunu boşa çıkardı

Temmuz'un son onbeş günü içinde Gevaş, Hizan, Çatak, Çukurca, Şemdinli, Şırnak, Beytüşşebap, Silopi, Silirt, Kerboran, Gercüş, Varto, Besni, Halfeti, Dersim ve Arıcak-Elazığ'da ARGK düşmana vurdu. Bunlar sadece kaydedebildiklerimiz. Temmuz'un son haftasında Botan tam bir savaş yaşadı. Bu savaşa sömürgeciler binlerce asker, özel tim gruplarını ve bölgedeki tüm çetelerini sürdüler. Turgut Özal'ın bölgeye gezisinin hemen ardından geliştirilen sömürgeci ordu taarruzunun amacı, imha ya da vuracakları darbelerle 15 Ağustos'un yıldönümünde olabilecek bir eylemsel devrimci atılımı önlemektir. Sömürgeci ordunun saldırısını generaller yönetti. Saldırı planı Di-

Devamı 3. sayfada

PERVARİ

Besta Bawer'de bir düşman konvoyu imha edildi. Bir binbaşı, bir yüzbaşı ve en az on er öldürüldü. Muharebe alanı sömürgeci düşman ölümleri, yaralıları ve yanan araçlarıyla doldu.

GEVAŞ-ÇATAK

Çemê Xanê, Deştê Dem ve Reşadiye'de çarpışmalar tüm şiddetiyle üç gün boyunca sürdü. İki düşman helikopteri düşürüldü. Biri binbaşı altı düşman subayı ve en az sekiz asker öldürüldü.

BEYTÜŞŞEBAP

Dûlê, Merkitik, Katoyê Jirkan, Meydana Kolyan, Meydana Casusan ve Kelê Mamê dağındaki çarpışmalar aralıklarla 6 gün sürdü. Bir helikopter düşürüldü, birçoğu subay en az 30 düşman askeri öldürüldü.

GERCÜŞ

Gundikê Kelo (Yayladüzü) saldırı ve muharebesinde biri panzer iki askeri araç tahrip edildi. Operasyon birliğine yapılan saldırıda ikisi subay, biri uzman çavuş en az 12 sömürgeci asker öldürüldü.

- Elazığ-Arıcak'ta gerilla pususu
- Kızıltepe'de hükümet konağı bombalandı
- Silopi-Cudi'de özel tim birliği ile çarpışma
- Şemdinli Gerdi mıntkasında sömürgeci operasyon birliğine pususu. Rûbarok düşman birliğine saldırı
- Dersim-Hozat'ta komando taburuna saldırı ve Koçmezra-Yücel Dağı'nda operasyon birlikleriyle çarpışma
- Gevaş, Çatak, Beytüşşebap, Uludere, Çukurca-Aruş ve Şırnak-Alkemer'de en az 30 köy korucusu çete cezalandırıldı. Varto-Teknedüzü ve Besni-Karalar 'da iki çete grubu silahsızlandırıldı. Halfeti-Ömerli'de bir ajan cezalandırıldı

CEPHE-BİRLİK ÖRGÜTLENMESİ KİTLE ÖRGÜTLENMESİDİR

Yazısı 12-13. sayfalarda

AVRUPA'DA YURTSEVER KİTLELERİN EYLEMLERİ

İsveç: 15 Ağustos Atılımı'nın 6. yıldönümü kutlandı / Faşist Saddam rejimi lanetlendi

Almanya: ARGK'yi destekleme festi / 14 Temmuz ölüm orucu direnişini anma ve Serihildan'la dayanışma gecesi / İsmail Beşikçi'yle dayanışma gecesi / Devrim şehitlerini anma toplantıları / Türk Konsolosluğu önünde protesto / Türk turizmini protesto eylemi Haberleri 8. sayfada

Şükrü GÖKTAŞ ve tüm savaş esirleriyle dayanışmayı yükseltelim!

Doktorların beyin erimesi teşhisine rağmen, sömürgeciler tıbbi müdahaleyi önüyor Haberli 6. sayfada

Şemdinli, Beytüşşebap, Uludere ve Kerboran-İvan çarpışmalarında on civarında ARGK savaşçısı şehit, ikisi de esir düştü

Kerboran'da mermisi biten iki ARGK savaşçısı, düşmanın eline geçmek için bombalarıyla kendilerini öldürdüler

DIYARBAKIR

- Kerboran Davası'ndan tutuklu 11 Kürt yurtsever kadını serbest bırakıldı

- Cizre Davası ve Mayıs 1990 kitle eylemlerinden tutuklu yurtseverler serbest bırakıldı

- Erzincan DGM'deki işkenceli duruşmada 9 yurtsever serbest bırakıldı

SÖMÜRGEÇİ

UYGULAMALAR

Batman'da 40 civarında yurtsever tutuklandı / Çatak'ta Mamxuran ve Xelilan aşiretlerine ait on köy göçertildi / Uludere-Mijîn'de korucu mayını iki çocuğun ölümüne yolaçtı / Gercüş'ün Gundik, Acibê ve Zeli köylerinde toplu işkence ve göçertme / Uludere-Şirîş'te toplu işkence ve tutuklama / Sömürgeciler Şırnak-Avyan'da köy, Uludere'de ot yığınlarını ve Pervari'de orman yaktı

HABERLER 4-5-6. SAYFALARDA

İSMAİL BEŞİKÇİ YARGILADI ve KAZANDI

Beşikçi 25 Temmuz günkü duruşmada serbest bırakıldı

Haberli 7. sayfada

HEP milletvekilleri yürüdü:

Kürdistan halkı özgürlükçü ve eşitlikçi yaklaşımlara verdiği değeri bir kez daha gösterdi

Haberli 10. sayfada

SHP RAPORU BİR HİÇTİR; HALK İKTİDARI GELİYOR

Yazısı 11. sayfada

Direniş
kahramanlarımız:
Hüseyin YORULMAZ
Sayfa 2

Okuyucu mektupları
Sayfa 9

Belçika
parlamentosunda
Kürdistan sorunu
tartışıldı
Sayfa 14

Önce Bağımsız Vatan
Sayfa 15

Adım Adım Kürdistan:
DİQK (Antep)
Sayfa 16

Arnavutluk'taki
gelişmeler ve
ardındaki nedenler
Sayfa 17

"Artık Kürdistan halkı ulusal kurtuluş savaşını yürütecektir. Halkımız askeri örgütüne kavuşmuştur. HRK gibi bir güce sahiptir. Bu güç Kürdistan halkının savaş içinde ordulaşmasını sağlayacak ve ordusuyla birlikte sömürgeci-lerin halkımıza karşı giriştiği bütün katliamların hesabını soracak ve onu nihai çöküşe götürebilecek topraklarımızdan kovacaktır" diyen Hüseyin YORULMAZ yoldaşın gür sesi, hala çok taze kulaklarımda çınlıyor. Anıları tüm canlılığıyla belleğimde duruyor. Söylediği bu sözlerle tarihsel gerçekleri ne kadar doğru vurguladığı, kurtuluş savaşımız boyutlandıkça açığa çıkmış durumdadır. Bugün, O'nun Partiya ve halka bağlılığını ve coşkusunun büyüklüğünü çok daha iyi anlıyorum, görüyorum.

Hüseyin (Sabri) yoldaş bu konuşmayı, 15 Ağustos 1984 tarihi atılımının hemen ardından Suudi Arabistan'da işçilerle yapılan bir toplantıda yaptı. Toplantıyı ve Hüseyin yoldaşın o anki coşkusunu hiç unutmadım ve unutamam da. Toplantıya büyük bir işçi kitlesi katılmıştı. Adeta bir konferansı andırıyordu o toplantı. Hüseyin yoldaş, üzerinden hiç çıkarmadığı şalvarı ve geniş parkasıyla işçi kitlesinin içinde bağdaş kurmuş oturuyordu. Her zamankinden daha büyük bir coşku ve güzel Kürtçesiyle 15 Ağustos anlatıyordu ellerini havaya kaldırmış halde.

Şimdi, halkımızın bu yiğit evladını kalemim yettikçe anlatmaya çalışacağım. Hüseyin yoldaş, 1956'da Adıyaman ili Gumikan (Çamyurdu) köyünde dünyaya geldi. Evli ve üç çocuk babası olan Hüseyin yoldaş, yoksul ve yurtsever bir ailenin çocuğudur.

1980 öncesinde köyde çıkan bir arazi anlaşmazlığı nedeniyle Adıyaman'a gider. Bu yıllarda gelişen mücadelemize ilgi duymaya başlar ve ilişki kurar. Köyle olan ilişkisini de hiç kesmez. Hem şehir merkezinde hem de köyde mücadeleye aktif desteklerini sunar. Zaman zaman da eylemlere katılır. Çalışmalarıyla, devrimci-ulusal kurtuluşçu mücadelenin Adıyaman'da kökleşmesine önemli katkılarda bulunur.

12 Eylül askeri faşist darbesinin işbaşına gelmesiyle bütün devrimci ve yurtsever kesimler üzerindeki baskı ve işkenceler iyice yoğunlaşır. Partinin geri çekilme kararından ötürü, önemli bir Parti kadrosu da Ortadoğu ülkelerine çekilmiştir. Tutuklamaların artması üzerine Hüseyin yoldaş da, daha fazla içeride kalmanın sakıncalarını görür. Ve bir grup arkadaşıyla birlikte Suudi Arabistan'a işçi olarak gider. Fakat Suudi'ye gidişinin asıl amacı çalışmaktan ziyade kurtuluş mü-

Vatana tutkunluğun, Partiye bağlılığın timsali Hüseyin YORULMAZ

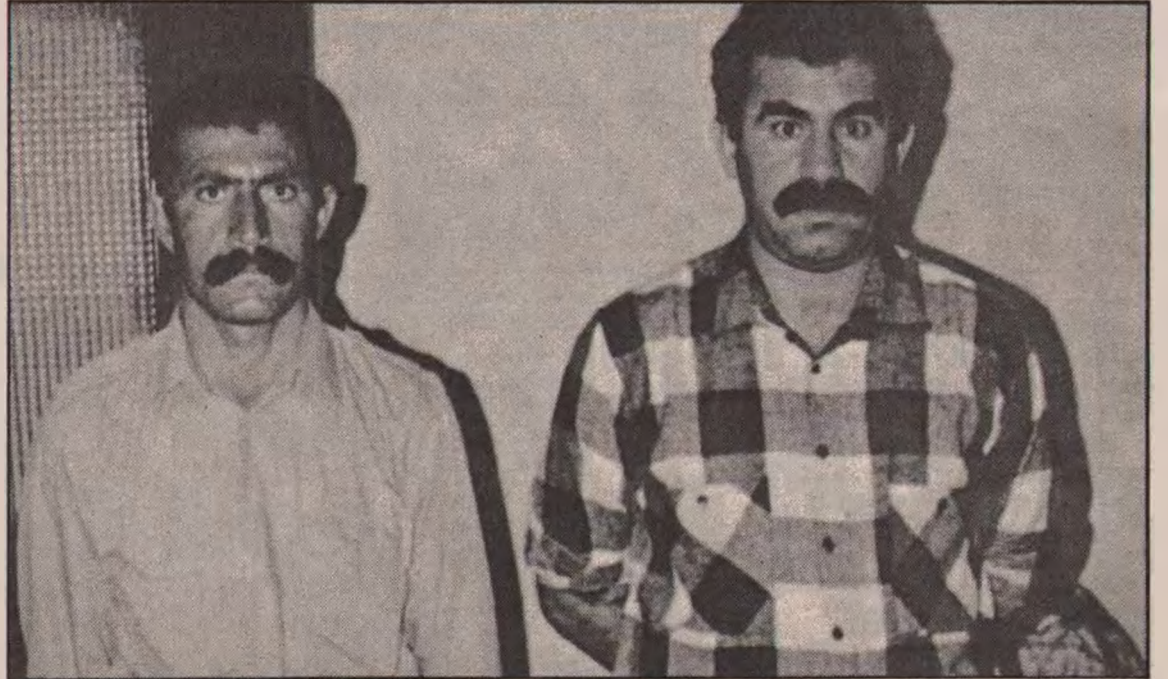
cadelesine destek vermek, gerektiğinde de bizzat katılmaktır.

Hüseyin yoldaşın bütün düşünceleri, Arap çöllerinde gerçeğe dönüşür. Bir yandan çalışarak ailesine maddi katkı sağlar, diğer yandan da mücadele için gecesini gündüzüne katar. Ulusal kurtuluş mücadelesi, Suudi'de bulunan Kürdistanlı kitleye yeni yeni taşınmaktadır. Bu düşüncelerin taşınmasında Hüseyin yoldaş önemli bir rol oynar. Kaldı ki, Suudi'nin gerici yasalarından dolayı Parti buraya güç aktarmakta zorlanmaktadır. Bu, Hüseyin yoldaşın görevlerini artırır ve büyük sorumluluklar üstlenmesine neden olur. Bu alan çalışmaları, O'nun önderliğinde geliştirilir. Hüseyin yoldaş ikirciksiz bu görevleri üstlenir. Bu çalışmalar, Partiye birçok kadro ve olanak sağlar.

Hüseyin yoldaş, atak çalışmasıyla Suudi'deki işçi kitlesini önemli oranda örgütleyerek Partinin tabanı haline getirir. Yaptığı toplantılara geniş kitleler katılır. Bu toplantılarda eğitici, kavratıcı üslubuyla kurtuluş saflarını pekiştirir. Güçlü propaganda ve ajitasyonla kitlelerin çekim merkezi olur. Böylece yurtseverler üzerinde saygın bir otorite olur.

Savaşa fiili olarak katılmak, Hüseyin yoldaş için giderek kaçınılmaz bir görev haline gelir. Ailesiyle varolan ekonomik bağlarını da keserek tümünden Partinin emrine girer. Akademi'deki çalışmalara coşkuyla katılır. Kişiliğinde taşıdığı Partiye yabancı tüm özelliklerin üzerine cesaretle yürüyerek bunları alteder. Bu temelde Partinin militan kişilik özelliklerini şahsında somutlaştırır ve temsil eder.

Hüseyin yoldaş, Akademi'de siyasi ve askeri eğitimini tamamlayarak başarıyla mezun olur. Daha sonra bir grup yoldaşıyla

Şehit Hüseyin YORULMAZ yoldaş PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile birlikte...

birlikte vatan topraklarına yönelir. Bu yürüyüş büyüktür, yücedir, anlamlıdır. Bu yüzden diğer yoldaşları gibi Hüseyin yoldaş da sevinçli, gururlu ve mutludur. Çünkü yeni dönemde, kurtuluş savaşı daha büyük hamleler yapacak ve sömürgeci Türk egemenlik sistemi darbelenecektir. Bu darbelemenin öncülerinden biri de Hüseyin yoldaş olacaktır. Bunu düşündükçe Hüseyin yoldaş, Kürdistan'a ulaşmada daha çok sabırsızlanır ve coşar. Bu heyecan içinde sürdürülen çetin ve yorucu yolculuk, 27 Kasım 1987 günü noktanır. Grubu, ilkin şehit Mehmet ALAGÖZ yoldaş karşılar. Bu an, Hüseyin yoldaş için çok anlamlıdır. Çünkü savaş alanına ulaşılmış, fiili olarak gerilla yaşamı başlamıştır. Artık özgür gerilla yaşamını Hüseyin yoldaş, yoldaşlarıyla birlikte Adıyaman halkına taşıracak ve sömürgeciliğe karşı

gerillanın intikam namları daha gür ses verecektir. Bu buluşmanın anlamı salt bununla da sınırlı değildir. 27 Kasım, aynı zamanda PKK'nin kuruluş günüdür. Böyle tarihi bir günde kurtuluş savaşına adım atma, Hüseyin yoldaş için daha da anlam kazanmıştır. O'nun sömürgeciliğe duyduğu soylu kini misliyle kamçılanmıştı. Bu temelde düşmana karşı "Bir parça özgür vatan toprağı" için savaşmaya böyle bir günde ant içmesi, Hüseyin yoldaşta tanımı olanaksız bir duygu yaratmıştır.

Adıyaman grubuyla buluştuktan sonra bir toplantı yapılır. Toplantıda, mevcut gelişmelerin ışığında somut hedefler belirlenir. Yapılan görev bölümüyle Hüseyin yoldaş, bir grup arkadaşıyla birlikte faaliyetlere başlar. Bu yeni katılımla, Adıyaman'daki ulusal kurtuluşçu çalışmalar güçlenmiştir. Öncelikle güvenlik açısından sığınak ve barınaklar yapılır. Yine siyasi eğitim sürekli kılınarak devrimin sorunlarını çözerek güncel pratik görevlerin üstesinden gelinmeye çalışılır. Ajitasyon ve propaganda çalışmalarının niteliğinde de önemli gelişme olmuştur. Ajan yapıya karşı mücadele güçlenmiş, bu yapının dağıtılmasında önemli adımlar atılmaya başlanmıştır.

Bu çalışmalar içinde Hüseyin yoldaş, yoğun bir çabanın sahibi olur. Faaliyetlerin geliştirilmesinde etkin rol üstlenir. Hüseyin yoldaş, bu çalışmalarını 27 Mart 1988 gününe kadar aralıksız olarak yürütür. Ve önemli gelişmelerin sahibi olur. En büyük yaratıcılığını da şehit düştüğü 27 Mart 1988 tarihinde ortaya koyar.

Hüseyin yoldaş, bir grup yoldaşıyla birlikte köy korucusu Haberi Aslan'ı cezalandırmak için Çamlıca köyüne gider. Fakat çete elemanını evde bulamazlar. Ve babasının evinde olabileceği düşüncesiyle buraya giderler. Fakat burada da bulamazlar. Çete üyelerinden Hasari Aslan ve Güzel Çelik'in de aralarında bulunduğu köy korucuları, kurdukları sinsi pusudan saldırıya geçerler. Çıkan çatışmada ARGK savaşçılarından Kenan ÖZÇAKMAK kahrmanca direnerek şehit düşerken Kadir yoldaş yaralanır. Ertesi gün sömürgeci çapul sür-

leri alanda operasyon başlatırlar. Sömürgeci güçler, Kadir yoldaşın kan izlerini takip ederek sığınağı kuşatmaya alırlar.

Saatlerce süren çatışmada düşmana ağır kayıplar verilir. Yaralı Kadir yoldaşın da aralarında bulunduğu bir grup gerilla, düşman çemberini yarar. Bunun üzerine iyice kudurganlaşan düşman güçleri, sığınakta kalan 4 gerillaya karşı zehirli gaz kullanırlar. Bunun sonucunda Kürdistan halkının 4 yiğit evladı şehit düşer. Şehit düşen kahraman ARGK savaşçıları; Hüseyin YORULMAZ, Mehmet ALAGÖZ, İsmet ÇELİK ve İmam AKGÜL yoldaşlardır.

Hüseyin yoldaş, düşmanla karşılaşma anında büyük bir direnme sergilemiş, ölünmesi gerektiği yerde hiç bir ikircikliğe düşmeden ölümüne yü-rüyerek ölümsüzleşmiştir. O, devrimin yetkin bir kadrosu ve halkın güçlü bir önderiydi. O, bilinçli ve dürüst yapısıyla kitlelerle erken kaynaşan, kısa sürede kendisini kabul ettiren proleter bir kişiliktir. İlk karşılaştığı kişiyle hemen kaynaşan, onun duyguyu ve düşüncelerine tercüman olan bir özelliğin sahibiydi. İyi bir dinleyici, aynı zamanda dinleticiydi. Anlatmak istediklerini çok sade ve akıcı bir üslupla anlatırdı ve karşıındakilerine mutlaka kavrattırdı.

Bütün bu özellikleriyle kendini yığınlarla kabul ettirmiş, güçlü bir propagandacı ve örgütçüydü. Hüseyin yoldaş, kanıyla toprağımızı suladı. O'nun bağımsızlık ve özgürlük savaşından hiç bir kişisel beklentisi yoktu. O, herşeyi ile kendini halkın davasına adadı. Bunun için bütün tehlikelere kendini atarak ölümsüzleşti. Sözünün eri olduğunu, şehadetiyle de kanıtladı.

Hüseyin yoldaş, örnek kişiliği ile PKK militanlığının seçkin bir temsilcisi olmuştur. O'nun soylu mücadelesinde şehadete ulaşması, davaya çağırının yeni bir vesilesidir. O'nun uğrunda ölümü kucakladığı dava, bugün PKK önderliğinde halkımızı ayaklandırarak zafere doğru hızla ilerliyor.

Yoldaş! Kanınızın bedeli bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan olacaktır!

Kassel'den bir yurtsever

...
O'nun içindi
benim de kavgam yoldaşım...
Feda olsun canım
Ülkemin toprağına
ve... melhem olsun
kanım da
vatan varasına...
Buysa eğer
onun biricik arzusu...
İşte budur özcesi yoldaşım
yaşam ve ölüm hikayemiz.
Çok acı ve hüzünlü olsa da
ızdırap yüklü
parçalasa da yürekleri...
bu;
karanlığa küskünlüğün
ve aydınlığa
derin hasretin isyanıdır.
...

KÜRDİSTAN HALKI ARGK İLE ZAFER AYINA GİRDİ

Baştarafı 1. sayfada
yarbakır ve Şırnak'ta verilen brifinglerde Turgut Özal'ın onayından geçirildi. Çarpışmalar süresinde Türk İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu, savaş bölgesine gitti.

Sömürgeci-faşist ordunun taarruzu tam bir başarısızlıkla sonuçlandı. Sömürgeci ordu çarpışmalarda iki binbaşı, iki yüzbaşı, altı üsteğmen, bir asteğmen, altı astsubay, 76 er ve 4 özel tim elemanını kaybetti. Aynı süredeki çarpışmalarda tespit edilebildiği kadarıyla 31 köy korucusu çete cezalandırıldı. Çarpışmalarda dört helikopter düşürülürken, bir beşincisi de darbe aldı, bir panzer ve beş cemse de tahrip edildi.

Çarpışmalar ARGK'nin yenilemeyeceğinin ve gelişen gücünün en somut göstergesi oldu. ARGK, aynı gün aynı alanda her biri saatlerce süren büyük çarpışmalara girdi; her biri en az 100 asker bulunduran düşman birliklerine ve çok araçlı konvoylara başarılı saldırılar gerçekleştirdi. Çarpışmalarda ARGK'nin mayınları etkili oldu. Çarpışmalarda düşmana stratejik üstünlük sağlayan helikopterler ilk defa bu kadar çok sayıda safdışı edildi.

Özel tim ve köy korucuları çarpışmalarda atıl kaldılar. Ancak sabit ve savunmasız hedeflere karşı vahşetlerini denediler. Yine de çeteler ARGK'nin intikam silahından kurtulamadılar. Bir Ertuşü ağasının itirafıyla sadece 1990 yılının ilk altı ayında Ertuşülerin seçme çetelerinden 178'i ARGK'nin intikam kurşunları sonucu öldürülmüştür.

ARGK manevra, hareketlilik, çarpışma, pusu, saldırı ve isabet gücüyle sömürgeci orduyu hallaç pamuğuna çevirdi. Bu çarpışmalarda ARGK'nin kesin tespit edilen kayıpları on şehit ve iki esirdir.

Şehir yurtsever yığınlarındaki uyanış Temmuz'da doruğa vardı

Yeterli örgütsel bütünlükten bahsedilemeye de ARGK, yurtsever kitlelerin gönül ve düşüncesinde sarsılmaz yerini tutmuştur. ARGK'nin eylem ve çarpışmaları tüm halkı bir anda aynı duyguda birleştiriyor. Bir çarpışma haberini gazetemize ulaştırmak için onlarca yurtsever telefon ediyor. Yurtseverlerin ellerinde yayınlar, büyük bir ustalıkla elden ele dolaşıyor. Her mahallede, her okulda ve işyerinde örgütlü gruplaşmalar yükseliyor. Devrimci-yurtsever propaganda her eve girmiştir. Kitleler devlet teröründen yılmıyor. Her terör uygulaması kitleleri daha kinli, daha cesur ve daha atak kılıyor.

HEP milletvekillerinin yürüyüşünü bir platform olarak değerlendiren kitleler, Diyarbakır ve Batman'da en radikal sloganlarla sokaklara döküldüler. Şehir kitlelerinin bu uyanışı hızlı bir şekilde örgütsel nitelik kazanıyor. Sömürgecilerin ödünü koparan da bu gelişmedir.

ARGK'nin kitleler arasında kazandığı otorite ve kitlelerce artan bir oranda ulusal kurtuluş güvencesi olarak görülmesi, Kürdistan'ın dört bir yarından ARGK saflarına olan akını Temmuz'da büyük boyutlara vardırdı.

Kürdistanlı kitleler arasında ERNK'nin siyasal otoritesi büyük gelişme kaydetti.

Kürdistan ulusal sorunu, uluslararası platformların temel bir konusu

Ortadoğu'da Türk devletinin tehditini yaşayan halkların mücadelemizle dayanışması somut nitelik kazanarak geliyor. PKK'nin II. Ulusal Konferansı kararlarında yeralan ulusal birlik ve örgütlenme çağrıları yurtsever kitlelerde büyük yankı buldu. Ulusal kurtuluş mücadelemize destek amacıyla düzenlenen miting ve gecelere kitlesel katılım oranı çok büyük. Kürdistan sorunu Alman, Fransız, İsviçre, İsveç parlamentolarından sonra Haziran ayında da Belçika parlamentosunda görüşüldü. Ulusal kurtuluş mücadelemizi tasfiyeyi amaçlayan konferansların yanısıra tüm Avrupa halkları arasında mücadelemize ilgi ve bu amaçla enternasyonalist dayanışma örgütsel nitelik kazanarak geliyor. Halkımızın ulusal sorunu ve mücadelemiz, aralarında etkin şahsiyetlerin de olduğu geniş çevrelerin ilgisini görüyor. Ülkemize giden, halkımız ve mücadelemizin durumunu yerinde görmek isteyen heyetlerin sayısı artıyor. Bu ilgi ve enternasyonalist dayanışmanın mücadelemizin gelişiminin etkisiyle de yakında işbirlikçi formülleri uluslararası alanda frenleyen etkin bir güç haline geleceği muhakkaktır.

Moskova'da toplanan Sovyet Kürt kitesinin Konferansı her ne kadar önüne yurtlarından kovulan Kürt kitesine yurt bulunması ve ulusal ile kültürel kimliklerinin korunması için özerklik talebini koymuşsa da, ilk defa Sovyet Kürtleri, Kürdistan bütünlüğü ile bu kadar yakın bağlar içinde bulunuyor. Bu yakınlığın daha da artacağı ve bu kitlenin ulusal kurtuluş mücadelemizde aktif bir potansiyel haline geleceği muhakkaktır.

Türk sömürgeciliği hem aldatmaya çalışıyor hem de terörünü zirveye ulaştırıyor

Temmuz ayının ikinci yarısında İsmail Beşikçi serbest bırakıldı. Beşikçi, hem yargıladı hem de kazandı. Bunun tek bir anlamı vardı: Beşikçi'nin deyimüyle "Kürdistan konusunda resmi devlet ideolojisi iflas etmiştir". Beşikçi, tıkanma içinde olan Türkiye aydınlarına ve sol güçlerine de devrimci gelişmenin ve kazanmanın en doğru yolunu en çarpıcı şekilde gösterdi.

Yakın tarihimizin en kitlesel kadın davası olan Kerboran Davası'ndan yargılanan 11 yurtsever Kürt kadını mahkemede Kürtçe savunma yaptılar ve bırakıldılar. Cizre Davası'nın son tutukluları, ile Mayıs kitlesel gösterilerinin son tutukluları olan dokuz yurtsever de serbest bırakıldı. Bu sonuçlara yolaçan, davaların kitlesel karakteri ve direniş oldu. Sömürgeciler direniş, dayanışma ve uluslararası teşhir karşısında geri adım attılar.

Bunlar sömürgeci uygulamaların sadece bir yönü. Öte yandan şehirlerde ve köylerde sömürgeci-faşist terör doruğa ulaşmış durumda. Buna tanım ve ölçü getirmenin olanağı yok. Gözaltına alınan her yurtsever hastanelik edilmeye kadar ağır işkenceden geçiriliyor. Tutuklama ve işkenceler kitlesel boyutlara ulaşmış durumda. Esat Oktay Yıldırım davasında İstanbul'da mahkemeye çıkarılan Abdullah Kanat'ın yüzü yaralar içinde kalmıştı. Sömürgeci askerler Sağmalcılar cezaevinde PKK'li savaş esirlerine saldırmıştı. Erzinan'da DGM'ye çıkarılan 60 yaşındaki yurtsever Sofi Heslen, ağır işkencelerle ifadesinin alındığını söyledi. Batman merkez, Gercüş, Gevaş, Pervari ve Uludere köylerinde işkence kitlesel boyutlara ulaştı. Gercüş, Pervari, Çatak ve Çukurca'da son 15 gün içinde an az 20 köy boşaltıldı. Şırnak, Pervari, Uludere, Beytüşşebap, Hakkari, Şemdinli ve Çukurca'ya giriş ve çıkışlar yasaklanmış durumda. Türk jetleri bölge üzerinde alçak uçuşlar yapıyor. Dağlık ve ormanlık alanların bombalandığına dair haberler alınıyor.

Sömürgeci propaganda kitleleri aldatamıyor

Temmuz ayının yoğun çarpışmaları devam ederken sömürgeci yetkililer, durmadan yayınladıkları bildirilerde "öldürülen ve pişmanlık göstererek teslim olan gerillalar"ın listelerini yayınladılar. MİT'in şubesi Türk burjuva gazeteleri de bu yalan haberleri çarşaf çarşaf yayınladılar. Türk gazetelerine ve sömürgeci yetkililerin açıklamalarına bakılırsa günde ortalama on gerilla öldürülüyor!

Gerek Türk devleti gerekse özel savaş organı olan Türk burjuva basını tüm inandırıcılığını yitirmiştir. Ne halkımız ne de uluslararası basın kuruluşları, sömürgeci devletin yalan haberlerine inanıyor. Sömürgeci devlet yalan ve aldatmaya umut bağlamıştır. Arkasından kurşunlanan köylüler, mayına çarpan köylüler, en küçük bir kuşku karşısında tutuklanan köylüler, gerilla elbisesi giydirilerek fotoğrafı çekilen tanker şoförleri, sömürgeciler ve Türk burjuva gazetelerinde öldürülen ve yakalanan gerilla olarak veriliyor.

Sömürgeciler, kendi propagandalarını yalanlıyor. Van'dan Siirt'e kadar Botan'ın tüm büyük yerleşim birimlerinde hastaneler sürekli asker ölüleri ve yaralılarıyla dolu. Sömürge valisi ve Türk içişleri bakanı, "eşkiyanın belini kurdık" açıklamaları yaparken, Demirel ise "eşkiya güç kaybetmemiş" diyor. Sansüre rağmen sömürgecilerin matem haberleri ve ARGK'nin yıldan yıla artan eylem bilançosu Türk gazetelerine yansıyor.

Aciz ve barbar sömürgeciler, masum insanlarımıza saldırıyorlar. "Şiddete şiddet", "PKK'yi destekleyen herkes teröristtir" stratejisiyle hareket eden sömürgeciler, her Kürt insanını hedef haline getiriyor. Sömürgeciler, çoğunlukla ya yolda kuşatılan çoğu silahsız savaşçı adaylarını ya da yurtsever köylüleri kurşuna diziyor; ardından "çarpışmada vuruldular" açıklamasını yapıyor.

Turgut Özal'ın Kürdistan'a savaş gezisi tam bir fiyasko

Kürdistan'a Osmanlı padişahları benzeri sefere çıkan sömürgeci-faşist devletin başı, Malatya'dan itibaren çok sıkı güvenlik çemberi içine alındı. Konvoyda yer alan herkese tehlike işareti yapıldı. Turgut Özal, "gezisi" boyunca yaptığı konuşmalarda "din birliğini", "kendisinin de Doğulu olduğunu", "GAP'ın nimetlerini", "devlete karşı savaşılamayacağını" vb. alışılmış konulardan dem vurdu. Halkı tehdit etti, soykırım kararnameini savundu.

Özal'ı Şırnak'ta sadece askerler, özel timler, memurlar ve çeteler karşıladı. Osman Ağa (Osman Demir), köylerden zorla adam yığdı. Tüm daireler tatil edilerek, memurlar zorla alana dolduruldu. Sömürgecilerin alana yığıldıkları tüm bu devlet güçlerinin sayısı ancak 1500'ü buldu. Halk ise tehditlere rağmen kahvede oturmayı tercih etti. Batman'da da aynı manzara tekrarlandı. HEP milletvekillerinin yürüyüşüne gösterilen ilgi çok daha fazla oldu.

Turgut Özal'ın gezisi askeri amaçlıydı. Diyarbakır, Batman ve Şırnak'ta askeri brifingleri izledi. Sömürgeci ordunun Botan'daki yıkım ve imha taarruzu da onun onayından geçti.

SHP'nin "Kürt Raporu" ve kültürel-özerklik tuzağı

Gazeteler, Kürdistan'da tabella partisi haline dönüşen SHP'nin "Kürt Raporu"nu büyük reklamlarla yayınladılar. Söz konusu rapor, ilk defa iki yabancı dile de çevriliyor. Raporda, sınırları dar bir dil serbestisi, öncelikli kalkınma, köy koruculuğunun kaldırılması ve insan haklarına duyarlı olunması gerektiği vb. bilinen konular işleniyor.

Kürdistan'da MİT'le ortak çalışan, içindeki Kürt burjuva milliyetçilerini bile MİT'e gammazlayan, soykırım kararnameini savunan, Kürdistan'daki varlığını korucu başlarına dayayan, "şiddete şiddet" sloganını her fırsatta öne çıkaran SHP'nin raporunun anlamını kavramak zor olmasa gerek.

Planın Kürt halkının dilinin özgürleştirilmesi sorunuyla alakası yoktur. Dilin özgürleşmesi, halkın özgürleştirilmesinin bir parçasıdır.

SHP'nin bu raporu, sömürgeci devletin artan teşhirini önlemeye yöneliktir. Sömürgeci devletin son gerici atılımının bir parçasıdır. Plan, emperyalist güçlere danışarak oluşturulmuştur. Plan, emperyalist ülkelerde toplanan tasfiyeci kültürel özerklik konferanslarıyla bütünlük içindedir. Kürt işbirlikçilerine zemin yaratmaya ve ulusal kurtuluşu karşı, bu tasfiye planını yavaş yavaş Türkiye politik ortamına benimsetmeye yöneliktir.

Planın Türk burjuva siyaset çevreleri ve basında yankıları alışılan değerlendirmeleri aşmadı. Milliyet'ten M. Ali Birand ve Cumhuriyet gazetesi yazarları, "Misak-ı Milli dokunulmazlığı içinde belli bir dil serbestisine evet" değerlendirmeleriyle SHP'nin bayatlanmış planını desteklediler. Tercüman gazetesi yazarları, DYP ve ANAP ise, planın

"Misak-ı Milli"yi darbelediği sayıyla şiddetle karşı çıktılar. Onların tepkilerini en net sömürgeci devletin başbakanı Yıldırım Akbulut, şu cümleleriyle yanıttı: "Bu topraklar üzerinde yaşayanlar Türktür. Türk olarak kalacaktır. Kürt yoktur, Türk vardır. Türk olmak mecburiyetindedirler (Cumhuriyet, 31 Temmuz 1990). Bu sözler, 1930'larda söylenen "som Türk devleti yaratma", "Türk olmayaın tek bir hakkı vardır; o da uşaklık", "Kürtlük düşüncesini kafalardan silmek için herşeyi yapma" ırkçı sloganları ile aynı anlamdadır.

Rapor konusunda, Türk basın yorumcuları ve tüm siyasetçilerinin endişeleri tek bir noktada birleşmektedir; "Plan PKK'yi aşmaya yetecek midir?"

Öte yandan, gündeme getirildiği çerçevesiyle bile, Türk sömürgeciliği Kürdistan'a ilişkin tüm inkar politikalarını bir daha çığnemiş olmaktadır. Zira "Misak-ı Milli" birliği sömürgeci sınırlar içinde herkesi Türk kabul etmektedir; "Güneş-Dil Teorisi" Kürt dilini Türkçenin bir şivesi, "Türk Tarih Tezi" Kürt halkını Türklerin bir boyu haline getiriyordu. Şimdi Türk ırkçı teorisyenleri, mevcut durumun izahını nasıl yapacaklardır?

TC çareyi emperyalistlere yalvarmakta görüyor

NATO'nun askeri işlevinin azalması ve askeri bloklar arasındaki göreceli yumuşama Türk devletini korkuya itti. Avrupa parlamentolarında Kürdistan sorununun gündeme gelmesi ve bazı hükümetlerin TC'ye askeri yardımları azaltması ya da en azından böyle bir yönelim içinde olmaları TC'nin korkusunu daha da arttırdı. Bu yılın Eylül ayında Kürdistan'da yapılması planlanan NATO askeri tatbikatının iptali TC'ye ayrı bir darbe oldu. Bu durumu ört-bas etmek için tatbikatı kendisinin iptal ettiğini iddia etti.

Türk devleti, emperyalist güçlere yalvararak PKK'ye karşı destek istiyor. ABD Eski Genelkurmay Başkanı William Crowe'nin şu açıklaması TC'nin korkusunu yansıtmaktadır: "NATO ve Avrupa'da ABD varlığını azaltılırken, en sadık müttefiklerimizden birine sırt çevirmeyelim... İran, Irak ve Suriye saldırgandır ve bölgedeki ABD dostlarını tehdit eden güçlü ordulara sahiptir... Terör örgütü PKK bu üç ülkeden faaliyet göstermektedir. Bu güç ortamda Türkiye, ABD ve NATO ile bağlarını güçlendirmeye çalışmaktadır... Ordusu güçlü Türkiye, bölgede istikrar unsuru olacaktır. Zayıf ve Batının dışladığı Türkiye ise ABD'ye ciddi kaygı verecek yeni dertler getirebilir" (Tercüman, 28 Temmuz 1990).

Bu cümleler, PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesi karşısında Türk sömürgeciliğinin nasıl bir çare-sizlik ve emperyalist ABD'nin de nasıl bir korku içinde olduğunu çok iyi yansıtıyor. Çaresizliğe çare, emperyalistlere bekçi köpekliği, sömürgeci sınırların korunması ve daha fazla askeri yardım.

Koşullar ve zaman Türk sömürgeciliğinden değil, Kürdistan halkından yana.

Pervari

Dört araçtan oluşan düşman konvoyu imha edildi. Bir binbaşı, bir yüzbaşı, bir astsubay ve on er öldürüldü

29 Temmuz günü akşam saatlerinde Osyan (Doğanköy)-Pervari karayolu üzerinde **Kertvîn** (Ekindüzü)-**Gurzuwan** köyleri arasında **Besta Bawer** mevkiinde ulusal kurtuluş birliklerimiz, dört araçlık düşman konvoyunu pusuya düşürdüler.

Roketatarlar ve BKC, MG-3 ağır otomatik silah ateşiyle bir anda konvoyun dört aracı da ateşler içinde bırakıldı. Ortalık yanan araçlar ve parçalanmış, can çekişen düşman askerlerinin leşleriyle doldu. Bir savaş boyutuna varan ve iki saate yakın süren şiddetli saldırı muhaberesinde Pervari Bölük Komutanı binbaş Yavuz Yüksel, jandarma yüzbaşı Doğan Sevinç, adı tespit edilemeyen bir astsubay ile on er öldürüldü, biri subay sekiz asker de yaralandı.

Çarpışma uzun sürmesine ve haber almalarına rağmen sömürgeciler Pervari'den güç göndermeye cesaret edemediler. Ancak helikopterlerle çarpışma alanına güç indirmeye yeltendiler. Düşmanın bu çabası sırasında Siirt alay komutanının bulunduğu helikopterin isabet aldığı, zorunlu iniş yaptığı ve alay komutanının akibetinin bilinmediği de çarpışma bölgesinden gelen haberler arasında.

Besta Bawer saldırı ve muhaberesi, ARGK savaşında altın bir sayfadır. Sömürgeciler, bir çarpışmada ilk defa bu kadar çok kayıp verdiler.

Leşlerini Siirt'e kaldıran sömürgeciler, belediye hoparlörlerinden yaptıkları anonslarda halkı cenaze merasimine katılmaya çağırdılar. Fakat çağrıya uyan olmadı. Sömürgeciler matemle riyle başbaşa kaldılar.

Bu çarpışmadan sonra sömürgeci caniler köylülere yöneldiler, ayrıca çarpışma alanının etrafındaki ormanı bombalayarak yaktılar. Beşinci gününde halen orman yangını devam ediyordu. Gurzuwan köyünden ise çok sayıda masum köylü gözaltına alındı. Ayrıca aynı köyden 18 köy korucusu da pasif kaldıkları gerekçesiyle ve Adyan aşireti reislerinden Durmaz Bilen gözaltına alındılar. Durmaz Bilen aynı zamanda Pervari DYP ilçe başkanıdır. Durmaz Bilen, bölgenin en büyük çete reisi ve aynı zamanda Adyan aşiretinin diğer ağası olan Emin Özcan'la kanlı çelişkiler içindedir.

Öte yandan sömürgecilerin radyo ve gazete haberlerinde verdiği Pervari-Sarıyaprak (Akêr) köyü civarında ikisi bayan 17 ARGK savaşçısının öldürüldüğü şeklindeki haberleri şimdiye kadar doğrulanmış değildir. Adı geçen köy, Pervari - Şırnak - Beytüşşebap üçgeninde bulunuyor. Bu bölge askeri kuşatma altında. Ne köylüler dışarı bırakılıyor ne de kimse bölgeye sokuluyor. Akêr köylüleri tüm baskılara rağmen silah almadılar. Bu nedenle sürekli sömürgecilerin, Jirkî ve Osyan çetelerinin saldırılarına maruz kalıyorlar. Bu köyde bir katliam yapılmış olması muhtemeldir. Ancak bölgeden aldığımız kesin ha-

berlerde şimdiye kadar herhangi bir köylünün akrabam vuruldu şeklinde bir başvurusu olmamıştır. Akêrîliler, Şırnakî aşiretine mensup olup Bıryanlıdırlar.

Öte yandan bir katliam varsa bunun Akêr'de değil, yine aynı üçgende yeralan **Omyanus (Yapraktepe)** köyü ve civarında yapılmış olması muhtemel. Bu köyden de hiç bir dönemde silah alan olmadı. Ayrıca her ailenin ya şehidi ya da ARGK saflarında savaşçısı var. Sömürgecilerin, kimyevi silahlar kullanarak çoğu silahsız yeni bir savaşçı adayı grubunu katlettikleri ihtimali ağırlık kazanıyor. Vahşet anlaşılmaması diye, televizyon ve basında görüntülenmemesi, birkaç kişi bile olsa kimliklerin açıklanmaması ve bölgeye tek bir basın mensubunun bırakılmaması, bir katliamın yapıldığı varsayımını güçlendirmektedir.

Gercüş

Sömürgecilerin operasyon birliğine pusu. Bir panzer ve bir cemse tahrip edildi. Araçların içindeki askerlerden iki subay, bir uzman çavuş ve 12 er öldürüldü

21 Temmuz günü Gercüş'ün **Eynkaf (Kayapınar)** köyü ile **Gundikê Kelo (Gundikê Busad, Yayladüzü)** köyü arasında ulusal kurtuluş gerillalarımız, biri panzer üç araçlık bir düşman konvoyunu yolun virajlı bir noktasında pusuya düşürdüler.

Önce öndeki panzer tahrip gücü çok yüksek gerilla mayınına çarptı. Panzerde bulunan biri üsteğmen diğeri de asteğmen olan iki subay ağır yaralandı. Subaylardan birinin bacağı koptu. Virajda ise arkadaki iki cemse roket atışı ve kurşun yağmuruna tutuldu. İki cemseden öndekine roket isabet etti. Araç ateşler içinde kaldı. Bu iki aracın içindeki askerlerden 12'si kesin olarak öldü. Çok sayıda asker ise kurşun ve yanık yaralarıyla hastaneye kaldırıldı. Panzerde bulunan ve ağır yaralanan iki subay ise daha sonra öldü. Bölgeden yurtseverlerden aldığımız haberlerde ise düşmanın kayıplarının 30'un üstünde olduğu bildirilmektedir.

Sömürgeciler, gerilla saldırısından sonra beklediği gibi tüm barbarlıklarıyla köylülere saldırdılar. **Gundikê Kelo (Yayladüzü), Acibê (Ardıçlı), Zelî (Ulaş)** ve daha birçok köyü basan sömürgeci caniler, kadın, çocuk, yaşlı tüm köylüleri ağır işkencelerden geçirdiler. Kadınlara hakaret ettiler, köylülerin tüm eşyalarını kırıp dağıttılar, çoğu hayvanlarını kestiler, bahçe ve tarlalarını tahrip ettiler. Adı geçen köyler tümüyle boşaltılmış durumda. Sadece bu köyler değil, **Gundikê Kelo**'nun çevresindeki mezralardan en az beşi daha aynı uygulamalara maruz kalmamak için boşaltılmış durumda. Düşman operasyonundan sonra köylerin durumu çekirge sürüsüne uğramış yerleri andırıyor.

Ağır işkenceler sonucu çoğu köylü komalık hale sokuldu. Bunlardan ismi tespit edilenler: **Gundikê Busad** köyü muhtarı **Hem-**

dîn Yılmaz (60 yaşında, kafası ve birçok kaburga kemiği kırık), **Cemil Ekmen** (köy azası, Mardin Devlet Hastanesi'nde yatıyor) ve **Halil Yıldız** (hastanede yatıyor). Çoğu köylü ise bir daha aynı işkenceye maruz kalmamak için doktora gitmedi.

İşkence gören, tüm eşyaları yağmalanan ve köylerinden kovulan köylülerin çoğu Batman'a sığınmış durumda. Bu yurtseverlerden bazılarıyla görüştük. İşkenceleri tek tek anlattılar. Aynı yurtseverler, yapılanları kabul etmeyeceklerini, direneceklerini, durumu insan haklarıyla ilgili tüm kuruluşlara ileteceklerini, belli bir sonuç vermese bile uygulamanın sahibi caniler hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını ve herşeyi göze alarak köylerine geri döneceklerini söylediler.

Şimdiden Gercüş, Batman ve Kerboran'da **Gundikê Kelo** köylüleri etrafında geniş bir dayanışma çemberi oluşmuş durumdadır. Öte yandan Kerboran-İvan (Değerli) olayından sonra sömürgecilerin tutuklama furyası Gercüş'ün **Kirkat** köyüne de sıçradı. **Kirkat**'tan çok sayıda yurtsever tutuklandı.

İki aydır **Berxwedan** haber bölümünde sömürgeci ordunun Gercüş'ün Hepisbinê (Kayapınar nahiyesi) mıntikasında devam eden başansız operasyonlarını sürekli veriyoruz. Son **Gundikê Busad** çarpışması bir kez daha gösteriyor ki, sömürgeciler Gercüş'ü de kesin olarak kaybettiler. Halka yönelerek kitlesel başkaldırıların koşullarını olgunlaştırmış oluyorlar.

Beytüşşebap-Uludere

Bir düşman karakolu ve bir operasyon birliği imha edildi Katoyê Jîrkan, Kelê Mamê dağları ve Sperfî vadisinde meydana gelen çarpışmalar aralıklarla dört gün sürdü. Bir düşman helikopteri düşürüldü. Çarpışmalarda beşi subay en az 50 düşman askeri ve biri Jirkî ağası en az on köy korucusu çete öldürüldü

İlk çarpışma 25 Temmuz günü gerçekleştirildi. Jîrkan ile Kaşurî mıntıkları arasında **Dûlê** (Kovankaya) köyü yakınlarında düşman güçleri ile meydana gelen çarpışmada bir üsteğmen, bir astsubay ve dört asker öldürüldü. Çarpışmada çok sayıda asker de yaralandı. Bu çarpışmada üç Jirkîli savaşçı da şehit düştü.

Bu çarpışmadan sonra sömürgeciler, çetelerin de takviyesiyle çok geniş bir alanda harekate başladılar. Bir anda tüm **Beytüşşebap, Uludere** ve **Şırnak**'ın **Bestler** mıntikası savaş alanına dönüştü. Jirkî aşiretinin yaylaları olan **Katoyê Jîrkan** dağındaki **Meydana Kolyan** ve **Meydana Casusan** ile **Uludere**'nin **Kelê Mamê** dağı ile **Avyan** (Dereler) civarında büyük çarpışmalar kaydedildi. ARGK birlikleri, hızla

yer değiştirme, hızla bölünüp bir çok yerde gözükme ve birleşme, ani saldırı ve pusularla hem sömürgeci birliklere büyük darbeler vurdular hem de binlerce askerin katıldığı imha operasyonlarını boşa çıkardılar.

Kelê Mamê dağı vadilerinde sömürgeci birlikleri pusuya düşüren gerillalar, en az 20 askeri öldürdüler. Aynı ve en sert çarpışma Jirkîlerin **Merkîtik** köyü civarında meydana geldi. Buradaki çarpışmada bir de düşman helikopteri düşürüldü. Helikopterde bulunan bir üsteğmen, beş er ve Jirkî ağalarından **Şexmusê Dönmez** (Bişiyân köyünden) öldüler. Çarpışmalarda gerek Jirkî çeteleri gerekse zorla silah altına alınan **Dara Hinê** (Uzungeçit) köy korucuları atıl kaldılar. Çarpışmalar sonunda on köy korucusunun da öldüğü kesinleşti.

25 Temmuz'da başlayan, 26 Temmuz'da şiddetlenen ve 30 Temmuz'a kadar devam eden çarpışmaların ARGK ve Kürdistan halkı açısından bilançosu; tam bir zafer, sömürgeciler açısından ise tam bir hezimet oldu.

Sömürgeciler, basın, radyo ve diğer iletişim araçlarıyla yaydıkları yalan haberlerle hezimetlerini zafer olarak yansıtmak için yalan haberler yaydılar. Gerçeği ise tüm halk biliyordu. Öte yandan sömürgeciler, tüm barbarlıklarıyla halka yöneldiler. **Avyan**'da en az 20 evi yaktılar. Kelê Mamê dağında ise köylülerin 20 civarında heliz (ot) yığınına yaktılar.

Sömürgeci birlikler ve uşakları köy korucuları, terör uygulamalarını Hîral vadisinde derinleştirdiler. Ağır hasta olduğu için **Mijîn** köyü civarında bir yere gizlenen bir savaşçının kokusunu alan **Mala Bayrê** çeteleri, **Şirîş** (Sapanca) köyünden **Mihemedê Emerê Elî** ve **Mahmudê Musa** adlı iki yurtsever çobanı zorla yanlarına aldılar. Yolda biri ağır olmak üzere iki çobanı da yaralayan **Yusuf Benek** komutasındaki çeteler, yerini tespit ettikleri **Mijîn** (Akdamar) köyünden ağır hasta ARGK savaşçısı **Kamuranê Ehmedê Aris**'i hunharca katlettiler. Sömürgeciler, bu vahşetlerini "çarpışmalarda üç terörist öldürüldü şeklinde yansıttılar." Daha sonra **Şirîş** köylülerini kadın, çocuk ve yaşlılarıyla **Sêgirkan** (Şenoba) taburuna götüren sömürgeciler, burada köylülere en ağır işkenceleri yaptılar. Halen sayıları tespit edilemeyen çok sayıda yurtsever köylü gözaltında tutuluyor. Çoğu ağır işkenceyle hastanelik edilmiş durumda.

Gevaş-Çatak

İki gün süren çarpışmalarda bir pilot binbaşı, iki üsteğmen, üç astsubay, sekiz er ve 19 korucu öldürüldü. Çarpışmalarda iki de düşman helikopteri isabet aldı

24 Temmuz günü **Tatvan**-**Gevaş** karayolunun **Kofkîran** mevkiinde yolu kesen ARGK gerillaları, araçlarda kimlik kontrolü yaptılar. Yolculara propaganda

yapan gerillalar, devlet karayollarına ait bir aracı da yaktılar. Yol kenarında yeni inşa edilen TRT vericisini de tahrip eden gerillalar, daha sonra **Arped** köyüne giderek büyük bir toplanti gerçekleştirdiler.

Gerilla eylemlerini haber alan sömürgeciler, **Gevaş, Hizan** ve **Çatak** üçgenine büyük bir güç yığdılar. Hizan ve Çatak çetelerinin (**Sadun Ağa**'nın çeteleri) katılımıyla, helikopterler eşliğinde sömürgeci birlikler geniş bir alanda operasyonlara başladılar. **Arped** köyünü basan sömürgeciler, köyden 25 yurtseveri gözaltına aldılar.

25 Temmuz günü **Çemê Xanê, Reşadiye** ve **Deştê Dem** mıntikalarında sömürgeci birliklerle, ARGK birlikleri arasında büyük çarpışmalar meydana geldi. Çarpışmalar **Sonban** (Çemê Xanê vadisinde), **Alan** ve **Axsê** köyleri civarında yoğunlaştı. Geniş bir alana yayılan çarpışmalar 26 Temmuz akşamına kadar devam etti.

İki günlük çarpışmalarda iki düşman helikopteri düşürüldü. Birinci helikopterde bulunan iki üsteğmen, iki astsubay ve bir er ile ikinci helikopterdeki bir pilot binbaşı ve bir astsubay öldüler. Pusu ve saldırılar sonucu ise yedi asker ile 15 korucu öldürüldü.

Sömürgeciler, kayıplarını gizlediler. Bir helikopterlerinin düştüğünü, bunun da sert bir zemine çarparak düştüğünü ileri sürdüler.

Botan'ın **Xelîlan** mıntikasındaki geçen **Kendalen vadisi**, **Katoyê Xêrkan** (Alandas) Dağı ve **Massîro** vadisinde operasyonlarını derinleştiren sömürgeciler, bir sonuç elde edemediler.

29 Temmuz'da başlayan ve 30 Temmuz'a kadar devam eden bir çarpışma da, **Katoyê Xêrkan** dağında tespit edildi. Bu çarpışmada da dört korucu öldürüldü.

Sömürgeciler, hezimetlerini örtmek için **Acarlar** köyünde altı gerillanın öldürüldüğünü ileri sürdüler. Ancak bölgeden aldığımız emin haberlerde, sömürgecilerin bu açıklamasının yalan olduğu belirtildi.

Elazığ

Aricak'ta gerilla pususu: Sömürgecilerin bir aracı içindekilerle birlikte imha edildi

15 Temmuz günü akşam saatlerinde, **Elazığ**'ın yeni ilçe yapılan **Aricak**'ın **Çevreci** köyü civarında bir askeri aracı pusuya düşüren ulusal kurtuluş gerillalarımız, aracı tümüyle imha ederken, aracın içindeki bir komutan ve en az on askerden çoğunu öldürdüler. Devrilerle yanan araçtan kimsenin sağ kurtulması mümkün değilken, sömürgeciler, kayıplarını sadece bir uzman çavuş (Yıldırım Demiral) olarak verdiler.

Kerboran

Sabaha kadar süren çarpışmada iki ARGK savaşçısı şehit, ikisi de düşmana esir düştü

16 Temmuz akşamı, köylüler arasındaki bir sorunu çözmek için beş kişilik küçük bir gerilla grubu, **İvan** köyüne gitti. Bir

hainin ihbarı sonucu büyük bir güçle gelen sömürgeciler, ARGK grubunun etrafını kuşattılar. Çarpışma sabaha kadar sürdü. Düşmanın "teslim ol" çağrılarına ARGK savaşçıları, sloganlar ve kurşunlarla karşılık verdiler.

Ortalığın aydınlanmasıyla birlikte sömürgeciler, içinde kimyasal gazlar bulunan roketler kullandılar. Gerillalardan biri kuşatmayı yardı. Yarı baygın düşen ve mermileri biten dört savaşçıdan ikisi, bombalarıyla kendilerini vurdular. Diğer ikisi de yarı baygın olarak düşmanın eline esir düştüler. Şehit iki gerilladan ismi tespit edilen, **Mehmet Adır** (Cizre), ismi tespit edilemeyen ikinci şehit savaşçı ise, İdil'in Bafê köyündendir.

Çarpışmada kimyasal gaz kullanan sömürgeciler, iki savaşçının kendiliğinden teslim olduğunu açıkladılar. Ancak bu açıklama doğru değildir. Bölge halkının tümü, olayın içyüzünü, sömürgecilerin barbarlığını, küçük ARGK biriminin kahramanca direnişini biliyor. Sömürgeciler, olaydan sonra Cizre'de kitlesel tören ve gösteriden korktuklarından şehit savaşçıların cenazelerini İvan'a gömdüler. Ayrıca, bölgede çok sayıda yurtseveri de tutukladılar.

Kızıltepe

İlçe hükümet konağı bombalandı

14-15 Temmuz akşamı ilçe hükümet konağı bombalandı. Aynı gece ilçenin muhtelif yerlerine afişler asıldı ve bildiriler dağıtıldı. Yine aynı gece, aynı eylem grubunun bir kolu, işbirlikçi M. Ali Çimen'e ait, benzinlik, lokanta ve otelden oluşan "Kır Parkı" denilen tesislere bomba attı. Bu son eylemin amacı, vergi vermeyen ve sömürgecilere uşaklık yapan işbirlikçiyi uyarmaktır.

Gerillalar kayıp vermeden ilçeden ayrıldılar.

Silopi

Özel tim birliği ile çarpışma: Dört tim elemanı öldürüldü

14 Temmuz günü **Besbin** nahiyesinin kuzeyinde, Cudî'nin etkelerinde yeralan **Harbil** (Ak-su) köyü **Dağtepe** mevkiinde ARGK gerillalarıyla özel tim elemanlarından oluşan düşmanın operasyon birliği arasında meydana gelen çarpışmada en az dört özel tim elemanı öldürüldü.

Sömürgeciler, bu çarpışmada iki gerillanın öldürüldüğünü ileri sürdüler. Ancak bu haber, doğrulanmış değil. Bölgeden aldığımız haberler, iki köylünün daha önce askeri mayına çarparak öldüğü, bu olayın son çarpışmalarla birleştirilerek verildiği şeklindedir.

Varto

Teknedüzü köyü koruculardan temizlendi

23 Temmuz günü **Teknedüzü** köyünde toplantı yapan gerillalar, yeni silah alan yedi köy korucusunun silahlarına elkoysular. Silah alan köylüler, gerillalara direniş gösteremediler.

Şemdinli

Gerdî mintikasında sömürgeci operasyon birliğine bir darbe daha: Bir yüzbaşı ve dört komando eri öldürüldü

17 Temmuz tarihinde Gerdî mintikasında bir sömürgeci operasyon birliğini pusuya düşüren ARGK gerillaları, en az bir yüzbaşı ve dört eri öldürdüler. Bunlar, sadece tespit edilenlerdir. Sömürgeciler, çarpışma alanında çok sayıda yaralı da bıraktılar. Öldürülen yüzbaşı, kontrgerilla uzmanıydı.

Rûbarok (Derelik) köyünde konumlanan düşman birliğine saldırı:

Bir asker öldürüldü; bir üstteğmen, üç asker ve bir korucu da ağır yaralı

24 Temmuz'da gerçekleştirilen saldırıda Gerdî mintikasının Rûbarok köyü civarında düşman birliği dağıtıldı. Kesin tespit edilen rakamlara göre; bir asker ölü, bir üstteğmen, üç er ve Cemil isminde bir korucu da ağır yaralıdır.

Sömürgeciler, ARGK'nin bu saldırısını ve saldırıdaki kayıpları gizlediler. Rûbarok çatışmasında dört kahraman ARGK savaşçısı da şehit düştü. Ayrıca son bir ay içinde sınırı geçen ve kaçakçılık yapan, henüz ismini tespit edemediğimiz bir köylü de sömürgeciler tarafından katledildi. Sömürgeciler, bunu da "çarpışmada öldürülmüş terörist" olarak yansıttılar.

Diğer taraftan 1990 baharıyla birlikte her ay en az üç-dört ARGK saldırısının gerçekleştirildiği bildirilmektedir. ARGK'nin Şemdinli'deki saldırılarının tümü, askeri birliklere yönelik ve başarılıdır.

Çukurca

Aruş çete yuvası dağıtıldı

18 Temmuz günü Kaşurî aşiretinin **Aruş** (Ortaköy) çetelerine saldırı düzenleyen ulusal kurtuluş gerillalarımız, iki korucuyu öldürüp, dördünü de ağır yaraladılar. Öldürülen iki korucudan ismi tespit edileni; Nadir Berk, yaralılar ise Salih, Sıddık ve Yahya Berk'tir.

Cezalandırılan korucular, çete başı Hacı Nayif (Nayif Berk)'a bağlıydılar. Yaralanan çetelerden biri Hacı Nayif'in oğludur. Bu hain, 10 Nisan 1990'da Komatan mintikasında meydana gelen ve 22 ARGK savaşçısının şehit olmasıyla sonuçlanan katliamda yer almıştı.

Aruş köyünde düşman bölüğü olmasına rağmen, çarpışmaya müdahale edemedi. Sömürgeciler, ARGK'nin bu çete yuvasının dağıtılmasıyla sonuçlanan başarılı eylemini, "çarpışmada üç terörist öldürüldü" açıklamasıyla çarpıtmak istedilerse de, başaramadılar. Bu açıklama, kesinlikle yalandır. Çarpışmada ARGK'nin tek bir yaralı bile yoktur.

Hozat-Dersim

24 Haziran'da Hozat'ta bulunan düşman komando taburuna karşı bir gerilla saldırısı gerçekleştirildi. ARGK eyleminin ayrıntıları tam olarak henüz öğrenilemedi.

...

1 Temmuz'da Hozat'a bağlı Koçmezra yakınlarındaki Yücel Dağı çevresinde sömürgeci operasyon birlikleriyle bir ARGK birliği arasında çatışma çıktı. Düşmanın bilinen kesin kaybı bir ölü, üç yaralı biçimindedir. Ancak ölü ve yaralı sayısının çok daha fazla olduğu, düşmanın kendi kayıplarını gizlediği halktaki genel kanı durumunda.

...

17 Temmuz günü Hozat'a bağlı Koçkozlucu'da bir askeri karakola gerilla saldırısı düzenlendi. Düşmanın verdiği kayıplar konusunda henüz kesin haber alınamadı.

Halfeti-Urfa

Ömerli köyünde bir ajan ölümle cezalandırıldı

18 Temmuz gecesi Ömerli köyüne giden gerillalar, Bozan Bindal adlı ajani ölümle cezalandırdılar. Cezalandırılan hain, küçük çocuğunu kendisine siper ederek ölümüne neden oldu.

Cezalandırılan hain, mücadeleimizde özel bir konumu olan Ömerli köyünde, düşmandan silah alan ve düşmanın bu köye yönelik özel uygulamalarına alet olan, bunu gönüllüce yapan tek kişiydi.

Bozan Bindal, daha önce yapılan uyarılar sonucu silahını geri vermiş, fakat tekrar almış ve sömürgecilerle işbirliğine devam ediyordu.

Gerilla eyleminde saldırı hedefi olmamasına rağmen, Düsseldorf-PKK davasında iftiracı-ajan Nusret Aslan'ın annesi Gulo Aslan, silah seslerini duyunca damdan atlayarak bacağını kırıdı. Sömürgeciler, eylemden sonra, kullandıkları Gulo Aslan'ı eşyalarıyla birlikte Urfa'ya naklettiler.

Sömürgeciler, cezalandırılan uşakları Bozan Bindal'ı köy muhtarı olarak lanse ettiler. Halbuki bu hain, muhtar değildi ve köyde en nefret edilen kişiydi.

Besni-Adıyaman

Korucular silahsızlandırıldı

27 Temmuz günü **Karalar** köyünde bir toplantı gerçekleştiren gerillalar, dört korucunun silahını aldılar.

ARGK eyleminden sonra köye baskın düzenleyen sömürgeciler, köylülere işkence yaptılar ve daha önce tutuklanıp bırakılan üç yurtsever genci, "askerlik yapmadıkları" gerekçesiyle tekrar gözaltına aldılar.

Şırnak

Derşevî mintikasında bir çete yuvası dağıtıldı

15-16 Temmuz gecesi **Alkemer** köyünde bulunan koruculara baskın düzenleyen ulusal kurtuluş gerillalarımız, dört korucuyu öldürüp, üçünü de yarala-

dılar. Sömürgeci askerler, çarpışmaya müdahale ettiler. Bu çarpışmada da üç askerin ağır yaralandığı tespit edildi.

Cezalandırılan çetelerden isimleri saptananlar; Ömer ve İsmail İstemi'dir.

Ömer İstemi, 1986 yılında silah almış, ama gerillalar, korucuların 10 silahını alarak köyü çetelerden temizlemişlerdi. Tüm uyarılara rağmen, bu hain grup tekrar düşman silahlarını alınca cezalandırıldılar.

Alkemer köyü, koruculuk yapan grup dışında baştan beri ulusal kurtuluş mücadelesini destekliyor.

Siirt

Sömürgeci askerler korucularla çatıştı

31 Temmuz günü, Siirt'in 15 kilometre güneyindeki Botan suyu kenarında bulunan **Çemê Pirê**'de Fındık'taki bölüğe ait sömürgeci askerler, köy korucusu çetelerle çatıştı.

İkisi korucu, biri asker üç kişinin yaralandığı çatışma şöyle meydana geldi:

Fındık bölümüne dahil bir grup asker komutanlarıyla birlikte Siirt'e giderken, Çemê Pirê'de ekili bostanlara daldılar. Korucular, engel olmak istedi. Olay çatışmaya dönüştü. Çatışmada biri Mehmet Olgaç'ın oğlu ve aynı zamanda ANAP'tan Siirt belediye meclisi üyesi **Abdurrahman Olgaç** olan iki korucu ve bir asker yaralandı.

Mehmet Olgaç (Mihemedê Hessem), Eruh'ta köy koruculuğunu ilk geliştirdi. Bu hain 1986 yılında ölmüştü. Yerine kardeşi Ezdin geçmiş, bu da Çemê Pirê'de askerlerle bir çatışmada öldürülmüştü. Bu azıllı düşman işbirlikçileri böylece sömürgeci askerlere karşı ikinci tesadüfi çatışmaya girmiş oldular.

Çatak

Mamxuran ve Xelîlan aşiretlerine ait on köy boşaltıldı

Sömürgeciler köy boşaltma operasyonlarına devam ediyor. Sadece Çatak'ta 18-20 Temmuz tarihlerinde on köy boşaltıldı. Boşaltılan köyler Ertuşîlilerin silah almayan ya da çok cüzi silah alan iki aşireti Xelîlanlar ve Mamxuranlar'a ait.

Sömürgecilerin silah zoruyla boşalttığı köyler şunlar:

Xelîlanların; **Toristan**, **Telatê**, **Govî Hidlan**, **Kurkê** ve **Terredud**.

Mamxuranların; **Toranîs**, **Bar Dikîl**, **Sirgeh**, **Gerguwar** ve **Tîrp Hesad**.

Köylerinden zorla sürülen köylüler, Çatak'ın Xumar (Dalbastı) nahiyesi ile Çatak ve Van'a sığınıyorlar. Köylülere iki yol dayatılıyor; ya göç ya da silah alıp ARGK'ye karşı savaşma. Köylüler iki yolu da reddediyor, köylerinde kalmak ve özgür yaşamak istiyorlar.

Köy göçertme politikasında Alan aşiret reisi Sadun Ağa, sömürgecilerle ortak çalışıyor, onlara yol-yöntem gösteriyor. Çatak'tan aldığımız haberlere göre boşaltılan köyler bombalanarak ve yakılarak tahrip ediliyor. Tarla ve yaylalara ise çeteleşen aşiret reisleri el koyuyor. Çatak'tan yurtseverler, ilk defa bu denli

büyük sayıda köyün boşaltıldığını, köylülerin perişan durumda olduğunu ve seslerinin her tarafa duyurulmasını istediklerini söylediler. Köylülerin ve bölgeden yurtseverlerin kanısı, karşı durulmadığı takdirde uygulamanın daha hızlı geliştirileceğidir.

Uludere

Çete mayını iki can daha aldı

18 Temmuz'da Mijîn (Akdamar) köyü yakınlarında **Mergîl-gan** denen mintıkada, Mala Bayrê çetelerinin döşediği mayını görüp, ne olduğuna bakmak için el uzatan iki çocuk parçalanarak can verdi. Alışageldiği üzere olay ne basına yansıdı ne de olaya sebebiyet veren çeteler hakkında herhangi bir işlem yapıldı.

Batman-Siirt

40 civarında yurtsever tutuklandı

Temmuz ayının son haftası içinde Batman'da sayıları 40 civarında olan yurtsever tutuklandı. Önce HEP milletvekillerinin meetinginde, 25 Temmuz günü 30'un üstünde yurtsever tutuklanmıştı. Bunlar 27 Temmuz'da serbest bırakılmıştı.

Aynı gün **Sıddık Tan**, **Mele Hadî** ve henüz adını öğrenemediğimiz üçüncü bir yurtsever tutuklandı. Sıddık Tan, yaşlı bir yurtsever olup ARGK savaşçısı oğlu iki yıl önce Kozluk'ta şehit olmuştu.

Bu tutuklamayla da yetinmeyen sömürgeciler, 30 Temmuz akşamı ev ve işyerlerini basarak çok sayıda yurtseveri tutukladılar. Tutuklanan yurtseverler arasında önceden tutuklanan Sıddık Tan'ın iki oğlu, Mele Hadî'nin iki kardeşi, **Emin Ergin**, **Emin Ekinci**, **Salih Aktan**, **Emin Güven** (diş doktoru), **M. Nuri** ve **Şevki Eren** (işçi) ve **Ramazan Şan** (sağlık ocağında memur) ile ismi tespit edilemeyen yedi kişi bulunmaktadır.

Tutuklu yurtseverler sorgu için Siirt'e getirildiler. Avukatları ve yakınlarıyla görüştürülmeyen yurtseverlere ağır işkence yapıldığı öğrenildi.

Batman'daki kitlesel uyanış sömürgecileri kudurtuyor. Sömürgeciler sendika basıyor, işkence ediyor, halka hakaret ediyor, saldırıyor, tutukluyor. Bunlar yetmiyormuş gibi şimdi de kitlesel tutuklamalara gidiyor.

Tutuklamalar, halkı yıldırma yerine, kinlerini biliyor. Batman'dan görüştüğümüz yurtseverler, tutuklanmalar üzerine şu değerlendirmeyi yaptılar: "**Sömürgeciler 15 Ağustos'ta patlama bekliyor. Kendilerince ölüm aılıyor. Fakat, bu uygulamalar bizi hiç korkutmuyor. Biz, direnmesini ve baskıların karşısında ancak direnerek karşı durulabileceğini öğrendik.**" Nitekim, tutuklamalardan sonra Batman'da yurtsever kaynaşma huzlandı. Batman'da yurtseverler, tutuklanmaları kısa sürede her tarafa duyurdular. Sömürgecilerin bu tutuklamalarla hangi amaca varmak istediklerine dair propaganda her tarafta yayılıyor.

Ote yandan Siirt'te bir yurtsevere daha sürgün kararı iletildi. Sasonlu olan ve Siirt'te doktorluk yapan yurtseverin adını henüz öğrenemedik. Sürgün edilen yurtseverin Tokat'ın bir köyüne sağlık memuru olarak atandığı belirtiliyor."

Diyarbakır

Kerboran davası tutuklusu kadın yurtseverler serbest bırakıldı

26 Temmuz tarihinde Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yapılan ilk duruşma sonucu tutuklu bulunan 11 kadın yurtsever serbest bırakıldı.

31 Mayıs'ta kadınlar Diyarbakır ve Nusaybin'i kapsayan ve sömürgeci rejimin soykırım karnamelerine karşı kitlesel sivil

26 Temmuz tarihinde yapılan mahkemede tutuklu kadın yurtseverler, kendilerine işkence ve hakaret yapıldığını belirterek bu durumu protesto ettiler. Kısa savunmalarla sömürgeci otoriteyi reddettiler. Tutuklu yurtsever kadınların tümü mahkemede Kürt olduklarını, sürekli terör altında yaşadıklarını, Türkçe bilmediklerini ve Kürtçe ifade vereceklerini söylediler. Mahkeme heyeti onların bu isteğini yerine getirerek Kürtçe savunmaları tercüman vasıtasıyla Türkçe'ye çevirtti.

Tutuklu yurtsever kadınların serbest bırakıldığı bu dava, yakın tarihimizde kadınların bu

mak üzere DGM'ye sevk edilmişti. 21 Mayıs 1990 tarihinde yapılan ilk duruşmada 77 tutuklu yurtseverden 44'ü tahliye olmuştu.

21 Haziran'a ertelenen 33 yurtseverin mahkemesi ancak Temmuz ortalarında yapılmış ve tutuklu bulunan tüm yurtseverler serbest bırakılmıştır.

Mayıs ayı kitle gösterilerinde tutuklanan yurtseverler serbest bırakıldı

Mayıs ayı içinde Nusaybin, Cizre ve Diyarbakır'da 424 nolu soykırım kararnamesine karşı yapılan kitle gösterilerinde 400 yurtsever tutuklanmıştı. O günden bu yana yapılan çeşitli duruşmalarda yurtseverlerin büyük bölümü serbest bırakılmıştı.

En son Temmuz ayı ortalarında yapılan son duruşmada da geriye kalan dokuz yurtsever serbest bırakıldı.

Erzincan

İşkenceli mahkemede dokuz yurtsever serbest bırakıldı

21 Mart 1990 tarihinde gerçekleştirilen Elazığ ferrokrom eyleminde gerillalara yardım ettikleri gerekçesiyle tutuklanan çoğu köylü 19 yurtseverin Erzincan DGM'de yapılan mahkemeleri sonucunda dokuz yurtsever serbest bırakılırken, diğerlerinin tutukluluk hallerinin devamına karar verildi.

Duruşmada tutsak yurtseverlerden 70 yaşındaki **Sofi Hesen**, yaptığı konuşmada şunları söyledi: *"Önceki ifadem kabul etmiyorum. Beni dövdükleri için ifade alan kişilerin yazdıkları yazıyı kabul ederek imzalamadım".* Diğer tutsakların tümü de ifadelerinin ağır işkenceler sonucu alındığını söylediler. Birçok tutsak yurtsever, bu durumu ve mahkemenin ırkçı niteliğini protesto ettiler.

Yeni Halk Gerçeği Gazetesi'nin 31 Temmuz 1990 tarihli basın açıklaması:

“Güneydoğu”da genel saldırı

15 Temmuz gününden başlayarak Hakkari, Van, Siirt ve Şırnak illerindeki kırsal kesimlerde bulunan Kürt köylerini abluka altına alan güvenlik güçleri, insanları silah zoruyla Tabur, Tugay gibi askeri birimlerde toplarken, köyleri de ateşe veriyor. Son iki hafta içinde binlerce kadın, erkek, çocuk, yaşlı Kürt gözaltına alındı. 3 yaşındaki çocuklar bile dipçiklendi, onlarca köy yakılıp yıkıldı.

Bölgeden gelen haberlere göre, 17 Temmuz 1990 günü Van ili Çatak ilçesine bağlı Konalga (Martanis) ve Narlı (Xaviştan) köyleri arasındaki dağlık arazide PKK militanları ile güvenlik güçleri arasında meydana gelen ve 1 PKK militanı ile 7 komando erinin öldüğü çatışmadan sonra bölgeye gönderilen takviye birlikleri, Çatak'tan Pervari'ye kadar uzanan Kürt köylerini tamamen boşalttıktan sonra ateşe verdiler. Çataklı haber kaynakları, nüfusu 5 bini geçmeyen ilçe merkezinde 27 bin askerin tutulduğunu belirtiyorlar. Boşaltılan köyler, koruculuğu kabul etmeyerek silah almayan veya çok az silah alan iki aşirete aittir.

Yine 16 Temmuz günü Hakkari ili Çukurca ilçesine bağlı dağlık arazide başlayan ve 18 Temmuz günü resmi makamlarca 3 PKK militanının öldüğü açıklanan olaydan sonra ise, Malatya ve Diyarbakır hava üssünden havalanan 6 jet uçağının Yüksekova, Şemdinli, Çukurca ve Uludere üzerinden geçerek Çukurca'ya bağlı köyleri bombaladığı, yöre halkı tarafından belirtilmektedir. İdari ve askeri yetkililerin tasarrufuyla her türlü giriş-çıkışa kapatılan bölgeden bu bombalama sonrası meydana gelen kayıplar konusunda sağlıklı bilgi alınamıyor.

Güvenlik güçlerinin "PKK Operasyonları"na bahane ederek saldırdığı Kürt köylülerinin yaşam güvencelerinin ortadan kalktığı, on binlerce insanın yeni bir göç dalgasıyla karşı karşıya getirildiği de öğrenilmiştir. Bölgenin birçok yerinde "Toplama kampı" kurulmuştur. Burada toplanan insanımızın hiçbir yaşam güvencesi bulunmamaktadır. Sivil ve savunmasız insanlara yönelik bu caniyane saldırılar sürerken, bölgeye bir gezi düzenleyen İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, "Taarruz halindeyiz" diyerek, halka yönelik bu saldırıyı teyit etmiştir. Cumhurbaşkanı Turgut Özal da, yine bölgeye yaptığı gezide, "Geçinmek isteyen Batı'ya gitsin" diyerek göç ettirme uygulamasını savunmuştur. Bunlar, Türk ve dünya kamuoyunun gözleri önünde olan olaylar ve söylenen sözlerdir.

Kürt bölgelerinde yaşanan "sıcak savaş"a paralel olarak Kürt halkına yönelik operasyonlarına hız veren ve saldırılarını yaygınlaştırıp yoğunlaştıran Türk güvenlik güçleri, halen Hakkari, Şırnak, Van, Siirt illeri sınırları dahilinde yaşayan yaklaşık 2 milyon Kürt insanının yaşamını "yok eder" bir hale gelmişken, hem Türkiye hem de dünya kamuoyunun bu tepkisizliğini, suskunluğunu anlamakta güçlük çekmekteyiz. Basınının büyük bir kesimi sanki bu olaylar hiç yaşanmamış gibi "Olağanüstü" bölgeye ilişkin olarak yalnızca -elbette çarpıtarak- çatışma haberlerinden söz etmektedir. İnsanlarımıza karşı işlenen bu suçlara karşı, "Ben insanım" diyen herkesi her kesimi duyarlılığa davet ediyoruz.

Yeni Halk Gerçeği

Kerboranlı kadınlar soykırım karnamesini protesto direnişinde

itaatsizliğin bir parçası olarak Kerboran Hükümet Konağı önünde kitlesel bir gösteri yapmış, özel tim terörüne karşı direnmişlerdi. Bu gösteri sırasında 26 kadın gözaltına alınıp derhal Mardin'e götürülmüş, orada da işkenceye alınmışlardı. Bu ilk soru sonucunda gözaltına alınanların 11'i tutuklanmış, 15'i de serbest bırakılmıştı.

Tutuklu olanlar şunlardı: Fелеk Çelebi, Kadriye Çelebi, Kerime Çelebi, Fehime Seyhan, Tebriye Seyhan, Saliha Aslan, Türkan Aslan, Fatma Demir, Gülbahar Doğan, Surcan Dilek ve Hanife Kapalıgöz.

denli bir kitlesellikle yer aldığı en büyük davadır. Ve bu nedenle de dava gerek Kürt halkının, gerekse Türkiye ve Avrupa'da hukukçuların büyük ilgisini gördü. Sömürgecilerin tahliye kararı vermesinin en önemli nedeni de davanın bu kitlesel karakteri oldu.

Cizre davasında tutuklu yurtsever kalmadı

Mart ayının ortalarında Cizre halk ayaklanmasında 155 yurtsever gözaltına alınıp yargılan-

Şükrü GÖKTAŞ ve tüm savaş esirleriyle dayanışmayı yükseltelim!

Şükrü GÖKTAŞ içimizden biri. O'nu hepimiz tanıyoruz. PKK Urfa-Viraneşir Davası'ndan. Sömürgeci-faşist mahkemelerin hakkında verdikleri idam cezası dosyası mecliste.

Sömürgeci-faşist Türk rejiminin zindanlarında bir savaş esiri Şükrü GÖKTAŞ. Esir alındığından bu yana zindanlardaki savaş esirleri üzerinde estirilen vahşi terör, işkence ve baskıların yanısıra teslim alma, ihanet ettirme politikalarına karşı da direniş bayrağını bir an olsun elinden bırakmayan bir devrimci.

İşte, 6 yıldan bu yana yakasına amansızca yapışan ölümcül hastalık, insanca yaşamak, insanlık onurunu korumak için gösterilen büyük direnişin bir bedeli.

Şükrü GÖKTAŞ, ağır hasta; beyninde küçülme var. Eğer hemen tedavi edilmezse, beyin küçülmesi onu hızla ölüme götürecektir. Sömürgeci-faşist rejim, tedavisini engelliyor. Hatta kamuoyunda oluşan tepkinin önünü kesmek ve ölümünü hızlandırmak için hastalık tanısının olduğu doktor raporlarını saklıyor, avukatına ve kendisine bile vermiyor. Verdikleri, ama

bir türlü yapmaya cesaret edemedikleri idam cezasını böylece infaz etmeyi amaçlıyor düşman.

Yoksa kendi koydukları yasalara bağlı kalmaları ve gereklerini yerine getirmeleri durumunda bile Şükrü GÖKTAŞ'ı değil cezaevinde, Türkiye'de bile tedavisi mümkün olmayan hastalığı nedeniyle hemen serbest bırakması ve tedavi olabileceği herhangi bir ülkeye gitmesine izin vermeleri gerekiyor. Türk Ceza Usul Yasası'nın 399. mad-

desi bunu gerektiriyor.

Ama sömürgeci-faşist rejim, kendi yasalarını bile tanımayacak kadar pervasız, ölçsüz ve kurnasız bir saldırganlık içinde halkımıza ve zindanlardaki savaş esirlerine karşı.

Şükrü GÖKTAŞ, ne ilk ne de son. Onlarca savaş esiri şehit düştü zindanlarda, yüzlercesi sakat kaldı, ölümcül hastalıklara yakalandı. Ama herşeye rağmen insanlık onurlarını, siyasal kimliklerini koruyarak halkımıza eşsiz bir direniş mirası yarattılar.

Bunun bir gereği olarak bizler de, Türk sömürgeciliğinin Şükrü GÖKTAŞ ve tüm savaş esirlerimiz üzerindeki insanlık dışı baskı, işkence ve aynı zamanda yasadışı idam infazına karşı çıkalım. Sömürgeci-faşist rejimin bu insanlık dışı, vahşi ve kural tanımaz cinayet ve cinayet girişimlerine karşı sesimizi yükseltelim.

Şükrü GÖKTAŞ'ların katledilmesine son diyelim!

Umutmayalım ki, kendisini nası tanımlarsa tanımlasın, insanlığa karşı işlenen suçlara ve cinayetlere sessiz kalmak, işlenen suç ve cinayetlere ortak olmak demektir!

Beşikçi Yargıladı ve Kazandı

141/3 ve 6. maddelerden 45 yıla kadar hapsi istenen İsmail Beşikçi, 25 Temmuz günkü duruşmasında tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

İstanbul 2 No'lu DGM'deki duruşmasında, "Bilim-Resmî İdeoloji Devlet Demokrasî ve Kürt Sorunu" adlı kitabı nede niyle açılan davanın iddianamesi okundu. Duruşma salonuna alındığında alkışlarla karşılanan İ. Beşikçi, mahkemeye sorgusunu içeren 17 sayfalık dilekçe sundu. Sorgunun başında intikam hissiyle nezarete saatlerce eli kelepçeli bekletildiğini belirten Beşikçi, bu durumu protesto etti.

Mustafa Kemal'in "Şarkın ezilen milletleri özgürlüklerine kavuşacaktır" sözlerini anımsatan Beşikçi, "Ben kitabımda Mustafa Kemal'in söyledikle riyle fiili durumu irdelemeye çalışıyorum. Ben bunu bir olguya dayanarak eleştirmek istiyorum. Olgu Kürdistan'dır" dedi.

İ. Beşikçi Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözlerle ilgili olarak, "Mustafa Kemal'in bu sözleri fiilen hiç uygulanmadı. Mustafa Kemal, İngiliz, Fransız emperyalistleri ve Suriye monarşisiyle işbirliği yaparak, Kürdistan'ı parçalamıştır, sömürülmesine yol açmıştır. Irak, İran, Suriye ve Türkiye Kürtleri var ama Kürdistan Kürtleri yok" dedi.

Kuvayi-Milliyecilerin İngiliz ve Fransız emperyalizmiyle işbirliği yaparak Kürdistan'ı parçaladığını ve Türkiye'deki bilim adamlarının resmi ideolojinin propagandasını yaptıklarını be-

lirten Beşikçi, resmi ideolojiyi eleştirenlerin ise cezai müeyyidelerle karşılaştığını anlattı. Bilimsel gelişme sağlanması için ideolojinin kaldırılması gerektiğine dikkat çeken Beşikçi, daha sonra şöyle konuştu:

"Bizde milli duyguların zedelenmesi olayı çok yanlış yerlerde aranıyor. Kürtler vardır, Kürtler üzerindeki baskılar kaldırılınca Türklerin milli duyguları zedelenmez. Biz Kürtler baskı altındadır deyince polisi karşımızda buluyoruz. Ama bir Alman yetkili Türkler domuzdur deyince soruşturma bile açılmıyor. Bunların hangisi Türklerin milli duygularını zedeliyor? Türkiye'de bize karşı ırkçı bir politika uygulanıyor. Ama Güney Afrika'daki gibi değil. Çok daha gerici, çünkü bir ulus yok edilmeye çalışılıyor."

Daha sonra her iki kitapla ilgili davalar birleştirilerek Beşikçi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Beşikçi'nin serbest bırakılması kararı üzerine, salonda bulunan dinleyici ve avukatlar arasında büyük bir sevinç yaşandı. Dinleyiciler alkışlarla tempo tutarak DGM'den ayrıldılar.

Saat 23.00'te Bayrampaşa cezaevinden çıkan Beşikçi'yi kapıda İstanbul İzmir, Ankara, Diyarbakır barolarından bir grup avukat, Hamburg İnsan Hakları ve İşkence Vakfı'nın iki üyesi, Frankfurt Üniversitesi öğretim üyelerinden sosyolog Prof. Ursula Schwartzer, yayıncı Ayşe

Zarakolu ve kalabalık bir grup karşıladı. Beşikçi'yi omuzlarına alan grup, alkışlarla sevinç gösterilerinde bulundu.

12 Mart 1990'dan bu yana tutuklu olarak kaldığı cezaevinden çıktıktan sonra yaptığı ilk açıklamada Beşikçi;

"Dava hukuki olmaktan çok siyasidir. Artık Kürt halkı kendi ulusal ve siyasal bilincine giderek daha fazla sahip çıkmaktadır. Bu sorun birkaç aydın, öğrenci, demokratın çevresinden çıkıp geniş yığınlara mal olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti artık kimseyi kolay kolay milli duyguları zayıflatmak gerekçesiyle yargılayamayacaktır". dedi. Kendisine yönelik bölücülük suçlamasına açıklık getirirken de "Kürt halkı, Kürdistan'da yaşayanlar bir bölücülük olduğunu biliyorlar. Ama bu, 1920'li yıllarda İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin, Kemalistlerin, Arap ve İran monarşilerinin Kürdistan'da bölücülük yapmaları ve Kürdistan'ı parçalamalarıdır" dedi. Beşikçi, "Kürdistan'da siyasal bilincin kitlesel olarak güçlendiğini, devletin keyfi ve haksız uygulamalar gerçekleştirmesinin güçleştiğini" de sözlerine ekledi.

20 yıldır Beşikçi'nin avukatlığını yapan Serhat Bucak da, "Devlet bu tahliye kararıyla kendi resmi ideolojisini inkar etmiş oldu. Beşikçi kitaplarında yazdıklarının daha derin ve ayrıntılı halini mahkemelerde söyledi ve devlet de bu

tezleri reddetmedi" şeklinde konuştu.

İ. Beşikçi 12 Mart 1990 tarihinden beri cezaevindeydi. Kürdistan üzerine yazmış olduğu "Devletlerarası Sömürge Kürdistan", "Bilim-Resmî İdeoloji Devlet-Demokrasî ve Kürt Sorunu", "Bir Aydın, Bir Örgüt ve Kürt Sorunu" adlı kitaplarında "bölücülük yaptığı ve

milli duyguları zayıflatmış" sayıyla yargılanıyor ve her kitap için hakkında 15 yıl ceza isteniyordu. En son 11 Temmuz tarihindeki duruşmasında "Bir Aydın, Bir Örgüt ve Kürt Sorunu" adlı kitabından dolayı tahliye edilmiş, bu kitap hakkında tutuksuz yargılamaya karar verilmişti. Diğer kitaplarından dolayı ise tutuklu yargılanıyordu. Tutuklandığı ilk günden beri İ. Beşikçi etrafında büyük bir dayana

Devamı 18. sayfada

16 sendikadan sansüre ortak tepki

Haftalık Halk Gerçeği Gazetesi ve 2000'e Doğru Dergisi'nin süresiz, Ilıcak Matbaası'nın ise 10 gün süreyle 424 sayılı soykırım ve sansür kararnamesine dayanarak kapatılması, 16 sendika tarafından yapılan ortak bir basın açıklamasıyla protesto edildi. 16 sendikanın imzasını taşıyan 10 Temmuz tarihli konuya ilişkin basın açıklamasını

2000'e Doğru Dergisi ve Halk Gerçeği Gazetesi'nin süresiz kapatılması, başta basın özgürlüğü olmak üzere, demokrasimize vurulan büyük bir darbedir...

KAPATILAN YAYINLAR AÇILMALI, 424 İPTAL EDİLMELİDİR!

12 Eylül askeri darbesiyle başlayan demokratik hak ve özgürlükleri yasaklama, askıya alma hareketi bugün de 12 Eylül uzantısı sivil iktidarlarca amansız bir şekilde sürdürülmektedir.

Bunun en son ve en somut örnekleri 413'le başlayan kararname zinciri sonucunda 2000'e Doğru Dergisi ve Halk Gerçeği Gazetesi'nin süresiz, Ilıcak Matbaası'nın da 10 gün süreyle kapatılmasıdır.

Siyasi iktidar, kamuoyunda SS Kararnamesi, yani "Sansür ve Sürgün Kararnamesi" olarak bilinen 424 sayılı KHK ile kendisine ve işverenlere hoş gelmeyecek her türlü düşünce ve habere sansür uygulamaya başlamıştır.

Bu ilk uygulamanın kamuoyundan gereken tepkiyi görmemesi durumunda, kapatılan gazete ve dergiyi yenileri izleyecek, sıra kaçınılmaz olarak sendikal yayınlara, sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlayacak yeni KHK'lere kadar uzanacaktır.

Çünkü siyasal iktidar gerçeklerden korkmakta, her türlü düşüncüyü açıklayabilme ve söz söyleyebilmenin yollarını kapatma gayreti içindedir.

Son seçimlerin de açıkça ortaya koyduğu gibi, halkın desteğini tümüyle yitiren siyasal iktidar, bu iktidarını baskı ve yasaklarla Meclis'ten geçirmeye bile cesaret edemediği KHK'lerle sürdürmeye çalışmaktadır.

Türkiye, görünüşte çağı yakalama, gerçekte ise, çağın gerisine gitme yarışı içindedir.

İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza baskı ve yasaklarla işsizlik ve pahalılık, yokluk ve yoksulluk dayatılmakta, bir avuç sermayedar yararlanı uygulanan ekonomik politikaların tüm yükü, emekçi halk yığınlarına yüklenmek istenmektedir.

Olağanüstü hal uygulaması, giderek tüm Türkiye sathına yaygınlaştırılmaktadır. Demokrasi ile, hukuk devleti ile, insan hakları ile asla bağdaştırılamayacak uygulamalar birer birer günde me getirilmektedir.

Basın özgürlüğünü kökünden yok eden bu tip hukuk dışı uygulamalar, var olan sendikal hak ve özgürlüklerimiz için de aynı tehlike sinyallerini vermektedir.

Bu uygulamalara sessiz kalmak, 413'le başlayan kararname zincirine sürekli yenilerinin eklenmesi, demokratik ve sendikal hak ve özgürlüklerimizin tırpanlanması sürecine yeşil ışık yakılması anlamına gelmektedir.İç işçi sınıfımızın ve onun ekonomik-demokratik örgütleri olan sendikaların böyle bir tavır izlemeleri düşünülemeyecek bir durumdur.

Tüm kurum ve kuralları ile uygulanan çağdaş bir demokrasi için hedefimiz yalnızca 424 sayılı KHK'nin iptaliyle sınırlı olmayıp, 12 Eylül ürünü olan 1982 Anayasası'nın tümüyle değiştirilmesine, emekçi halkımız üzerindeki tüm baskı ve yasakların kaldırılmasına yöneliktir.

Bizler, bu doğrultuda üzerimize düşen görevi birlikte, aktif bir biçimde yerine getireceğimizi, 424 sayılı KHK'nin tüm uygulama ve sonuçlarına aktif bir biçimde karşı koyacağımızı kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla

Petrol-İş, Belediye-İş, Ağaç-İş, Harb-İş, Basın-İş, Basisen, Bass, Hava-İş, Likat-İş, Tarım-İş, G. Maden-İş, T. Maden-İş, Tümtis, Selüloz-İş, Kristal-İş ve Deri-İş sendikalarının ortak basın açıklamasıdır.

HALK GERÇEĞİ GAZETESİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ İSMAİL SAFTER'İN TUTUKLANMASI ÜZERİNE ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ'NÜN AÇIKLAMASI

Türkiye'de varlığı resmi makamlarca tanınmayan 10 milyon kadar oldukları tahmin edilen etnik Kürt azınlığı vardır. Kürtlerin ayrı kültürel kimliğinden yararlanmasa tüm hükümetlerce reddedilmiş ve Kürt dilinin açıkça kullanılması yasaklanmıştır.Kürtler Türkiye'nin genellikle Güneydoğu'sunda yaşamaktadır. Son iki yıldır Kürt sorunu kapsamında, parlamentoda, kamu olaylarında, izinli toplantılarda daha açık şekilde tartışılmaktadır.

1990 Haziran ayına kadar Türkiye'nin Güneydoğu'sunda 10 ilde olağanüstü hal uygulanıyordu. 19 Temmuz 1987'de Bakanlar Kurulu'nca bu görev atanmış Bölge Valisinin emrine 3 il daha verildi. Anayasanın 121. maddesine ve 25 Ekim 1983 tarihli 2935 sayılı Valilerin Yetkileri Kanunu'nun 4. maddesine dayanarak Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin yetkisi, kanun gücünde kararnamele ile artırıldı. Arttırılan bu yetkiler düzenli ve özel güvenlik güçlerini yönetmeyi, askeri personel de dahil olmak üzere memurları atamayı ve tüm köylerdeki insanları sürmeyi ve yeniden yerleştirmesini içermektedir.

Hükümet, bu tedbirleri, 15 Ağustos 1984'de Eruh ve Şemdinli'deki jandarma karakollarına saldırarak bir gerilla saldırısı başlatan yasadışı Kür-

distan İşçi Partisi (PKK)'nin emrindeki Kürt gerillaların faaliyetlerine karşı alıyordu. Sonuç olarak, o günden bu yana Türkiye'nin Güneydoğu'sunda sivil halk da dahil olmak üzere her iki taraftan 2000 kadar insan öldürülmüştür. Türkiye'de ve dışarıda "Kürt İntifadısı" olarak isimlendirilen ve bir noktaya kadar halk ayaklanması düzeyine gelen Mart ve Nisan aylarındaki yerel halk ile güvenlik güçleri arasındaki çatışmalara karşılık olarak Nisan ve Mayıs aylarında özel kararlar alındı.

Bu kararlara göre "tehlikeli" sayılan kişiler iç sürgüne gönderilebilecekti. (Bölge dışında belirli bir şehirde yaşamak ve hergün karakola görünmek.) Bu karar, 12. maddesinde "Herkes, bir devletin bölgeleri arasında, o bölgenin içinde hareket etme özgürlüğüne ve yerleşeceği yeri seçme hakkına sahip olmalıdır" diyen "Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmesi" gibi uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

Haftalık bir gazete olan Halk Gerçeği'nin Yazı İşleri Müdürü İsmail Safter TCK'nın 142/3. maddesine muhalefetten İstanbul'da 22 Temmuz 1990 günü tutuklandı ve Sağmalcılar Cezaevine gönderildi. O, gazetenin 6. sayısında "bölücü propaganda yaparak milli duyguları zayıflatmak" ile suçlandı. Şimdi İstanbul DGM'de yargılanmayı bekliyor. İlk duruşma günü henüz belirlenmedi.

Haftalık gazete Halk Gerçeği yayına 1990 Nisan ayının sonlarında başladı. Pek çok makalesi, Türkiye'nin Güneydoğu'sunda yaşananlar ve oranın koşulları üzerineydi. Şimdiye kadar yayınlanan 9 sayıdan 3'üne toplatma kararı geldi. Mayıs ayında 424 olarak değişen 413 sayılı kararname gereğince 28 Haziran'da, gazete, yetkililerce kapatıldı. Yetkililer bunu, Türkiye'nin Güneydoğu'su üzerine "halkın huzursuzluğuna yol açabilecek" haberin yayınlandığı gazetele rin yasaklanabileceği, yüksek para cezaları verilebileceği ya da matbaa ile birlikte kapatılabileceği maddesine dayanarak yaptılar. Halk Gerçeği'nin yanı sıra 2000'e Doğru ve her iki gazete ve dergiyi basan Ilıcak Matbaası da 28 Haziran günü kapatıldı.

Uluslararası Af Örgütü, Halk Gerçeği'ndeki herhangi bir makalenin şiddet kullanı masını övdüğüne ait hiçbir kanıt olmadığını bilmektedir. O nedenle, İsmail Safter, düşünce suçlusu kabul edilmekte ve onun tutuklanması Türkiye'nin de devlet olarak katılımcısı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinde ortaya konulan ifade özgürlüğü hakkının çiğnenmesi olarak değerlendirilmektedir. Uluslararası Af Örgütü onun hemen ve koşulsuz olarak salıverilmesini talep etmektedir.

İSVEÇ

Faşist Saddam rejimi lanetlendi

Söderhamm-Bollnäs:

18 Temmuz tarihinde, Irak'ta insan haklarını ayaklar altına aldığı ve Kürt halkının üzerine soykırımlarla gittiği için Saddam rejimi, yapılan bir mitingle protesto edildi.

İsveç siyasi partilerinin bölge temsilcilerinin katıldığı mitingde, Irak'ta insan hakları ve Kürtler üzerine konuşmalar yapıldı. Bollnäs Kürt derneğinden bir ERNK taraftarı da yaptığı Kürtçe değerlendirmede, Kürtlerin dört parçadaki güncel durumlarına ve PKK'nin Kürt halkının bağımsızlığı için yaptığı ulusal kurtuluş mücadelesine değindi. Bu arada Saddam rejiminin Türk rejimi ile olan ilişkilerine de dikkat çekti.

1989 Ağustos ayında Irak'ta gözaltına alınıp cezaevine konulan, daha sonra bu ayın 11'inde idam edilen İsveç vatandaşı, Irak uyruklu Mehti Saleh'in olayı üzerinde de durulan miting, atılan güçlü sloganlarla son buldu.

Miting Söderhamm Kürt derneği tarafından yapıldı ve Bollnäs Kürt derneği destek amacıyla katıldı. Mitingde ERNK taraftarları çoğunluğu ile dikkati çekti. Aynı miting öncesi ve sonrasında da Söderhamm'da İsveççe yayın olarak bildiri dağıtıldı.

15 Ağustos Atılımının 6. yıldönümü kutlandı

Stockholm:

ARGK'nin altıncı yıldönümü, 21 Temmuz tarihinde Stockholm'da coşkulu bir geceyle kutlandı. 600 yurtseverin katıldığı gecede ozan Nergiz, ozan Şemdin, ozan Seyitxan ve ozan Xemgin devrimci türkülerıyla kitlenin coşkusu arttırdı. Bitlis yöresinden derlenen halk oyunları, ve köy koruculuğunu mahkum eden tiyatro gösterisi büyük beğeni kazandı.

BAŞSAĞLIĞI

21 Haziran 1990 günü kahramanca savaşarak şehit düşen Mehmet BALÇIN'ın ailesi olarak bütün Kürdistan yurtseverlerine ve halkına başsağlığı dileriz. Halkımız için kahramanca savaşarak şehit düşen yoldaşlarımızın ailelerine ve tüm Kürdistan halkına tekrar başsağlığı dileriz.

Bizler şehitlerimizle gurur duyuyoruz ve hiçbir zaman mücadeleden vazgeçmeyeceğiz. Faşist Türk devletine teslim olmamaya da kararlıyız.

Biz şehit aileleri ve tüm yurtseverler olarak mücadeleye daha sıcak ve yakın bakıyoruz. Bizler mücadeleyi cesurca sürdüreceğiz.

Mehmet BALÇIN
(Battal)'ın kardeşleri
Bektaş ve İbrahim

Türk konsolosluğu önünde Kürdistanlı kadınların protestosu-Frankfurt

ALMANYA

ARGK'yi destekleme festi

Saarbrücken:

14 Temmuz günü Saarbrücken'de ARGK'yi destekleme festi düzenlendi. Yurtsever kitlemiz, Alman ilerici dost gruplar ve diğer ülkelerin anti-faşist güçleri dayanışma amacıyla feste katıldılar. Festte en çok ilgiyi folklor gösterileri gördü.

ARD televizyonu festi görüntülerken, ilerici yerel gazeteler de yayınlarında festle ilgili haberlere yer verdiler.

Fest, Kürdistanlı yurtseverler ile diğer halklardan demokrat ve ilericiler arasında dayanışmanın güzel bir örneği oldu.

14 Temmuz ölüm orucu direnişini anma ve Serihildan'la dayanışma gecesi

Mannheim:

21 Temmuz günü Ofenburg ve Freiburg'da oturan yurtseverler, Kehl Goldschlier kasabasında 14 Temmuz ölüm orucu direnişini anma ve Serihildan'la dayanışma gecesi düzenlediler.

300'ün üzerinde yurtseverin katıldığı gecede Stuttgart folklor ve müzik grubu Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derledikleri müzik ve folklorik danslarını sundular. Ayrıca ozan Seftan ve ozan Baran söyledikleri devrimci türkülerıyla geceye renk kattılar. Gece, geleneksel "Apo hate Hilvanê" türküsüyle halay çekilerek sonuçlandı.

Türk turizmini boykot yürüyüşü-Frankfurt

İsmail Beşikçi'yle dayanışma gecesi yapıldı

Berlin:

21 Temmuz günü Berlin'de İ. Beşikçi'yle dayanışma amacıyla yapılan geceye 150 civarında yurtsever katıldı.

Hunerkom Berlin şubesi tarafından düzenlenen gece siyasi konuşmayla açıldı. Konuşmada İ. Beşikçi'nin Kürdistan üzerine yapmış olduğu bilimsel araştırmalar anlatıldı. Tutuklanması protesto edilerek serbest bırakılması talep edildi.

Gece programında Botan Folklor ekibi Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlenmiş oyunları sundu. Botan müzik grubu, ozan Armanc, ozan Şiar da devrimci türkülerıyla progamda yer aldılar.

Şehitleri anma toplantıları

Stuttgart:

14 Temmuz 1982'de başlatılan büyük ölüm orucu ve halk kahramanlarımız M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR ve diğer şehitlerin direnişleri üzerine Stuttgart, Ulm, Heilborn ve Pforzheim alanlarında toplantılar yapıldı.

Toplantılarda 14 Temmuz ölüm orucu direnişçilerinin sömürgeci faşist TC'nin zindanlarında dayattığı teslimiyet ve ihaneti canları pahasına da olsa yerlebir ederek Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde çok önemli bir rol oynadıkları anlatıldı. Halkı ve vatani için insanın gerektiğinde canını feda etmekten kaçınmaması gerektiği dile getirildi. Toplantılara toplam 250 civarında yurtsever katıldı.

Türk konsolosluğu önünde protesto eylemi

Frankfurt:

● 21 Temmuz tarihinde TC'nin Frankfurt Konsolosluğu önünde YJWK tarafından düzenlenen protesto eylemine kadın ve çocuklar katıldı. 60 kişinin katıldığı eylem yaklaşık bir saat sürdü. Eylemde Kürdistan'daki katliamlar, sürgünler kınandı. Ayrıca İ. Beşikçi'nin tutuklanması protesto edildi ve derhal serbest bırakılması gerektiği vurgulandı.

Eylem, tüm basın-yayın organları, uluslararası insan hakları ve hukuk kuruluşları ile demokratik kamuoyunu Kürdistan'daki katliamlara karşı duyarlı olmaya ve araştırma yapmaya çağrı yapılarak sonuçlandırıldı.

Nikaragua devriminin 11. yıldönümü kutlandı

● 19 Temmuz tarihinde Nikaragua devriminin 11. yıldönümü, Frankfurt'ta yapılan bir yürüyüş ve mitingle kutlandı. Yaklaşık 250 kişinin katıldığı yürüyüşü El Salvador komite, Nikaragua komite, Arbeitskreis gegen den Kurdenprozess (Kürt Davasına Karşı Çalışma Grubu), Feyka Frankfurt, KPD-OG örgütleri destekledi.

Yapılan konuşmalarda özelde Alman emperyalizminin, genelde dünya emperyalizminin sömürge ve az gelişmiş ülkelerdeki konumu vurgulandı. Ezilen ülkelerin işçileri ve ulusal kurtuluş hareketlerinin dayanışma içinde emperyalizme karşı mücadele etmeleri gerektiği dile getirildi. Nikaragua halkının bugün de mücadeleye devam ettiği, devrimi yaşatmak için her zaman mücadeleye edeceği vurgulandı.

Miting boyunca "Dün Nikaragua ve Vietnam, bugün El Salvador ve Kürdistan", "Yaşasın uluslararası dayanışma" sloganları atıldı.

Türk turizmini boykot çağrısı

● 21 Temmuz günü Frankfurt'ta Kürdistan halkının dostları ve Feyka Frankfurt tarafından Türk turizmini boykot etmek amacıyla bir yürüyüş düzenlendi. Yaklaşık 60 kişinin katıldığı yürüşte Almanların Türkiye'de tatil yapmaması gerektiği vurgulanarak, buradan elde edilen dövizin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı silah vs. için kullandığı dile getirildi.

F. Almanya'daki tüm yurtseverleri Köln Radyosu'nu protestoya çağırıyorum

F. Almanya'nın Köln şehrinde tüm Almanya'ya yayın yapan WDR (Batı Alman Radyosu) Türkçe yayın bölümü, Türk sömürgeciliğinin özel savaş politikasının yürütücülüğünü yapmaktadır. Türkiye'de kısa adıyla TRT olarak bilinen resmi devlet radyo ve televizyon kurumunun F. Almanya'daki şubesi gibi çalışmaktadır. Bilindiği gibi TRT, özel savaşın en üst karar ve yürütme organı olan Milli Güvenlik Kurulu'nun emirleri doğrultusunda ve ona bağlı olarak yayın yapmaktadır. Ulusal kurtuluş mücadelemizi ve hareketimizi karalamak ve halkımızın desteğini engellemek için gerçekleri çarpıtmakta, Partimize ve yüce şehitlerimize, "terörist", "bölücü", "eşkiya", "çete", "hain", gibi tam da kendilerine yaraşır sıfatlarla saldırmaktadır.

F. Almanya'da ise bu görevi, Batı Alman Radyosu (WDR)'nin Türkçe yayın bölümü çalışanları yerine getirmektedir. Bunlar, sömürgeci-faşist rejimin Bonn Büyükelçiliği ve MİT'in direktifleriyle hareket etmekte, ulusal kurtuluş mücadelemizi karalamak, Kürdistanlı ve Türkiyeli kitleleri karşı karşıya getirmek için elinden geleni yapmaktadır. Ayrıca TC'nin mezhep ayrılıklarını körükleyerek ulusal birliğimizi parçalama politikasının da temsilcisi durumundadır.

Batı Alman Radyosu (WDR) Almanca bölümü, Kürdistan'daki gelişmeleri, PKK'nin kaydettiği gelişmeleri tarafsız bir biçimde yansıtırken, Türkçe bölümü şovenist ve ırkçı bir tutumla mücadelemize ve halkımız uğruna kanlarını döken şehitlerimize "terörist", "eşkiya", "bölücü", "çete", "hain" gibi tanımlamalarla saldırmaktadır.

Normalde Türkçe bölümünün de Batı Alman Radyosu'nun yayın politikasını izlemesi, ona bağlı olması gerekiyor. Fakat gerçek hiç de öyle değil. Türkçe bölümü sömürgeci-faşist TC'ye hizmet etmekte ve sahibinin insanlık dışı karakterini ve vahşi katliamlarını kitlelerden gizlemeye çalışmaktadır.

Bunun insanlığa karşı bir suç olduğuna inanıyor, WDR-Türkçe yayın bölümü çalışanlarının bu şovenist ve ırkçı propagandalardan vazgeçmelerini, Kürdistan ve Türkiye halklarına işledikleri suçlara son vermelerini ve WDR'nin yayıncılık politikası doğrultusunda yayın yapmalarını istiyorum.

Ben Kürdistanlı yurtsever bir genç olarak Partimiz PKK'ye, şehitlerimize ve halkımıza dil uzatan Batı Alman Radyosu (WDR) Türkçe yayın bölümünün bu ırkçı ve şoven yayın politikasından vazgeçmesini sağlamak için tüm Kürdistanlı ve Türkiyeli yurtsever ve demokratları bunu şiddetle protesto etmeye çağırıyorum.

Kerim

Adres:

- 1- Radyonun Genel Sorumlusu, WDR-Hörfunk, z. Hd. Friedrich Nowotny, Appelloplatz, 5000 Köln 1
- 2- Türkçe Bölümü, WDR-Hörfunk, Türkische Redaktion, Appelloplatz, 5000 Köln 1

TAŞOLOJİ

Tarihi silahlardan biri ve halk intifadalarının daha büyük adımlar atması için destekleyici bir değerdedir.

Türkiye Kürdistan'ı ve Filistin halkı için tarihi bir silah olarak tarihe geçecek olan bu silah, insanlık tarihi boyunca yeryüzünde bulunmuştur. Bu tarihi silahın bozulması sözkonusu olmadığı için baruta, motoru olmadığı için petrole, yek parça olduğu için de cıvata-vidalara ihtiyacı yoktur. Emperyalizmin silah depolarında da değildir; üstelik bu silah elde etmek için ithal etmeye de gerek yoktur. Gümrüksüz ve nakilsiz bulunduğu, ayrıca pas tutmadığı ve günün 24 saati çalışabilecek durumda olduğu için de hayli ekonomiktir. Bu silah her yerde bulunur, herkes tarafından alınabilir, almak için paraya da ihtiyaç yoktur, çünkü bedavadır ve bulunması kolaydır.

Bu silahı almak için başka ülkelerle anlaşma yapmaya, bu temelde ittifaklar yapmaya lüzum yoktur; ayrıca buna sahip olmak için dövize de ihtiyaç yoktur. Çok pratik olan bu silahı herkes kullanabilir. Kadın, erkek, yaşlı ve çocuklar fazla bir eğitim gerekmezsin bu silahı kullanabilir. Bu silah kolayca taşınır. Tetik ve düğmesiz olup uzaklara fırlatma imkanı vardır. Taşımak için polisten izin almaya da gerek yoktur, yani yasak değildir, istediğin miktarda üzerinde bulundurabilirsin. Bu silahın hacmi insanın kullanma gücüne göre, en küçük hacimli dahi halkı ayağa kaldırabilecek ve sömürgecilerin rüyasında kabuslaşacak kudrettedir. Tarihte teknoloji bakımından en büyük silahları yenen ve ilerde de yenecek bir silah olarak geçen bu silahın adı, altın harflerle yine bu tarih sayfalarına mazlum halkların haklarını gaspedenlerin, yiyenlerin kafasını yaran, kıran, dağıtan bir silah olarak geçecektir.

Bu silah bir halk silahıdır. Nükleer başlıklı, uzun namlu, motorlu silahlar dahi bu silah karşısında elleri bağlanmış ve iş yapamaz duruma gelmişlerdir. Tüm polisiye ve askeri tedbirler bu silah yanında hiç kalmıştır. Görünüşte bu silahtan çok bahsedildiğinde doğayı zedeleyecek bir silah olarak anlaşılabilir, ancak doğa en güzel renklerini bu silahtan almaktadır. Diğer bir deyişle, bu silahsız doğa hiçtir. Dolayısıyla silah bu kadar değerli olunca rağbet de görecektir. İntifadalar döne-

minin en gözde silahıdır. Toprak ana tarafından mazlum insanlara verilen, özellikle sömürgecilerin başlarını yarmak, parçalamak için verilen en anlamlı, en güzel doğal hediyedir.

Filistin halkı ilk defa bu silahlarla siyonizme karşı çıktı, bu silahla cadde ve sokaklarda onlara karşı direndi. Bizler de Irak'ta faşist rejime karşı bu silahı kullanarak karşı çıkabiliriz. Filistin'de yanan ilk ateş Türkiye Kürdistan'ında yangına dönüştü, bu yangın her gün başka şehirlere yayılmaktadır. İntifadaların tadını ancak ezilen halklar bilir. Ayağa kalan halklar kullandıkları bu tarihi silah ile zafere koşmaktadırlar. İncancımız odur ki, Irak'ta bulunan halklar buna bakacak ve faşist diktatörlüğü ayakları altında çiğneyecektir. Tabi bunu, nasıl ki Türkiye Kürdistan'ında proleter önderlikli bir organizasyon olan PKK tarafından organize ediliyorsa, Irak'ta da benzer önderlikli organizasyonlar yapacaktır. Belirtilen bu tarihi silah TAŞ ile hem düşmanlar kovuluyor, hem de yarattıkları pislikler.

Ezilen halkların yeni ilacı, emperyalizmin yarattığı hastalıklara karşı panzehir olarak tarihe adını yazdıran intifadalar, her ezilen halk için verilecek ilaçtır, ihraç edilmelidir. İntifadalar ve belirtilen silah sayesinde gerek emperyalizme, gerekse bölge gericiliğine büyük darbeler indirilmiş ve yine bunların sayesinde köhnemiş, kokuşmuş, paslanmış bölgedeki siyasi organizasyonların rollerine son vermiş, hayat hakkını ortadan kaldırmıştır; diğer bir deyişle bu intifada ve silah sayesinde bölgedeki ilericilik, bilinç düzeyi arttırılmış; bu arada gerici, şovenist, ilkel milliyetçi, işbirlikçi organizasyonlar da ezilmiş ve yok olmuşlardır. Zaten bu eski organizasyonların bir adım ilericiliği söz konusu olduğunda on adım gericiliği de vardır.

Nusaybin, Cizre, Diyarbakır ve Filistin'deki İntifadalar gerek bölge gericiliğine gerekse dünya emperyalizmine tarihi dersler vermiştir. Emperyalizmin ve faşizmin en büyük silahlarını yenen TAŞOLOJİ silahı, yüzyıllardır halkın kanayan yaralarına derman olmuştur. Emperyalizmin bölge üzerindeki toplantıları hava almış, imzalanan kağıtlar rüzgarlarla savrulmuştur.

* Bu yazı, 30 Mayıs 1990 tarihli "Ahrar Al Araq (Özgür Irak)" dergisinden alınmıştır.

Yurtdışında bulunan şehit ailelerine sesleniyorum!

Şimdi şehitlerimiz bizi vatan topraklarına daha sıkı bağladılar. Şehitler dünyada en güzel, en değerli ve en anlamlı yaşamı tercih ettiler. Onurlu yaşamlarıyla bize de şeref kazandırdılar. Şehitler bizi onurlu yaşama davet ediyorlar. Eğer bizim onlara bağlılığımız varsa, çağrılarını cevapsız bırakmamalıyız. Şehitlerin emrettikleri talimatlar ağılamakla, yas tutmakla, mücadeleden uzak kalmakla yerine gelmiyor ve gelmez de. Onlar ülke uğruna, insanlık adına mücadele vererek canlarını feda ettiler ve şehit oldular. Onların bizden beklediği de budur. Ancak görüyoruz ki yanlış tutumlara giren ailelerimiz de var. Şehitlere öldü demek ve ardından yas tutup ağlamak şehitlere en büyük hakarettir. Onlara layık bir tutum değildir. Belki bazılarımıza zor gelebilir, kavrayamayabilir. Örneğin Kürdistan'da çeşitli hastalıklarla vefat edenlerin ardından hayır verilir. Bunu da herkes yapmaz. Ölüsünü seven veya ona bağlı olanlar yapar. Günümüzde vatan uğruna başı dik seve seve ölümü kucaklayanlar, bilerek ölüme gidenlerin ardından ise, mücadelelerine devam ederek, direniş bayraklarını daha da yüksekte dalgalandırarak sahip çıkılabiliyor. Bunun dışında sahip çıkma kabul edilmiyor.

Şehitlere sahip çıkmak yalnızca silahı eline alıp dağa çıkmak değildir. Cephenin görevleri çok çeşitlidir. Neye gücü yetiyorsa, ne kadarını yapabiliyorsa onu yapmasıdır insanın. Ama hiç yapmıyorsa şehidini unutmuş demektir. Diğer bir biçimiyle şehitlerine doğru sahip çıkmayan şehit ailelerine gitmemek gerekir. Onlara başsağlığı dilememek gerekiyor. Şehitlerine sahip çıkmayan insanların başı sağ olsa ne çıkar. Başsağlığını şehitlerine sahip çıkan ailelere ve en başta

büyük aile partiye dilemek gerekiyor. Şehitlerin öcünü alacak olan partisi ve gerçek akrabasıdır. Şehitin emanetine sahip çıkan yine partidir. O halde başsağlığını sürekli partimize dilememiz gerekiyor. Dava arkadaşlarına ve anısına bağlı olanlara değer vermek gerekiyor. Artık herşey gibi gerçek akrabalık, kardeşlik, saygı ve sevgi ile sahate akraba, kardeş ve sevgiyi birbirinden ayırt etmek mümkün olmuştur. Gerçek temelde şehitlere sahip çıkan her bir ailemizin evi birer okul sistemine çevrilmiştir. Şehitlerin kahramanlığı, değeri, büyüklüğü ve kişiliği anlatılmaktadır. Şimdiye kadar biz çok şehit vermişiz ve daha da vereceğiz. Mücadelemiz çetindir, yolumuz henüz çok uzundur. Şehit ailelerinin acıları büyüktür. Acımız düşmana karşı kin olmaktır, volkana dönüşmelidir. Acı hissetmeyen kişi, bu lanetli durumda yaşamaktan rahatsız olmayan kişi mücadeleye destek sunmaz ve ne kadar şehit verse de, onun ruhu ölmüştür bir şey duymaz. Ama, şehitlerimiz bu yaşamı reddettiler. Onların ardından ağlamak sızlamak yakışmaz, bu, çaresizlerin ve zavallıların işidir.

İnsanların görevi birbirine sahip çıkmaktır. Ama önemli olan dar günlerde birbirine sahip çıkmaktır. Şehit aileleri, eş dostları düşman baskısı vs. gerekçelerle mücadeleden uzak kalırlarsa, bu, bağlılık değildir. Bunun adı ihanettir. Eğer biz bunu kendimize yakıştırmak istemiyorsak görevlerimize sahip çıkmalıyız.

Başta kendi aileme seslenmek istiyorum

Herşeyden evvel sizlerin kahraman şehitlerimize layık olmanızı isterim. Şehitlerimiz ölmediler, onlar halkımızın kalbinde ve beyrinde yer ettiler. Onlar size

şeref, büyüklük ve onur kazandırdılar. Sizler onlara karşı borçlusunuz, onlar sizler için öldüler. Sizler de onlar karşısında suçlu duruma düşmemek için göreve sarılın, kendinizi zorlayın ve kendinize sahip çıkın. Basit kişilerin oyununa gelmeyin, aldanmayın, sizler şeref ve namusunuzu koruyun, görevlerinize sahip çıkın. Yürüyüş, gece, miting, işgal, gazete alımı, bildiri, afiş, propaganda, başış, aıdat ve her türlü görevi üstlenin, ne yapabiliyosanız onu yapın. Eğer onlara sahip çıkmazsanız acınız daha da büyük olacaktır. Şehitlerin değerlerine zarar verenleri affetmeyin, teşhir edin.

Tüm şehit ailelerine

Şehitler fiziki olarak aramızdan ayrılmış olabilirler, fakat onlar ölmediler. Şehitler kanlarıyla size yeni bir yaşamı yarattılar. Onlar ailelerinin adını onurluca tarih sayfasına yazdırdılar. Onlar sayesinde sizler toplumda büyük saygınlık kazandınız. Siz onların büyüklüğünü anlayıp onların değerini bilmelisiniz, onlarla gurur duymalısınız. Onlar büyük bir emaneti size devrettiler. Siz onların emanetine sahip çıkmalısınız. Şehitlere sahip çıkmak, mücadeleye beş-on kurşun vermek değildir. Bu çok basit bir yaklaşımdır. Böyle bir sahip çıkma onlara yakışmaz.

Bugün yeni yetişen binlerce küçük çocuklarımız şehitlerimizin adı ve ruhuyla büyütülüyor. Şehitlerin evi olan PKK'ye ve onların mücadelesine sahip çıkmak, tekrar ediyoruz herkesten evvel aile ve akrabalarının görevidir. Bundan böyle devrimimizin harcı olan şehitlerimize bu temelde ve çerçevede sahip çıkılmalıdır. Şehitlerimiz mücadelede yaşıyorlar.

Xanê

6 Haziran 1990

Asuri (Süryani) halkına kabul ettirilmeye çalışılan teslimiyet ve TC'nin son oyunları

Bugün tarihin önemli bir döneminden geçtiğimizi unutmayalım ve doğan bu olanağı iyi değerlendirelim. Çünkü yüzyılların katliamı, sürgün, baskı ve talanları, Asuri (Süryani) halkını yokoluşun eşiğine getirerek iki seçenikle karşı karşıya bırakmıştır: Bugün ya sömürgeci emperyalistlerin inkarcı ve imhacı politikalarına boyun eğip bunu bir kader olarak görüp yok olacağız, ya da tüm dinamiklerimizi, enerjimizi, bilinç ve gücümüzü harekete geçirip, artık bir gerçeklik kazanan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle birleşerek soyulu halklar arasında yer alıp var olacağız. Bize göre Süryani (Asuri) halkının seçeneği varolma seçeneğinden başkası olamaz ve olmamalıdır. Sömürgecilerin asimilasyoncu politikalarına boyun eğmek, insanlık suçudur. Bu yüzkızartıcı suçu işleyenler, tarihin yargısından kendilerini kurtarmayacaklardır.

Günümüze kadar Süryani halkı, bir çok acıya ve vahşet derecesine varan sömürgeci uygulamalara tabi tutulmuş ve tanık olmuştur. Halk, sürekli "rehabilitasyon reçeteleri"yle politika-

dan, özdeğerlerden ve mücadeleden uzak tutulmuştur. Yurt, toprak sevgisi gibi ulu değerlerden soyutlanarak bazı işbirlikçi güçler tarafından Avrupa'ya taşınmıştır. Sömürgecilerin Süryani halkına yapmadığı işkence ve barbarlık kalmamıştır. Başta TC sömürgecileri olmak üzere diğer tüm sömürgeci, işgalci güçler, Süryani halkının özgelişimini engellemiş, dilini, kültürünü ve her türlü birikimlerini ortadan kaldırmak için akıl almaz yöntemlere başvurmuştur. Ortadoğu'nun en eski halklarından biri olan Süryani halkı, bugün bir kalıntı haline getirilerek, varlığı tartışılır hale getirilmiştir.

Süryani halkı, çok eski bir tarihe sahip olmasına rağmen gerçek durumu örtbas edilmiş, etnik özelliği sözde önderleri tarafından ikinci plana atılarak, istemleri din ve mezhep derecesine indirgenmiştir. Halk arasında çaresizlik, mistizm, kadercilik ve teslimiyetçilik yaygınlaştırılmıştır. Halkımız siyaset yapamaz, kurtuluş arayamaz hale getirildi. Toprağına, diline, kültürüne ve tarihsel geçmişine sahip çıkamaz duruma geldi. Bu gerici

ve teslimiyetçi düşünce, öncelikle belli süreçlerde Süryanilere önderlik yapanlara kabul ettirildi.

Süryani halkı adına siyaset yaptıklarını sanan bazı grupçuklar, reformizmden, liberalizm ve teslimiyetten öteye gidemediler. Halka hiçbir çıkış yolu gösteremediler. Öncü olmaktan uzak olan bu güçler oturup emperyalizmden medet umdular. Halk gerçeğini, sorunlarını ve çelişkilerini iyi tahlil ve tespit edemeyen bu güçler, buna bağlı olarak da doğru çözümleyici alternatif politikalar üretemediler. Yaşadığımız bölgenin çelişkileri, konumu ve dünya genelindeki önemini, hangi güçlerle ittifaklar yapabileceğini, halkımızın çıkarlarını doğrultusunda doğru bir şekilde tespit edip geliştiremediler. Bugün ise acil çözüm bekleyen halkın özgürlük ve kurtuluş gerçeğidir, doğru politikadır, birlik-tir ve sürmekte olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde yer almaktır. Pratiğe geçmeyen teoriler, masal olmaktan öteye gidemez. Süryani halkının tarihini, direnişlerle, aktif çaba ve çağdaş mücadele biçimleriyle ye-

Devamı 18. sayfada

HEP Milletvekilleri yürüdü:

Kürdistan halkı özgürlükçü ve eşitlikçi yaklaşımlara verdiği değeri bir kez daha gösterdi

Halkın Emek Partisi (HEP)'nin 17 Temmuz'da İstanbul'dan başlattığı "Onurlu ve Özgür Bir Yaşam Yürüyüşü", 25 Temmuz'da Diyarbakır'da yapılan bir mitingle sona erdi. Bu yürüyüş, geçtiğimiz Mayıs ayı başında kurulan HEP'nin ilk siyasal etkinliği idi. 11 HEP milletvekili, İstanbul-Diyarbakır arasındaki toplam 1.800 kilometrelik yolun yaklaşık 150 kilometresini Türkiye ve Kürdistan'daki 18 il ve ilçede yürüyerek katettiler. Halkın Emek Partisi'nin "Onurlu ve Özgür Bir Yaşam Yürüyüşü", Türkiye ve Kürdistan halkları tarafından sıcak bir ilgiyle karşılandı. Pek çok şehirde yürüyüşe yoğun katılım oldu. Yürüyüş güzergahında Kırşehir ve Hacıbektaş dışında kalan tüm il ve ilçelerde sömürgeci-faşist güçler, hem yürüyüşü hem de buna halkın katılımını engellemeye çalıştılar. Çok sayıda kişi gözaltına alındı.

"Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü", 17 Temmuz'da İstanbul Çağaloğlu'ndan başladı. Aynı zamanda parti kurucusu da olan HEP milletvekilleri Fehmi Işıklar, Cüneyt Canver, Kenan Sönmez, Adnan Ekmen, Arif Sağ, Mehmet Ali Eren, İsmail Hakkı Ünal, Abdullah Baştürk, Salih Sümer, Ahmet Türk ve İbrahim Aksoy yürüyüşte "12 Eylül ve Devamına Hayır", "İşkence ve Zulme Son", "Genel Af", "Suskun Basın Değil, Özgür Basın", "Öğretmenlere, Memurlara Sendikal Haklar", "Gençlere Güveniyoruz, Onlar Geleceğimizdir" vb. yazılı pankartlar taşıdılar.

Yürüyüş kortejini oluşturan 11 HEP milletvekili ile parti otobüsünün çevresini kuşatan faşist Türk polisi, yürüyüşü desteklemek ve eşlik etmek isteyenlere engel oldular. Buna rağmen, marş ve türküler eşliğinde temel insan hakları, özgürlük ve demokrasi için yürüdüklerini söyleyen HEP milletvekilleri, çevre binalarda oturanlar ve sokaklarda bulunan kitleler tarafından alkışlandı ve çok sayıda kişi kaldırılmırlardan birlikte yürüdü. HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar, yürüyüş sonrasında yaptığı bir açıklamada, İçişleri Bakanlığı'nın yürüyüşün yapılamayacağına ilişkin bir karar çıkarttığını belirterek, "Bir ülkede milletvekilleri halkın yanına gidemeyeceklerse, o ülkede demokrasiden ve insan haklarından söz edilemez" dedi.

HEP Milletvekilleri, İstanbul'dan sonra Kocaeli, Sakarya, Bolu, Ankara ve Kırıkkale'de de polisin engelleme girişimleriyle karşılaştılar. 19 Temmuz'da Ankara'da yürüdüler. Sosyalist Parti, Sosyalist Birlik Partisi ve TBKP Ankara örgütü tarafından da desteklenen yürüyüşçü HEP'li milletvekillerine çevreden de çok sayıda katılım oldu. Faşist Türk polisi, burada da halkın katılımını engellemek amacıyla kitlelere saldırdılar, copladılar ve sokaklara barikat kurdular. Yürüyüşü izleyen basın mensuplarının kimliklerini kontrol ettiler, basın kartı olmayanları konvoy dışına çıkartmak istediler. Ayrıca sivil polisler, "HEP otobüsünden yayın yoluyla bölücü-

lük propagandası yapıldığı"nu iddia ederek tutanak düzenleyip otobüsün içindekilerin kimlik tespitini yaptılar.

HEP milletvekillerinin "Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü"nün Türkiye'deki son durağı Adana'ydı. Burada binlerce insan HEP'lileri destekledi. Faşist polis, yürüyüşe katılan kitlelere saldırdı, dövdü ve birçoğunu gözaltına aldı.

21 Temmuz'dan itibaren "Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü"nün Antep, Birecik, Suruç, Urfa, Siverek, Mardin, Batman ve Diyarbakır'ı kapsayan Kürdistan bölümü başladı. Kürdistan'da yürüyüşe ilgi ve katılım çok daha kitlesel, sömürgeci-faşist güçlerin saldırılarına da daha kapsamlı oldu. Birecik ve Suruç'ta olduğu gibi, HEP milletvekilleri bazı yerlerde "Beşikçi'ye Özgürlük" yazılı pankartlar ve sloganlarla karşılandı. Ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sömürgeci-burjuva partisi SHP eliyle piyasaya sürülen "Kürt Raporu"nun içeriği, nedenleri, sonuçları ve diğer sömürgeci-burjuva partilerinin Kürdistan sorununa yaklaşımları konusunda kitlelerin sorularıyla karşılaştılar.

24 Temmuz'da Mardin girişinde HEP milletvekillerinin yolu "Özel Tim"ler tarafından kesildi. Sömürgeci-faşist özel timler, milletvekillerine eşlik eden yaklaşık 100 aracın anahtarlarını ve içerisidekilerin kimliklerini toplayarak Mardin'e girmelerini engellemeye çalıştı. Bunun üzerine HEP milletvekilleri ile özel timler arasında sert tartışmalar çıktı. HEP'liler, özel timlerin bu uygulamasına son verilmesini talep ettiler. Ardından kimlikler ve anahtarların geri sahiplerine iade edilmesiyle Mardin'e hareket edebildiler. Özel timler, basın men-

suplarına saldırdı, tekmeledi ve fotoğraf makinalarını almaya çalıştı. Gazetecilerin olayları görüntülemesini engellediler.

Yürüyüşün Batman durağında HEP'liler, Cumhuriyet Meydanı'na doğru yürüyüşe geçtiler. Çok sayıda sömürgeci asker, polis ve özel tim elemanı etraflarını kuşatarak milletvekillerini çember içine aldılar. Daha yürüyüşün başında polis milletvekillerine "yasalara uygun davranmadıkları" gerekçesiyle engel olmak istedi. Ve halkın yürüyüşe katılımını engellemeye çalıştılar. Bunun üzerine çevrede bulunan binlerce kişi, polisi yuhalayarak ulusal kurtuluşçu sloganlar attılar ve polisin hem kendilerinin katılımını hem de yürüyüşü önlemek istemesini protesto ettiler.

Ardından Batman'daki Cumhuriyet Meydanı ve çevresindeki sokaklarda sömürgeci güçlerle halk arasında çatışmalar çıktı. Sömürgecilerin cop, sopa vb. kullanmasına karşı kitleler de taş attılar. Bu çatışma sonucunda polis eline geçirdiği 30-40 dolayında yurtsever gözaltına aldı. Kitleler, sömürgecilerin saldırı ve gözaltına alma uygulamalarına karşı "faşist devlet", "katil polis", "polis baskısına son" vb. sloganlar attılar.

Bu olay nedeniyle 25 Temmuz günü gözaltına alınan yurtseverler, korkunç işkencelerden geçirdikten sonra ayın 27'sinde serbest bırakıldılar.

HEP'in 17 Temmuz'da başlattığı yürüyüş, 25 Temmuz'da Diyarbakır'da yapılan mitingle sonuçlandı. Sömürgeci güçler mitingin yapılmasını ve halkın buna katılımını engellemek amacıyla daha bir hafta önceden kitlelere baskı yapmaya ve tutuklamaya başladı. 25 Temmuz'dan önceki son hafta içinde 100 dolayında insan tutuklandı.

Miting günü en az 3000 polis, özel tim ve askerden oluşan sömürgeci güçler, halkı sindirmek

ve gözdağı vermek amacıyla "SS" kıyafetleriyle baskılarını yoğunlaştırdılar. Buna rağmen 10 bini aşkın Diyarbakırlı'nın mitinge katılmasını engelleyemediler. Mitingte halkın her kesiminden insanlar vardı. Ama özellikle kadınların çokluğu dikkati çekti. Miting Diyarbakır'ın Dağkapı semtinde yapıldı. Akşam saat 5'te başladı ve yaklaşık 2 saat sürdü. Mitingte bir konuşma yapan Fehmi Işıklar, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği uygulaması ve 424 sayılı soykırım, sürgün ve sansür kararnamesinin kaldırılmasını istedi. Fehmi Işıklar ayrıca, Halkın Emek Partisi'nin demokrasinin önündeki en büyük engelin, Kürt sorununun çözülmemesi olduğuna inandığını vurguladı. HEP milletvekili İbrahim Aksoy da köy korucularına silahlarını bırakma çağrısında bulundu.

Mitinge katılan kitleler bu talepleri destekleyerek "Bijî Kurdistan", "Halklara özgürlük", "İşkenceye son", "Kahrolsun faşizm", "Kahrolsun sömürgecilik" sloganlarını attı. Son sloganın atıldığı sıralarda polis müdahale etti. Kitleyle polis arasında çatışma çıktı. Atılan sloganlardan bir diğeri de "Beşikçi'ye özgürlük" idi. Tam o sırada meğafondan yapılan bir açıklamayla İ. Beşikçi'nin serbest bırakılmasının söylenmesi kitlelerde büyük bir coşku yarattı. HEP milletvekili Cüneyt Canver, özellikle Kemal Pir'i konu alan Diyarbakır direnişçileri üzerine bir şiir okudu. HEP milletvekilleri yaptıkları konuşmalarda, halka korku sınırını aşmaları çağrısında bulundular. Bunun üzerine kitleler de, "biz korku sınırını çoktan aştık" diye yanıt verdiler.

"Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü" Diyarbakır'da yapılan bu mitingle sona erdi.

11 HEP milletvekili, "Onurlu ve Özgür Bir Yaşam" için İstan-

bul'dan Diyarbakır'a yürüdü.

Kendi vatanında bağımsız, özgür, onurlu ve demokratik bir yaşama susamış olan Kürdistan halkı, bu yürüyüşe sıcak bir ilgi gösterdi, destekledi ve fiilen katıldı. Elbette bu, geçmişi birkaç ay öncesine dayanan HEP'in yarattığı kitlesel bir güç ve destek değildi. Tam tersine büyük bir emek, çaba, direniş, kan ve can pahasına PKK'nin yıllardan beri aralıksız sürdürdüğü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin halkımızın ulusal bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi bilincini geliştirmesine bağlı olarak ortaya çıktı.

Kürdistan halkı artık, sömürgeciliğe karşı geliştirilen ve kendi ulusal kurtuluşuna, bağımsızlığına hizmet eden her eylemi, her sözü değerlendirebilecek ve buna karşı tavır geliştirebilecek bilinçtedir, güçtedir. Yine Kürdistan halkı, her iki halk arasında bağımsızlık, özgürlük ve eşitliğe dayalı politika ve eylemlere güç verir, destekler. Yeter ki, bu politika ve eylemler halkın çıkarlarına hizmet etsin, taleplerini dile getirsin, Kürdistan'da yürütülen sömürgeci özel savaşın tüm öge ve uygulamalarına karşı koysun ve bunların dünya kamuoyuna aktarılmasında köprü olsun. Yeter ki, üzerinde hareket etmeye çalıştığı bu ortamı ve potansiyeli yaratan güce ve mücadeleye saldırmasın, inkar etmeye kalkmasın.

Evet, bunları yaptığı sürece adı ne olursa olsun Kürdistan halkından destek görecektir.

HEP'in "Onurlu ve Özgür Yaşam Yürüyüşü"ne Kürdistan halkının destek sunmasının, ilgi ve sempatiyle karşılamasının ve fiilen katılmasının nedeni de budur. Yani Kürdistan'da halkın HEP'e yaklaşımı oldukça bilinçli ve politiktir. Halk, aldatılmış olarak HEP'in mitinglerine katılmadı. Diyarbakır, Batman gibi merkezlerde ulusal kurtuluş örgütünün doğrudan talimatları doğrultusunda HEP'in bu mitingine yaklaşım gösterdi. Kürdistan halkı, artık ulusal bağımsızlıkçı taleplerinin çözüm çerçevesinin sömürgeci yasalık sınırları olmadığını biliyor. Bunu, daha önceki kitle eylemlerinde ve HEP'e yaklaşımında oldukça net bir biçimde ortaya koydu. Hepimiz gördük.

Burada kitle, sadece eline geçen politik bir inisiyatifini kullanmıştır. Nitekim, Diyarbakır ve Batman'da da kitlelerin eylem ve sloganları, HEP'in politik ufkunu çok aşmıştır. Bizim açımızdan bu da, şehir kitlelerinin çok acilen örgütlenmesi gereken siyasal bir güç olduğunu ortaya çıkarmaktadır ve bu görevi dayatmaktadır.

HEP'e gelince, sloganları ve eylemleri kitlelerin ulusal kurtuluşçu inisiyatif ve eyleminin önünü açıcı olduğu müddetçe, artık ulusal bağımsızlıkçı mücadelenin politik inisiyatifinden ayrı düşünülemez. Kürdistan şehir kitlelerinin ilgisini görecektir. Her zaman olduğu gibi burada da alabileceğimiz en önemli ders ve alacağımız ölçü, yasal platformu kullanmada gösterilen ustalık değil, bu zeminde ve bu zemini aşan politik eylemdir.

SHP RAPORU BİR HIÇTİR; HALK İKTİDARI GELİYOR

Uzun süredir beklenen ve daha hazırlanmadan üzerinde kamuoyuna açık tartışmalara başlanan Sosyal-demokrat Halkçı Parti (SHP)'nin "*Kürt Raporu*" nihayet yayınlandı. Beklendiği kadar olmasa da, çeşitli çevrelerde yine de belli bir yankıya yol açmayı başardı.

En başta, birçok haber ajansı, Raporu önemli bir haber konusu yaparak kamuoyuna duyurdu ve hemen hepsi, örneğin WDR Türkçe Servisi bile, "*bakalım PKK terörünü önlemeye yetecek mi*" diyerek, Rapordan beklenen temel amacı ortaya koydu.

Özal ve Demirel, SHP'nin böyle bir rapor hazırlamasını, kendilerinin "*Doğu ve Güneydoğu Anadolu*" dedikleri Kürdistan'da SHP'nin büyük oy kaybetmiş olmasına, kitlelerin SHP'den kopmuş bulunmasına ve SHP'nin bununla oy tabanını yeniden kazanmaya çalışmasına bağladılar. Özal, "*devletin Kürtçe eğitim yapamayacağını*" söyleyerek, devlet adına Rapora açık itirazda bulundu. Kardeş partilerinden biraz da alayla karışık gelen eleştirileri yanıtlayan İnönü, "aslında Özal'ın raporu çok beğendiğini, fakat bunu belli etmek istemediğini" söyleyerek, "biz bu işi danışıklı bir biçimde ve ortak olarak yapıyoruz" demeye getirdi. Devletin görünen yöneticilerinin bu şakalaşmaları yanında, orduyan pek bir ses çıkmazken, önemli bir gürültü DGM Savcılarından geldi. Bunlar, raporu yazarların isimlerini isteyerek dava açacaklarını duyurdular.

SHP raporu, burjuva basın için de, birkaç günlük eşi bulunmaz bir haber kaynağı oldu. Bütün gazeteler ve yazar-çizer takımı bol bol eğlendiler ve birkaç günlerini böyle geçirerek sayfalarını bununla doldurdular. Geriden kumandalı yönetilen SHP'nin böyle yöneticilerinden biri olan Metin Toker, SHP'nin 12 Eylül'ün açtığı yolda yürümeyi bile doğru dürüst becerememesini görmezlikten gelerek, bir anda SHP'nin "bir yol açtığını" ilan ediverdi. Devletin dış politika ve "Kürt sorunu" uzmanlarından biri olduğunu artık saklamayan M. Ali Birand, "*herkesin SHP'yi alkışlaması gerektiğini*" başlık yaparak, SHP raporunun önemli ve son bir şans olduğunu, "bölücü terörün" ancak böyle önlenebileceğini, ipin ucunun kaçırmama noktasına gelindiğini, eğer geç kalırsa artık bu tür yöntemlerin de hiçbir çare olamayacağını belirterek, kendi üslubuyla bütün devlet yönetimini uyarmaya çalıştı. Benzer yazılar ve öğüt verici görüşler bütün gazetelerin sayfalarını günlerce süsleyip durdu.

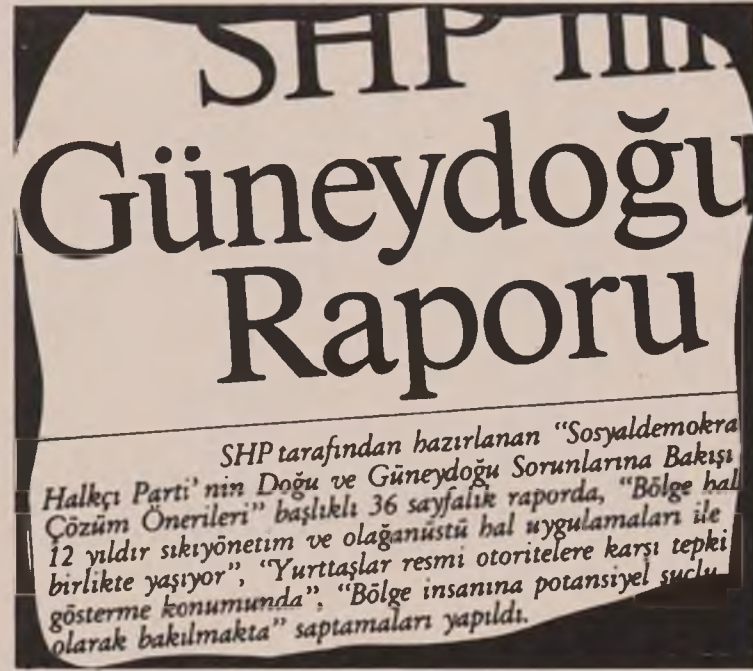
Dikkat edilirse, SHP raporu üzerinde gösterilen tepkiler, her biri bir yandan olmak üzere, birçok gerçeği dile getirmektedirler. Bunların hepsinin de belli bir gerçeklik payı olduğunu kabul etmek gerekir. Hepsinin bir araya getirilmesi ise, önemli ölçüde gerçeği ortaya koymaktadır. Raporun bu tepkilerle toplamı da, raporla amaçlananı açık olarak vermektedir. SHP raporu, "Kürt sorunu" için bir çözüm önerisi değildir, Kürdistan sorununun devrimci çözümünü, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini engellemek ve ezme için faşist-sömürgeci TC'nin

uyguladığı sömürgeci özel savaş yöntemlerinden sadece birisidir. SHP raporunun ve bu temelde yürüttüğü girişimin esas yanı, onun bu özelliğidir. Bu faaliyet, tıpkı Kürdistan'da yürütülen katliam gibi, Kürt halkı üzerinde uygulanan baskı ve işkence gibi, TC'nin yürüttüğü sömürgeci özel savaşın temel bir yöntemidir. Sadece, diğer yöntemlere göre daha çok maskeleyici ve aldatıcıdır, amaçta hiçbir farklılık yoktur. Maskeleyici ve aldatıcı olması ise, onun en tehlikeli yanını oluşturmaktadır.

SHP raporunun bu niteliğini, onun "Kürt sorunu" için bir çözüm önerisi olmamasını ve oluşturmamasını anlamak fazla zor değildir. Zaten o, böyle bir temelde de ortaya çıkmamaktadır. Baştan beri bir "Kürt sorununun" varlığını kabul eden, bu sorunu demokratik yollarla çözmeye çalışan bir yaklaşımın ürünü değildir. SHP, Kürt varlığını bile kabul etmiyordu, isminde "Kürt" deyimini bulunan bir toplantıya katıldıkları için, daha altı ay önce bir çok milletvekilini ihraç etmişti. Bu durum bile şimdi "Kürt sorununu" sahiplenmeye çalışmasının ne demek olduğunu ve bunun altında yatan esas amacı anlamaya yeter. Ayrıca, SHP'nin bu çabaları, TC'nin 28 Mart darbesiyle (424 sayılı kararnameyle) de tam bir uygunluk içindedir. O kararnamenin içeriğinde de, katliam ve sürgünlerle ulusal kurtuluş hareketini ezmek, bundan sonra da "Kürtçe serbest" deyip işin içinden çıkmaya çalışmak vardır. Bunlar da, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin Türk devletini yıkımla tehdit ettiği, geniş kitlelerin açık başkaldırıya giriştiği bir dönemde ve bu gelişmelere karşı gündeme getirilmiş olan sömürgeci devlet tedbirleridir. Demek ki, SHP raporu, bir çözüm önerisi değil, devrimci çözümün dayatıcılığına karşı ve bu çözümü tasfiye etme amacına yönelik bir devlet girişimidir. Devletin 28 Mart darbesi çerçevesinde planladığı önlemlerin bir parçası durumundadır. Sadece, zamanlama açısından uygun olup olmadığı kendileri açısından tartışılabilir. Zaten tepkiler de bütünüyle bu yöndedir.

Faşist-sömürgeci TC özel savaş çerçevesinde, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı baskı ve işkence uyguluyor, her düzeyde katliam yapıyor, sürgüne ve geniş alanları toptan boşaltmaya başvuruyor, koruculuk sistemi ve pişmanlık yasaası var vs. Bunlar hep, ulusal kurtuluş hareketini ezmeye yöneliktir ve hareketi tasfiye etmenin esas yanını oluşturuyor. Tasfiye çabasının diğer yanı da, kitleleri, çeşitli işbirlikçi güçleri devlete kazanmak, devletin çeşitli organlarına bağlı hale getirmek oluyor. 1990 Newroz ayaklanması, Kürt halkının devletten tamamen koptuğunu açıkça gösterdi. Bu nedenle, bu olaydan sonra, ezme ile birlikte kitleleri devlete kazanmaya da ağırlık veriyorlar. TBKP ve HEP gibi güçler, bu doğrultuda seferber edilmiş durumdadır. SHP'nin "Kürt raporuyla" geliştirmek istediği çabalar da esasta buna yöneliktir ve devletin bu yönlü faaliyetlerinin önemli bir halkasını oluşturmaktadır. Bu açıdan, halkı SHP'ye kazanma amacından önce, halkı devlete kazanma

amacı gelmektedir. ANAP'ın TBKP ile anlaşarak onların Türkiye'ye dönmesini ve faşist rejim içine girmesini sağladığı bilinmektedir. İşbirlikçi-reformist Kürt çevrelerine yönelik aynı faaliyeti yürütme görevi de SHP'ye düşmektedir. SHP'nin "Kürt Raporunun" buna yönelik bir çaba olduğundan kuşku duymamak gerekir. Türkiye'de yayınlanan DENG dergisinin 2. sayısında ortaya koyduğu program ile SHP raporu arasında içerik olarak bir fark yoktur. TKSP'nin Nusaybin ve Cizre olayları nedeniyle dağıttığı bildirideki talepleri ile SHP raporu aynıdır. TEVGER denen oluşum tamamen bu doğrultuda inşa edilmiş bir yapı durumundadır. Kopenhag'daki AGİK toplantısı vesilesiyle, bu güçler ile Türk heyeti arasında yoğun uzlaşma görüşmeleri ve tartışmaları yapılmıştır. İnönü ve Baykal, Sosyalist Enternasyonal toplantılarında ve yurtdışı gezilerinde bu yönlü görüşmeleri ve anlaşma çabalarını yürütmüşlerdir. Bütün bunlar son derece açık ve somut verilerdir. İşbirlikçi-reformist Kürt grupları, tıpkı TBKP gibi yapılmak istenmekte, onlar da buna hazır bulunmaktadır. SHP raporunun buna yönelik bir güvence ve uzlaşma metni yapılmak istendiği kesindir. Bu faaliyet, tamamen, PKK'yi tecrit etmeye, bağımsızlık ve özgürlük hareketini tasfiyeye yöneliktir. Elbette bunun ne kadar başarılabileceği ayrı bir konudur. TBKP'nin nasıl bir iflası yaşadığı açık bir tecrübe olarak göz önünde durmaktadır.

İşbirlikçi-reformist Kürt çevreleri, eğer böyle bir şeye girişirlerse akibetleri bundan farklı olmayacak, Kürt halkı böyle alçakça bir davranışı asla affetmeyecektir.

Dar anlamda, bir parti olarak SHP açısından da, raporun elbette önemli amaçları vardır. SHP Kürdistan'da silinmiş bir parti durumundadır. Başlangıçta hükümetten daha çok devlet sahipliği yapmış, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine karşı mücadelede, SHP, karargahını Diyarbakır'a taşıyabileceğini açıklamıştır. Ardından birçok milletvekilini partiden atmıştır. Buna tepki olarak SHP'nin Kürdistan'daki bütün örgütleri partiden ayrılınca ve Newroz başkaldırısı ortaya çıkınca, SHP kazın ayağının öyle olmadığını, kuru gürültü ve tehditle iş yapılamadığını anlamıştır. Bu gelişmeler temelinde ortaya çıkan rapor,

SHP'ye Kürdistan'da oy tabanı kazanmaya yönelik amaçlar da gütmektedir. Ayrıca, dış çevrelerin, uluslararası kamuoyunun isteklerini karşılamaya da yöneliktir. İnönü ve Baykal'ın, yurtdışı gezilerinde bu konuda yoğun eleştiriyi uğradıkları, özellikle Avrupa'nın sosyal-demokrat partilerinin kendilerinden açık istemlerde bulundukları bilinmektedir. Rapor, bütün bunları da karşılama amacı gütmektedir.

Bir çözüm niteliği taşımadığından, içerik olarak raporu tartışmak anlamsızdır. Güya "*Ölâğanüstü Bölge Valiliği ile koruculuk sisteminin kaldırılması*" öngörülmektedir. Tabi bunların yerine daha profesyonel birliklerin geçirileceği de belirtilmektedir. Kürdistan'da korucu başlarının önemli bir kesimi SHP üyesi iken, SHP bunları bile kaldıramazken, "koruculuk sistemini kaldıracağını" söylemesinin ciddi bir yanı olabilir mi? SHP raporuna göre, isteyen Kürtçe konuşabilecekmiş! Başkan Yoldaş'ın PKK 2. Ulusal Konferansında belirttiği gibi, halk zaten kendi arasında Kürtçe konuşuyor, Kürtçe konuşulsun demek ne bir haklır, ne de bir özgürlüktür. Böyle ucube öneriler, tam da faşist-sömürgeci TC'ye yakışan bir şey olmaktadır.

Bütün bunlara rağmen, rapor sahiplerine söyleyeceğimiz şudur: buyurun yapın. Eğer gücünüz ve cesaretiniz varsa söylediklerinizi hayata geçirin. Boş söz söyleyen gevezeler değil, iş yapan adamlar olun. Ancak, söyledikleriniz hayata uygulanamaz-

bunlardır, ilerlemeyi ve gelişmeyi ancak bunlar sağlayabilir, 12 Eylül'ün yarattığı kokuşmuşluğu yerlebir ederek yeni hayatı ancak bunlar kurabilir.

SHP raporu, İ. Beşikçi'nin tahliye edilmesi, her alanda Kürdistan sorunu üzerine yapılan tartışma ve eylemler çok önemli bir durum ortaya çıkarmıştır. Beşikçi'nin de belirttiği gibi, resmi ideoloji artık parçalanmıştır. Bu, sadece sosyalist ve devrimci güçler nezdinde böyle değildir, halk kitleleri nezdinde de böyledir. Egemen sınıf da artık bunu savunamıyor ve koruyamıyor. Egemen yapı, giderek daha çok artan bir dalgalanmayı, duraksamayı ve belirsizliği yaşıyor. Ordu, kendine havale edilen işleri yapamıyor. Bazen ortalıkta çok düşünüyor gibi görünüp de hiçbir şey düşünmeyen adamlar dolaşır. Türk Genelkurmayının durumu tıpkı buna benzemektedir. Her alanda yaşanan ve son derece ağırlaşmış olan bunalım, PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının ulaştığı düzey ve kitlelerin başlayan eylemliliği bu durumu yaratmıştır. İdeolojik yapısı parçalanmış faşist-sömürgeci rejim, temellerinden çatırdamaktadır. Bu durumun iyi kavrayan emperyalistler ve faşist yöneticiler, ipin ucunu kaçırmamak için, kitlelerin inisiyatifi eline almasını önleyebilmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. En küçük kitle hareketinin önüne polis ve asker barajını çıkarmaya çalışmaktadırlar. Fakat kitleleri durduran gerçekte bu baraj değildir, bu yan tali olanıdır; kitleleri durduran ve faşist barajı kırmasını engelleyen kendi durumlarıdır; devrimcilerin, kitlelere öncülük yapması gerekenlerin durumudur.

Bu durum artık kırılmalıdır. SHP raporu ve faşist rejimin benzer çabaları bir hiçtir, bunların geleceği belirlemeye gücü yoktur. Sadece, burada bulunmaması gerekenler, bu tür oyunların figüranı olmamalıdır. Devrimciler ve halk kitleleri gerçekleri iyi görmelidirler. Kaderlerini kendi ellerine alma fırsatını, halk iktidarına, devrimci-demokratik iktidara yürüme fırsatını yakalamışlardır. Bu fırsatı iyi kullanmayı bilmek, faşist-sömürgeci rejim üzerine topluca yürüyüp kesin sonuçlar almayı başarmak gerekir. Kürdistan'da somut talepli ve büyüyen bir eylem vardır, fakat Türkiye'de faşist rejime alternatif bütünsel bir hareketin ortaya konması zayıftır, henüz yeterli düzeyde yoktur. Bu durumun aşılması, güncel koşullarda çok büyük önem taşımaktadır. Faşist-sömürgeci rejime karşı, tüm çalışanlar için tam bir demokrasiyi öngören gayet somut ve açık bir programı ve bu program için savaşılan kitlelerin devrimci eylemini alternatif olarak çıkarmak gerekir. Bu temelde kesin bir ayrışma ve bunu kabul edenlerin en geniş birliğini yaratmak, söz değil eylem yapmak, halk kitlelerinin faşist rejimin barajlarını aşip rejimin üzerine yürütmesini sağlamak, güncel görevleri yerine getirmenin ve geleceği kazanmanın tek yoludur. Bugün Türkiye'nin sorunlarını çözecek tek güç, Türk ve Kürt halklarının demokratik iktidarındır. Geleceği, bunun için savaşılanlar yaratacaktır.

CEPHE-BİRLİK ÖRGÜTLENMESİ KİTLE ÖRGÜTLENMESİDİR

Kürdistan'da ulusal kurtuluş cephesinin siyasal anlamı, örgütsel biçimi ve geliştirilme tarzı netleşmiştir. Her ne kadar bazı "malum" güçler ısrarla, ulusal birliğin ve ulusal mücadelenin yolunun "mevcut örgütlerin ittifakından geçtiğini" söylüyorlarsa da siyasetin, pratiğin ve kitlelerin eylemleriyle bunları yalanladığını, cephe örgütlenmesi ve mücadelesinin tüm emekçi ve ulusal sınıf, katman ve grupların eylem içinde, aynı sloganlar etrafında ittifakından ve örgütsel bütünlüğünden geçtiğini biliyoruz.

Bu anlamda cephe konusunda teorik, örgütsel ve pratik netsizlik içinde değiliz. Netsizlik ve yetersizlik kitle denizini örgüt ve mücadele kanalına seferber etmede ortaya çıkmaktadır. Devrimci mücadelede yurtsever güçlerin her yetmezliği düşmanın hesabına yazılan bir puan anlamına gelmektedir. Devrimci-yurtsever çalışmamızın ağırlığının ülkemizde ve bir parçasının da ülkede kiyle organik bütünlük içindeki dış alanlarda yürütüldüğünü biliyoruz. Ülkemiz politik ortamını da biliyoruz. Dünyanın en gerici teörü halkımıza uygulanıyor. Kitleleri örgütleme çalışmamız bu koşullarda olacaktır. Açıkçası, işkence, çatışma ve tutuklama ile içiçe bir çalışma. Ve bu koşullarda kitleleri korumak, topyekün örgütlenme ile mücadeleye çekmek zorundayız. Kitlelerin ideolojik ve politik olarak önemli oranda kazanılmış olması, kitlelerin düşman terörüne rağmen korku sınırlarını aşmış olması ve sömürgecilerin her uygulamasına karşı kitlesel tepkiden yana olmaları çok önemli bir avantaj olmakla birlikte, tüm bu kazanımlar kitlelerin öğretmeni olacak devrimcilerin zaf ve yetmezliklerini meşru kılmaz. Hatta mevcut koşullarda bu zaafılar çok daha fazla tahribat yaparlar.

Süreç kitle örgütlenmesi ve mücadelesi süreci olduğuna göre her parti ve cephe kadrosunun başarısı, kitleler içinde kurduğu ilişki sayısı, kitle eğitimi ve örgütlenmesinde sağladığı başarı ve eyleme kaldırdığı yurtsever sayısı ile ölçülecektir.

Kitle örgütlenmesinde aşılması gereken yetersizlikler şunlardır:

Birincisi; Cephe örgütlenmesinde **parti-cephe birliği** ve **parti-cephe ayrılığı** tam kavranamıyor. Bu yetersizliğin en önemli kaynağı da parti kadrosunun cephe faaliyeti karşısında görevlerini kavrayamamasıdır. Parti kadrosunun görevi cephe örgütlenmesi yaratmaktır. Yani kadro doğrudan kitle çalışması yürütür. Kitle çalışması, sadece cephe çalışanına has değildir. Cephenin siyasal kapsamı parti olgusunun da çok ötesindedir. Cephe, ulusal bağımsızlık mücadelesinde varılması gereken en temel amaçtır. Parti ile cephe ayrı iki olgu olmakla birlikte birbirinden ayrılmazlar. Bir kadro şunu diyemez, "ben partiliyim, sadece parti çalışması yürütürüm". Hayır, bir partili cephe çalışması yürütür. Bir kadro, cephe-birlik örgütlenmelerinin eğitim ve mücadele sorunlarına kendini hasretmek zorundadır. Cephe içinde parti olgusu ayrı bir olgudur. Lenin yığını, parti ve parti çekirdeklerini koruyan ve besleyen kaynak olarak değerlendirebilir. Gerçek de budur. Öncü kendini yığınla ayırtırmak zorundadır. Öncülük yetkinlikle sağlanır. Yığın içinde erime, onların bilinç ve örgütsel dağınıklık durumuna gerileme değil, yığınlara kendini kabul ettirme, onları öncülüğüne inandırma, onların yaşam tarzı, olanak ve duygularını kavrama olarak anlaşılmalıdır.

Kadro bu çalışma içinde cephe çalışanı gibi olmalı, diğer cephe çalışanları ile aynı inisiyatifli paylaşmalı, onlara tepeden bakmamalı, onları cephe çalışmasını ilgilendiren tüm politikaların tartışılıp karara çıkarılmaları çalışmasına katmalıdır.

Kadro çalışma nesnesi olarak kitleleri görmelidir. **İkincisi;** Cephe örgütlenmesini plan, program ve talimatlarla sınırlama yetmezliğidir. Evet, cephe çalışması plan-programa dayanmak zorundadır. Fakat, sürekli planla yetinme cephe çalışmasını kağıt üzerinde bırakır. Eğer planlarla devrim olsaydı, devrim çok kolay bir iş olurdu. Oysa biliyoruz ki, asıl gelişme bu programları pratiğe aktarma yetkinliği ile sağlanır. Devrimin sürekli planlarla uğraşan bürokratlara değil, üretken bilinçli cephe işçilerine ihtiyacı vardır. Çoğunlukla çalışmamızda iki ölçü arasında duruyoruz. İkincisine varmayı, üretken olmayı beceremediğimiz için, sürekli hazır teorik formüllere sarlıyoruz. Sonuçta ya yerimizde sayıyor ya da kısır bir döngü içinde kalıyoruz. Bu yetmezliğin özünde eğer, bilinçli ve müzmin bir küçük-burjuva bürokratismi yatmıyorsa, bu kısırılığı aşmanın tek yolu vardır, o da bilinci ve yaratıcılığı, plan ve programları pratiğe geçirmenin sorunları üzerinde yoğunlaştırmaktan geçer.

Üçüncüsü; Dar pratik hastalığıdır. Çalışmada genel bir ajitasyon ve propaganda ile yetiniyoruz. Aylar ve yıllar geçiyor, halen çalışma tarzı aynı. Plan ve program yok. Halbuki amaç, örgüt yaratmak ve yurtseverleri bilinçli örgüt sorumluluğu altına sokmaktır. Bu yapılamıyor. Nedeni de açık; sorumlu bilmiyor, bilmek için de kendini eğitmiyor, işin kolayına kaçıyor, bilinenle yetiniyor. Kitle artıyor, sorunlar büyüyor, halen çözümler aynı kalıyor. Neticede pratik gelişme,

çalışanın bilinç ve örgütlenme kapasitesini aşıyor. Sorumlu, pratik görevler altında eziliyor. Çare olarak iki yönetime başvuyor; ya sektezime sapıyor ya da gerileyerek her anlayışa taviz veren bezgin bir konuma düşüyor. Gerçekte bu tutum bir ulusal kurtuluşçunun tutumu olamaz; bir cephe kadrosu hem kitlenin öğretmeni hem de öğrencisi olmak zorundadır. Tabi ki her duruma uygun elde hazır reçete olamaz. Cephe kadrosu, sürekli kendini eğitmeli, eğitimi kitle eğitiminin önünde seyretmeli, örgüt ve mücadele sorunlarına bu bilinciyle ve deney birikimiyle yeni yeni çözümler getirmelidir. Pratiğin zenginliği, hergün karşımıza yeni yeni görevler çıkardığına göre, bir cephe kadrosu belirlediğimiz ölçülerde bir üretkenlik içinde olmalıdır.

Dördüncüsü; Cephe çalışmalarında süreklilik sağlanamıyor. İnsan denizinde çalışacak uygun elemanın yokluğundan sürekli ya-

nedenlerinden biridir. Bu yetmezliğe nasıl düşüyoruz? Çoğu kez tıkanıklığı aşmanın çaresini yöneticileri değiştirmekte buluyoruz. Böylece çalışanın özgül bir alanda deney kazanmasını önlemiş oluyoruz. Yeni gelen de, var olan deney birikiminden yararlanmıyor. Tekrar sıfırdan başlıyor. Ya da insan eğitmesini ve örgütlemesini bilmiyor. Kitle geriliğini öne alıyor, bunlardan ürküyor, aşmanın yöntemlerini bulamıyor, görev verileni eğitemiyor, yetmezliklere kırıcı yaklaşıyor; bu sekte yaklaşımıyla insanları kaçırıyor ya verimsiz bir çalışmaya hapsediyor ya da kendiliğindenci monoton bir çalışmanın içine hapsoluyor.

Bir yönetici, yönetim gücü olandır. Kendini eğitmeyen başkasını da eğitemez. Cephe-birlik sorunları üzerine yoğunlaşmayan başkasını da yoğunlaştıramaz. Bir yönetici araştırır, yenilik içinde olur. Özgül konusu üzerinde yoğunlaşır. Bu konuda bir

keniliyor. Devrimin ustaları bunu "orman denizinde ağacı görememek" hastalığı olarak değerlendiriyorlar. Bu durum çalışmalardaki aksaklığın en önemli

uzman profesyonelliğine ulaşır. Yenilik ve yeni çözüm olmadı mı kitleye bıkkınlık gelir, birlik çalışmalarına karşı ilgisi azalır.

Beşincisi; Cephe-birlik çalış-

malarında kitleye inisiyatif kazandırılmalıdır. Kitle bilinci küçümsememelidir. Birlikler, kitlelerin örgütlü inisiyatifinin ve kararlarının geçerli olduğu platformlardır. Yazılı formasyonla, toplantılarla, aynı faaliyete mümkün olduğunca çok kişi katmayla ve onları sorumluluk altına almayla kitlelere politik-örgütsel inisiyatif kazandırılabilir.

Yaklaşım eğitici, kolektif ve yapıcı olmak zorundadır. Bunun anlamı üzerinde cephe kadrosu iyice düşünmelidir. Birlik çalışması kadro üretim okuludur. Amaç kitleden gittikçe daha fazla sayıyı kadrolaştırmak olmalıdır. Kadrolaştırma, uygun görev, yeteneklerin isabetli tespiti, eğitim, çalışmada yapıcı denetim ve yardım etme sorunudur. Eğer, kitlenin önüne hemen "cephe çalışması" eşittir evi ve işi terketmek" dayatmasını koyarsak, kitleleri ürktür ve kaçırırız. Yöntem, kişilere konumuna göre iş vermeyi becerabilmektir. Çoğunlukla bunu beceremiyor, beceriksizliğimize yönelmek yerine, suçu "kitle geriliklerine" yükliyoruz.

Tekrar vurgulamayı gerekli görüyoruz; cephe-birlik çalışması her yurtsevere görev verme çalışmasıdır. Okulda öğrenciye, fabrikada işçiye, camide imama, evde kadına, memura, esnafa, öğretmene vd. 'ne iş verme sorunudur. Cephe yöneticisinin başarısı bu görevlendirmeyi ve yürütmeyi becerebilme kapasitesinde yatar.

Altıncısı; Kitle sorunlarına yaklaşımda sergilenen yetersizliklerdir. Biliyoruz ki kitlemiz içinde aşiretçi, aileci anlayışlar ve mezhep düşünceleri etkindir. Belli güçler de bu ayrılıkları derinleştiriyor ve bu amaçla örgütler kuruyorlar. Ayrıca Avrupa alanının kültür ve sosyal yaşamının kitlemiz üzerindeki etkileri de somut. Bunları dikkate aldığımızda eğitimin önemi ortaya çıkıyor. Yaklaşımımız her türlü sektecilik, önyargı ve liberal tutumdan uzak olmak zorundadır. Tabi ki hiç bir bölgesel, aşiretsel, ailesel ve dinsel ayrılığa taviz verilmeyecektir. Fakat biliyoruz ki bunlar, slogan düzeyinde tavrı almakla aşılmazlar. Eğitim, demokratik yaklaşım, yurtseverleri ortak çalışmalara çekme, sorumluluklarını arttırma ve tüm yurtseverleri ortak bir duygu etrafında birleştirmekten geçer. Eğitimi bu anlamıyla bilinçlendirme - örgütleme - mücadele etme eksenini bütünlüğü içinde değerlendireceğiz.

Fakat pratikte bunlar yapılamıyor. Her birliğin, genel cephe ve özel olarak da kendi örgüt ve mücadele sorunları üzerinde kitlesini eğitime çalışması sürekli olmalıdır. İşte yapılamayan bu çalışmadır. Birlik yönetimleri bildiri dahi çıkaramıyor. Kendi birliklerini ilgilendiren gelişmeleri bile izleyemiyor, bülten çıkaramıyor, eğitim konusunda iddialı olamıyorlar. Kürdistan'da muazzam bir ayaklanma deneyi yaşandı. Bu deneyler bile birlik yönetimleri tarafından incelenemiyor. Demek ki çalışmalardaki geriliğin kaynağına kitleleri değil, örgütlü öncü güçlerin darlık ve yetmezliğini koyacağız.

Yedincisi; Cephe-birlik çalışmalarında sergilenen siyasal darlıktır. Cephemiz kitleler üzerinde egemenliğini gittikçe arttır-

maktadır. Mücadelemiz hem Türkiye'de hem Ortadoğu'da hem de Avrupa'da otorite kazanmıştır. Çalışmalarımız, mücadelemizin bu siyasal saygınlığına ve onu daha da arttırmaya denk düşmelidir. Kendi kabuğuna çekilmiş, dar bir çalışma içine gömülmüş, verimsiz birlik çalışmasını aşamayan bir birlik yönetimi başarısız bir yönetimdir. Halbuki çalışmalarımızla geniş çevrelere açılmamız, hep bunun planlaması ve çabası içinde olmalıyız. Toplantılar, yayın, propaganda ve kitlesel eylem gücümüzle en geniş çevrelere ulaşmalıyız. Biz ise kendimizi hep dar bir çevre içinde hapsediyoruz. Dışımızdaki hiçbir şeyden habermiz olmuyor çoğunlukla. Açılımda karşılaştığımız en küçük bir aksiliği büyütüyor, bundan ürküyor, neticede tekrar kendi dar kabuğumuza çekiliyoruz. Gerçekle mücadelemizin haklılık ve saygınlığı değerlendirildiğinde, geniş ufuklu bir çalışmayla Kürt küçük-burjuva gruplarının kitle kaynağını kurutabiliriz. Önemli

zebilirim, bildiri ve bültenleri basacak kaç yazıcı, kaç teknik eleman buldum, ülkedeki kitleme çalışmalarını ne kadar yansıttım, bunun yol ve yöntemleri ne olmalıdır vb.

Dokuzuncusu; Çoğunlukla devrimci çalışmanın esasları olan çalışma tarzının temel uygulamaları üzerinde ciddi yetmezlikler içinde oluyoruz ve bu yetmezlikler de tüm çalışmalarımızı koşullandırıyor.

Cephe çalışmasında **kollektivizm** esastır. Kollektivizm, çokluğun bir eylemidir. Ancak birey tek başına olsa bile kendine karşı kollektif olmak zorundadır. Bu, çalışmasının günlük ve dönemsel uygulamasının program ve talimat ilkeleriyle kıyas gücüdür. Günlük çalışmasında, kendini bu eleştiri uygulamasına tabi tutan bir cephe kadrosunun yapacağı hata oranı oldukça düşer. Bir birlik yönetimi kollektif çalışmak zorundadır. Kollektivizmin en güçlü zemini toplantılardır. Eğer toplantılar düzenli yapılır, toplantılara hazırlıklı ge-

karşı eğitici ve hataları aşıcı tarzda yaklaşmak önemlidir. Çoğunlukla bu yaklaşımı beceremiyoruz. Hatalara karşı kırıcı oluyoruz ya da birden bire ağır sorumlulukla çalışanları ürkütüyoruz.

Cephe-birlik çalışması örgütlü çalışma olduğuna göre, ilk adımdan soruna örgütlü yaklaşılmalıdır. Her temel alanda **komiteler, çevreler, dağıtım ve propaganda grupları ve temsilciler** oluşturulabilmelidir. Bir anlamda bu örgütlenme amaçtır. Ve bu sağlanmadan güçlü bir birlik çalışmasından bahsedilemez. Bu örgütlenmeler işçiler, gençlik, esnaf, kadınlar, memurlar, imamlar vd. halk kesimleri arasında oluşturulur. ARGK, köylerde halkın özyönetim organları olarak "Komen Gel-Halk Komiteleri"ni örgütleyiyor. Bunun şehir kitleleri içindeki karşılığı okulda, fabrikada, mahallede, cami ve vb. yerlerde kurulan cephe-birlik örgütleridir. Bir çevre ya da bir temsilci de birlik örgütüdür. Amaç halkı en küçük birimine kadar örgütlemek, devrim-

PKK II. Ulusal Konferansı, "Cephe birliklerinin kitle içinde çalışma tarzı, olanakları ve örgütlenme araçları" kararından

Cepheyi örgütlemek, bir ulusu örgütlemek ve harekete geçirmek demektir. Bir ulusun bağrında ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, dinsel binbir çelişki vardır. Hepsinin ortak paydası ise, sömürgeci düşmanla olan temel çelişmedir, yani ulusal çelişmedir. Bu çelişme, diğer tüm çelişkilerin başında gelir ve istisnasız, diğer tüm çelişkilerin çözümünü kilitleyen de budur. Durum böyle olunca, ulusun bu ortak paydada örgütlenmesi ve bunun da, çelişkinin çözüm yöntemi olan savaşa oturtulması esastır.

1- Kitleler, günlük basit çelişkilerinin çözümüne yönelttiler hareketi geçirirler. Ve bu hareket ulusal kurtuluşa akıttır. Ekonomik bir grev, bir sosyal protesto kitlelerin kısa vadeli, günlük çelişkilerinin ifadesidir. Bunların birikimi ve düzen içinde çözümün mümkün olmaması, hareketi siyasal boyutlara tırmandırır.

2- Bir çelişki demek, bir çalışma ortamı demektir. Ve her çalışma ortamının kendisiyle birlikte getirmiş olduğu çalışma olanakları mevcuttur. Dolayısıyla, ulusu sürekli etkileyecek, hareket psikolojisi içinde tutacak bir çalışmayı yapmak mümkündür. Bu, oldukça canlı bir çelişki ortamının her gün çözüme kavuşturulmaya çalışılmasıyla olacaktır. Toplumsal sorunlara günlük müdahale zorunludur.

3- Ulusal kurtuluş savaşımızın temel hedefi, ulusu demokrasiye kavuşturmadır. Bu, tüm sorunların demokratik bir ortamda çözümlenmesi anlamına gelir. Dolayısıyla, ulusu örgütlemeye çalışmak ve harekete geçirmek, bunu özüne göre gerçekleştirmek zorundadır. Ulusun her katmanı, her bölüğünün kendi sorunları üzerinde eğitilerek, bizzat çözümünü kendisinin yüklenmesi ve bu temelde gücünü açığa çıkarması sağlanmalıdır. Bunun için, ulusun birliğine ve ulusal kurtuluş savaşına hizmet edebilecek her araç, yöntem ve biçim kullanılmalıdır. Bu bağlamda, legal, illegal çalışma biçim ve olanakları, doğal olarak varolan olanakları mücadelede kullanmak sonuna kadar zorlanmalıdır.

Tüm bunlara bağlı olarak;
a) İşçileri legal ve illegal sendikalar içinde örgütlemek ve bunlar aracılığıyla işçi sınıfı hareketi üzerinde etkili olarak, işçiyi ekonomik, sosyal ve siyasal mücadeleye katmak.

b) Legal esnaf kuruluşları içinde çalışmak, mümkünse ele geçirmek ve bunların tepesinde çöreklenen işbirlikçi-kompardorları tasfiye ederek bu kuruluşları sömürgeciliğin yerel

kurumları olmaktan çıkarmak.

c) Taşımacılığın önemli bir işlev gördüğü Kürdistan'da, genellikle büyük sermaye çevrelerinin ve MİT'in kontrolünde olan sınırlı sorumlu taşıyıcılar kooperatiflerinde çalışmak ve bu kooperatifleri ele geçirerek, ulusal kurtuluşa bunlardan faydalanmak.

d) Legal ve illegal okul dernekleri kurmak ve öğrenci gençliği bu yönde geliştirilecek faaliyetlerle ulusal kurtuluş temelinde harekete geçirmek ve eğitmek.

e) Spor kulüplerine girmek: Sömürgecilerin spor yoluyla siyasetten uzaklaştırmak istediği önemli bir gençlik potansiyeli vardır. Mahalli ve semt takımları olarak biraraya gelen gençlik, bizim için de hazır bir potansiyeldir. Buralara girip çalışmak ve gençliği mücadeleye çekmek, bunun için de uygun yöntemleri geliştirmek gerekir.

f) Legal ve illegal üretim kooperatifleri kurmak: Sömürgecilerin Kürdistan'a dönük ekonomik politikasının talancılığına karşı tavır alınmalı. Üreticinin, ürünü değerlendirmesine yardımcı olunmalı ve aynı zamanda ulusal kurtuluş savaşımıza ekonomik bir katkı odağı haline getirilecek kooperatiflerin kurulmasına gidilmelidir. Bunlar, özellikle kırsal kesimde tarım ve hayvancılık dallarında rahatlıkla geliştirilebilir ve geliştirilmelidir.

g) Halk arasındaki geçimsizliklere müdahale etmek ve halk barışı temelinde çözümüne yardımcı olmak. Bu bağlamda, kan davaları, arazi anlaşmazlıkları, alacak-verecek sorunlarının uygun yöntem ve araçlarını halka kavratmak.

h) Halkın günlük etkinliklerini bir ulusal etkinliğe dönüştürmek. Buna bağlı olarak bugün vb. toplantıları bir propaganda ve ajitasyon platformuna çevirmek; halkın kaynaşmasına araç haline getirmek.

i) Ulusal renkleri (kırmızı-yeşil-sarı) yaygın bir tarzda, yaşamın her alanında kullanmak.

j) Günlük yaşantıda Kürt dilini yaygınlaştırmak, günlük ilişkiyi bununla sağlamak.

k) Çocuklara Kürtçe ve şehit isimleri vermek, halkı buna teşvik etmek.

l) Subay ve polisleri ev vermemek ve kırsal özellikleri yoğun olarak yaşayan kentlerde hala devam eden ortak çalışma biçimlerini geliştirmek, teşvik etmek.

m) Halk arasında maddi ve manevi yardımlaşmayı güçlendirmek, teşvik etmek. Bu temelde, ekonomik yardımlaşma, yas törenleri ve şenliklere katılım geleneği güçlendirilmeli, yaygınlaştırılmalıdır.

bir tıkanmayı yaşayan Türkiye sol hareketinin bu durumunun aşılmasında birlik olarak da katkı yapabiliriz. Çeşitli ilerici güçlerle yararlı dayanışmalar geliştirebiliriz. Tutucu olmamalı, yayılmadan çekinmemeliyiz. Mücadelemizi ilgilendiren her platformda hazır olmalıyız. Birlik üyelerimizi bu doğrultuda eğitmeli ve görevlendirebilmeliyiz.

Sekizincisi; Ülkeyle bağ ve mücadeletin kadrosal ihtiyaçlarının karşılanmasında da önemli yetmezlikler içinde oluyoruz. Bir yayın ülkede bir silahtır. Bir telefon konuşması bir talimattır. Bir kurye bir örgüt ve güçlü bir propagandadır. Cephe-birlik yöntemleri olarak bizler kadro üreteceğimize, gelişen sorunlarıyla başa çıkamayınca, sürekli üstten kadro talep ediyoruz. Bu talep isabetli değildir. Kadro sakısında yetişmez. Pratik içinde yetişir. Kendisi dar olan bir yönetici, kitlenin kendi darlığını aşmamasını ister. Bir cephe yöneticisi şu soruları kendine sürekli sormalı ve cevaplarını bulmalıdır: Kendimi ne kadar eğittim, birlik sorunlarına ne kadar egemenim, birlik kitesini nasıl eğitmeliyim, ne zaman hangi konuda bildiri çıkarmalıyım, uluslararası alanda hangi platformları ve nasıl değerlendirebilirim, ülkeyle bağlarımı nasıl geliştirebilirim, birlik sorunlarım nedir ve nasıl çö-

linir, tartışılır ve çözümlere varılabilirse kollektivizm sağlanmış olur. Biliyoruz ki, birlik çalışmalarındaki tıkanıklığın çoğu yönetimden başlayan bu toplantı ve kollektivizm yetkinliğine ulaşamamaktan kaynaklanmaktadır. Biçimsel toplantılara gidiyoruz, çözümlere ulaşamıyoruz. Kendimiz kollektif ve çözümleyici olamayınca, kitlelere de çözümleyici olarak yaklaşamıyor ve kollektivizmi onlara yaymıyoruz. Kitle kollektivizmi, biçimde değil özde kitleleri cephe politikasına ortak etmektir. Fakat ağavari yaklaşımlarla, hazır reçeteleri zorla benimsetmekle, hazır kararları onaylatmakla kollektivizm sağlanmaz. Kitleler, bilinçli ve demokratik onaylarından geçmeyen kararların uygulanmasına gönüllü katılmazlar. Neticede pratik, bir avuç birlik yöneticisinin omuzlarına biner. Bu da yönetimi boğar. Ortaya herşeyi kendinde merkezileştiren yönetici tipi çıkar ki, bu hamal çalışmayla fazla mesafe alınmaz ve tıkanma gelişir.

Çalışma tarzının bir uygulaması olan görevlendirmelerde çok hata yapılabiliyor. Birlik çalışmalarını yaymak tabi ki çok kişiye görev vermekten geçer. Fakat sadece görev vermek yetmemektedir. Görevi kavratmak, denetlemek, eğitmek ve ortaya çıkacak hatalar ile yetmezliklere

ci-ulusal propagandanın etki alanına almak ve mücadeleye çekmektir.

Bir komite nasıl kurulur, görevi nedir, çalışma tarzı nasıldır vb. soruların cevabı çok verilmiştir. Yukarıdaki açıklamalarımızla da bunlara genel anlamda cevap bulmayı hedefledik. Alanların özellikleri örgütlemeye çeşitli yöntem farklılıklarını zorunlu kılarlarsa da bu yöntemlerin özü her mücadele alanı için geçerlidir. Örneğin ülke zemininde yürütülecek çalışmada gizliliğe aşırı dikkat edilmek, kitlelerin ve özellikle örgütsel ilişkilerin güvenliğine özel olarak önem vermek, örgütlenme yöntemlerini çeşitlendirmek ve düşman terörüne karşı etkili caydırıcı örgütlenmelere gitmek zorunludur.

Kitle örgütlenmesinde sık sık içine düştüğümüz ve aşmamız zorunlu bazı ilkeleri genel hatlarıyla koymaya çalıştık. Her cephe çalışanın, her yurtseverin bunları ve daha önce yayınlanmış cepheye ilişkin örgütsel yazıları değerlendirmeden geçirmesi, yetmezliklerimizin aşılmasının zorunlu bir diğer adımıdır. Çünkü, neticede sonucu doğuran bireyin kendi yetersizliklerine isabetli ve bilimsel yönelimidir.

**Gelecek sayıda
İşçi Birliği'nin
örgütlenme sorunları**

Belçika Parlamentosu'nda Kürdistan Sorunu

Kürdistan sorunu, diğer Avrupa ülkeleri parlamentolarında olduğu gibi, Belçika Parlamentosu Dışişler Komisyonu'nda da tartışma konusu oldu.

29 Haziran tarihli Dışişler Komisyonu'nun kamuoyuna açık toplantısında Kürdistan'daki insan hakları ihlallerine ilişkin iki önerge verildi. İki, Sosyalist Parti temsilcisi M. Sleetckx tarafından hazırlanan, "İnsan hakları ihlali ve buna her zaman kurban edilen Kürt halkı" başlıklı önergeydi. İkinci önerge ise, Çevreciler temsilcisi Van Dienderen'in hazırladığı, "Belçika politikasının Kürtlere karşı tutumu" başlığını taşıyordu.

Her iki önerge ve getirildiği tartışmaları, toplantı tutanaklarından aktarıyoruz:

1. ÖNERGE:

Sosyalist Parti temsilcisi M. Sleetckx:

Kürdistan 400.000 kilometrekare üzerine kurulmuş, 5 ülke tarafından paylaşılmış (İran, Irak, Türkiye, SSCB, Suriye) bir ülkedir. Nüfusu 25 milyona yakındır.

Temel insan hakları her zaman Türk, Irak, İran ve Suriye devletleri tarafından alaya alınmaktadır. Suriye ve Türkiye'de Kürt dilinin konuşulması veya Kürt gelenek ve göreneklerine uygun kıyafetlerin giyilmesi insanların yıllarca mahkumiyetine neden oluyor. Bunun yanında en doğal hakları olan Kürt müziğinin dinlenmesi bile yasaklanmıştır.

Kürtler, sürekli tutuklanmakta, işkenceden geçirilmekte ve öldürülmektedirler. Köyler, Türk ordusu tarafından tehdit altında tutulmakta ve öldürülen kişilerin cesetleri yok edilmektedir.

Kürdistan'da Türk ordusunun ev baskınları "Birlik operasyonu" adını aldı. Bunun yanında, Kürdistan topraklarına ait olmayan bölgelerde bile Kürt halkından olanlara baskı ve işkence yapılmaktadır. İnsanlar baskı görmekte, tutuklanmakta, işkenceden geçirilmekte ve hatta öldürülmektedir. Birçok kişinin hayatı tehlikededir ve tehdit edilmektedir.

Kürtlerin Türk politik partilerine üye olmaları sistematik olarak engellenmektedir. Sos-

yal-Demokrat Halkçı Parti üyelerinden birkaçı korkutularak partiden ihraç edilmiştir. Birlik operasyonundan başka Türkler, ayrıca Çekiç operasyonu uygulamaya başlamıştır. Bu operasyonların kuruluş amacı, ev baskınlarını daha da düzenli bir şekilde kavuşturmaktır.

İran, Irak ve Suriye'de yaşayan Kürt halkının durumunun Türkiye'de yaşayanlardan hiç bir farkı yoktur. Bu yüzden, Kürt halkının bu rejimlere karşı isyan etmesi ve mücadele vermesi bizleri şaşırtmamalıdır; özellikle İran, Irak ve Türkiye'de.

Uluslararası Af Örgütü, Ağustos 1988 tarihinde Birleşmiş Milletler Alt Komisyonu'na acil bir çağrı yapmıştır. Çağrıda; Irak'ta Kürtler üzerinde yapılan baskıların durdurulması ve insan hakları ihlaline son verilmesini dile getiriyordu.

Yıllardan beri bu durumda bir değişiklik görülmemiştir. Üstüne üstlük Irak rejimi, silahlı ve korumasız halk üzerinde cinayetler üzerine cinayet organize etmektedir. Yine aynı şekilde, politik suçluların büyük bir kısmı katledilmektedir. Mart 1988 tarihinde Irak rejiminin Kürt halkı üzerine kimyasal gazlar ve silahlar kullanması üzerine 20 bin kişi ağır şekilde yaralanmıştır. Kurbanların çoğunluğunu kadınlar, çocuklar ve yaşlılar oluştuyordu.

28 Şubat 1988 tarihli Uluslararası Af Örgütü Raporu, Irak otoritelerinin Kürt çocuklarına yönelik sistematik baskı politikasını uygulama durumunu yansıtmıştır. Af Örgütü'ne göre, Irak rejiminin sistematik baskı politikası bir alışkanlık haline gelmiştir. Bu olay, aynı şekilde Türkiye'de de görülmektedir. Irak cezaevlerinde en az otuz çeşit olan işkence yöntemleri, siyasi suçlular üzerinde denenmektedir. Mart 1988 tarihinde gerçekleştirilen Halepçe katliamında elimize geçen haberler, Irak devletinin Kürt halkına karşı kimyasal silahlar kullandığını açıkça göstermektedir. Bunun yanında, yine aynı şekilde elimize geçen belgelere göre Süleymaniye bölgesinde de Kürt halkına karşı biyolojik silahlar kullanılmaktadır. Fakat bugüne kadar dünya genelinde bütün bu hareketlere yönelik hiç bir inisiyatif alınmamıştır.

Irak rejiminin 230.000 Kürdü Süleymaniye bölgesinden sürgün etme girişimlerine girdiğini, 13 Nisan 1990 tarihinde "Morgen" ve "Standaard" gazetelerinde oku-

yabildık. Halk bölgeyi terk ederken evlerini en iyi durumda bırakmak ve sadece kendilerine gerekli eşyalarını götürmek zorunda bırakıldı. Bu da bize, Irak devletinin buraları Arap göçmenlerle doldurmak istediğini açıkça ispatlamaktadır. Sürgün edilen Kürtler, Ürdün sınırına yakın olan ıssız bir yerde kamp-lara yerleştirilmiştir.

Kürdistan'da insan hakları günden güne ihlal edilmektedir. 25 milyon nüfusu olan halk, soykırım ile karşı karşıyadır ve tehdit edilmektedir; tarihsel uygarlıkları ve kültürleri haritadan silinme riskini yaşamaktadır.

Bütün bu nedenlere dayanarak Belçika devletinin ve örgütlerinin Irak'taki Kürt çocuklarının haklarının ihlali konusuna eğilmelerini ve uluslararası bir heyetin Irak'a gönderilmesi için UNICEF'e çağrı yapmalarını talep ediyorum. Bununla birlikte Türk, İran, Irak ve Suriye devletlerinin uyguladıkları işkenceleri ve cinayetleri durdurmaları için müdahale edilmesini öneriyorum. Belçika devleti ve örgütleri Irak devletini sıkıştırıp kimyasal silahları kullanmaktan vazgeçirmek için müdahale etme zorundadır. Belçika devleti, Birleşmiş Milletler ve uluslararası örgütler, Irak'ın kıyımını durdurmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar.

Belçika, soykırımın durdurulmasına yönelik uluslararası bir komisyonun gönderilmesi için diğer ülkelere de gereken çaba ve atılımı verebilir. Belçika bu atılımı verecek güçtedir.

2. ÖNERGE:

Bir önceki önergeden de anlaşıldığı gibi Kürt halkı, birçok vahşetin kurbanıdır. Belçika, bu duruma müdahale etmek için iyi bir yerleşim alanıdır. Ülkemiz, yaklaşık 10.000 Kürt barındırmaktadır. Belçika ile Türkiye arasında zengin ticari ortaklık vardır. Bu nedenden dolayı Belçika, bu durundan yararlanarak Türkiye'ye insan haklarına saygı göstermesi için uyandı bulunabilir.

Türk devleti büyük bir cürette bulunarak Kürt halkının özgürlük anlatımını kısıtlamak için resmi bir kararname çıkartmıştır. TBMM bu kararnamayı oylamamıştır. Bunun yanında Avrupa Parlamentosu, bu kararnamenin yürürlükten alınması için Türkiye'ye öneride bulunmuştur. Avrupa Parlamentosu, Türk devletine Kürtlerin kimliklerini, yani Kürtlerin varlıklarını kabul etmesi ve saygı göstermesi için ısrar etmektedir. Türk devleti Irak'tan gelen mültecileri, politik mülteciler olarak kabul etmemektedir.

Türkiye ile iyi ilişkiler beslemekteyiz. Geçen 26 Mart tarihinde Türkiye ile Belçika arasında ticaret meclisinde görüşmeler yapılmıştır. Bakan Claes, Türk devletinin bu dış açılım politikasını kutlamıştır. Bizim iyi ticari ilişkilerimiz, Türk devleti üzerine baskı tayin etme müsaadesini veremez mi?

Irak'ta yüzlerce köy ve şehir yakılıp yıkılmıştır. Süleymaniye valisine göre 200 bin Kürt sürgün edilmiştir. Uluslararası Af Örgütü, Irak'ta merhametsizce ihlal edilen insan hakları bilançosunu çıkarmıştır. Avrupa Parlamentosu Irak'a karşı yumuşak

değildir ve Avrupa Topluluğu adına bütün bu durumları düzenleyici, uyumlu hale sokucu cevap beklemektedir. Acaba Avrupa Parlamentosu bizim dışişleri bakanımıza güvenebilir mi?

M. Sleetckx'in çağrısına katılıyorum ve uluslararası bir araştırma komisyonunun gönderilmesinden yanayım.

M. Eyskens (Dışişleri Bakanı):

İki önergeyi incelediğimizde, ikisinin de belirttiği açıklamalar gerçek ve doğrudur. Gerçekten Kürtlere muamele ediliş şekli utanç vericidir. Asıl bilinmesi gereken konu, Belçika'nın ne yapabileceğidir. Kürt trajedisi hiç bir kamuoyunun dikkatini çekmemektedir. Bu da, bizim, problemdeki yanlış idrakımızdır. Fakat bu konu için kendimizi kapıp koyuvererek politikamızı bozmamalıyız.

Türkiye'nin Belçika ile zengin tarihi ilişkileri vardır. Daha önce de birkaç defa Türk otoritelerini bu problem yüzünden sorgulamıştım. İnsan hakları sorunu, Türkiye'nin muhtemelen AT'ye üye olma dosyasını bloke etmektedir. Öyle ki, bu durum geçici olarak Aralık 1992'ye kadar askıda kalacaktır. Türkiye AT'ye üye olmak için elinden gelen gayreti sarfedecektir. Fakat en küçük bir engel çıktığında geri kaçmayı da bilmektedir.

Etnik azınlıkların sorunlarının büyük bir unsur meydana getirmesi nedeniyle güvenlik güçleri takviyelerini bir kat daha arttıracaktır. Sınır sorunlarının ortaya çıkışıyla birlikte durumlar daha da karışık olmaya başlamıştır. Ulusal sorun, çok önemli bir sorun olmaya başlamıştır. Bu yüzden, başka türden çözümler tasarlamak gerekir. Azınlıklar, diğer ulusların sahip oldukları haklara sahip olmalıdırlar. Herkes kendi dilini, dinini, öğrenimini, basını varolan sınırları içinde uygulamalıdır. Kendi kendilerini yönetme haklarına sahip olmalıdır.

Belçika, Kürt halkının haklarını korumadan yanadır. İnsan Hakları Komisyonu ve BM (Belçika da içinde olmak üzere), İran ve Irak'a gönderilmek üzere sözcü seçmişlerdir. Ülkemiz, araştırmayı yerinde yapmak için her iki ülkeye de öneride bulundu. Fakat iki ülke de buna red cevabı verdi. Bütün uluslararası kuruluşlar ancak bu iki ülkenin izni ile araştırmaya başlayabilirler; o da araştırmalarını bağımsız ve erkinlik içinde sürdürmeleri şartıyla.

Uluslararası İnsan Hakları Komisyonu araştırma kurallarına saygı duymayan, heyetleri kabul etmeyen hükümetlerin anlayışsızlıklarını sık sık kınamaktadır.

Kürt sorununu çözmek için gereken girişimlerde bulunup bir çözüm bulmaya çalışacağız.

M. Sleetckx'in, Dışişleri Bakanının konuşmasına yanıtı:

Biliyorum ki, Irak'ta insan hakları ihlali kontrol altına almak her zaman mümkün olmuyor. Türkiye'ye gelince; halen AT'ye nasıl gireceğini düşünmektedir. Bu açık görülen durum içinde, ülkemiz elinde bulunan baskı imkanlarını gerektiğinde kullanmalıdır. Belçika, diğer Avrupa ülkelerini sorunları derinlemesine incelemeye teşvik edebilir ve bu güce de sahiptir.

Türkiye kasalarına ayrılan 600 milyon ECU, yani 700 milyon do-

lar, muhtemelen Türkiye'nin insan haklarına en iyi şekilde bir çözüm getirmesi şartıyla verilebilir.

Diğer bir isteğim de, toplantıda bulunan diğer grupların gündem maddelerinde ısrarla Belçika devletinin bir şeyler yapması gerektiğini bildirmeleridir. Acaba bu isteğimi kabul edebilirler mi?

Van Dienderen'in yanıtı:

Şu anda elime geçen haberlere göre 27 Kürt 9 Haziran tarihinde Çevrimli köyünde katledilmiştir. Türk otoritelerine göre, bu kanlı olayın sorumlusu "teröristler"dir. Bu olay bize, olay yerine bir araştırma komisyonunun gönderilmesine fırsat vermektedir.

Öyle sanıyorum ki, bugün yaptığımızdan daha çok şeyler yapabiliriz.

Avrupa Parlamentosu'nun yaptığı somut çağrıya katılabilir miyiz?

Türkiye bile Kürt mültecilerini ancak para yardımı yapılması şartıyla kabul edeceğini belirtmektedir. Fakat bu öneri devletimiz tarafından incelenmektedir. Belçika günümüzde ne yapmaktadır?

Maes'in yanıtı:

Toplantı sırasında Kürtlerin tarihsel trajedisine pek değinmedi. Körfez savaşından sonra, iki taraf da düşmanlarına yaptıklarını Kürtlerin üzerine atmaya çalıştılar. Tanıtma yöntemi nasıl olursa olsun, kurban olanlar her zaman Kürtlerdir.

Uluslararası düzeyde Kürtlerin hakları sorunlarını çözmeye çalışmalıyız.

Suriye, Irak, İran devletleri çok güçlü bir şekilde silahlanmış ve insan haklarını takmayan devletlerdir. Problemleri bütünlüğü içinde görmemiz gerekiyor.

Çok sayıda Türk, ülkemizde yaşamaktadır. Kürt sorunu, aynı zamanda iki ülke topluluğu arasında sorun çıkarmaktadır (Türk-Kürt toplumları). Türk devletinin Kürtlere uyguladığı politikayı kesinlikle kabul etmediğimizi kafalarına sokmamız gerekmektedir.

Belki gelişen teknolojiğimiz Kürt sorununa bir çözüm getirebilir. Bu da, Ortadoğu ülkelerinin, sorunları çözmeye katılımları şartıyla olabilir.

Kürt sorununu ne kadar arka plana alırsak, o kadar çok Kürt katledilecektir.

Van Wambeke, Van der Maelen, De Raet ve Maes'in ortaklaşa sundukları önerge:

Sleetckx ve Van Dienderen'in, "İnsan hakları ihlali ve sonuçta kurban olanlar Kürtlerdir" başlığı altındaki önergelerini ve dışişleri bakanının bu duruma cevabını dinledik.

- Belçika devletinin elinde olan gücünü insan hakları ihlali olan ülkelere karşı kullanmasını ve bu gücünü gevşetmemesini öneriyoruz.

- Belçika'nın uluslararası ilişkilerinde Kürt sorununa değinmesini ve bu soruna çözüm getirci kararlar almasını istiyoruz. Özellikle Birleşmiş Milletler'de, Avrupa Topluluğu'nda, Avrupa Konseyi'nde, hele hele bütün bu toplulukların üyesi olduğu ve bir de gelecek dönemde güvenlik konseyinde yer alacak olan bir ülke olarak Türkiye'de yapılan işkencelere ve cinayetlere, aynı şekilde İran, Irak ve Suriye'de yapılan cinayetler de dahil olmak üzere çözüm bulmak zorundadır.

Düsseldorf Davası kitle gösterisiyle başladı

Adli tatilden dolayı duruşmalarına bir ay ara verilen davaya 30 Temmuz günü tekrar başlandı. Duruşmanın yeniden açıldığı 30 Temmuz günü Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği, mahkeme binası önünde büyük bir gösteri düzenledi. Gösteriye Almanya'nın dört bir yanından Kürdistanlı işçiler katıldı, dayanışma ve davayı protesto sloganları atıldı. Mahkeme binası önündeki gösteriye Hunerkom'dan ozanlar da katıldı.

Dayanışmacıların sayısı çok fazla olunca, küçük olan salona dönüşümlü girildi. Mahkeme salonunda dayanışmacılar ve Kürt tutsaklar, işaretler ve uzaktan konuşmalar ile karşılıklı sloganlarla hasret giderdiler.

30 ve 31 Temmuz tarihli oturumlar, Nusret Aslan isimli ajanın korumacısı olan bir BKA polisinin sorgusuyla sürdü. Mahkemenin bir sonraki oturumu olan 7 Ağustos tarihinde Nusret Aslan adli piyonun, mahkemeye getirilmesi kesinleşti.

Ayrıca dava savcılarının komplosunda bir düzenbazlık daha ortaya çıktı. İddianamede Mehmet Bingöl adlı kişinin öldürülme kastıyla tutsaklardan bazıları tarafından kaçırıldığı ileri sürülüyordu ve bu iddia Mehmet Bingöl'ün ifadelerine dayandırılıyordu. Şimdi ise Mehmet Bingöl, yargılananlardan hiçbirinin kendisine yönelik bir eylem içinde yer almadığını söylemektedir. Ayrıca savcıların Ali Çetiner'i tehdit ederek, yeni 'itiraflara' (iftiralara) zorladığı da ortaya çıktı.

ÖNCE BAĞIMSIZ VATAN KÜRDİSTAN!

Meral Kıdır

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Türkmenleri acımasızca kılıçtan geçirenler de Türk egemenleridir. Ne kadar güçlendilerse, saldırıları da o kadar arttı ve acımasızlaştı. Önce saraylarında hizmetkarlık yaptıkları Arapların topraklarına da saldırdılar. Hatta halifeliği bile ellerinden gaspettiler. Fetihler madem ki din adına yapılıyordu, zaten İslam toprakları olan müslüman ülkelerin işgali anlamsız değil miydi? Türklerin, İslam toprağı olan Arap ülkelerinde ne işi vardı? Aynı biçimde, halkı müslüman olan Kürdistan'da Arap ve Türk egemenleri ne arıyorlardı, Kürdistan üzerinde neyin savaşını veriyorlardı? Bunu Farslar için de söylemek gerekir. Onlar da halkı müslüman olan Kürdistan, Azerbeycan, Belucistan'da ve diğer halkların topraklarında ne arıyorlardı? Kendi egemenlikleri için katlettikleri, en ağır zulümler altında tuttukları, iliklerine kadar sömürdükleri, özgür yaşamalarını engelledikleri bu halklar müslüman değil miydi?

Türkler kendi zorba egemenliklerini yaşatmak için her renge girdiklerini kendi tarihlerinde defalarca kanıtlamışlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nun nasıl vahşi, talancı ve zulümkar bir devlet olduğu biliniyor. Halkları kendi egemenlikleri altında tutabilmek için önce bir "Osmanlılık" terimi icat ettiler. Buna göre imparatorluk içinde yaşayan bütün halklar "Osmanlı" idi, dolayısıyla hristiyan, müslüman ve benzeri ne olursa olsun bütün halklar bu devleti kendi devletleri olarak görmeli, ona hizmet etmeliydiler. Balkanlarda ulusal uyanış ve ayaklanmalar baş gösterince, bu kez kendilerini tüm müslümanların devleti ilan ettiler. Zaten gaspettikleri halifelik de onlara İslam dünyasının yönetici gücü olma hakkını vermiyor muydu! Müslüman halkların uyanışını ve imparatorluktan kopuşunu önlemenin teorisi ise "Pan-İslamizm" oldu. Ama görüldü ki, Osmanlıların Pan-İslamizm teorisinin arkasında bile emperyalist bir güç (Alman emperyalizmi) var. Müslüman halklar zulümü çok iyi bildikleri Osmanlıların bu yalanlarına mücadele ile cevap verince, Pan-İslamizm maskesi de düştü, Pan-Türkist olduklarını ilan ettiler. Bütün halkları açıktan düşman ve hain ilan edip, tüm dünya Türklerini aynı bayrak altında toplamaya, dünyaya böylece hakim olmaya çağırdılar. Bu onların aynı zamanda gerçek yüzüydü. Bütün daleverelerine, yüzlerine taktıkları renk renk maskelere rağmen çürümüş imparatorluklarını yaşatamadılar. Başkalarını yem yapmak istedikleri gibi yem oldular. Mustafa Kemal, Turancılığın hayal olduğunu görmüştü. Türklüğü, ancak Anadolu üzerinde hakimiyet sağlayabilirse yaşatabileceğini anlamıştı. Ama Anadolu emperyalist devletlerin işgali altındaydı ve kendi güçleri de dağılmıştı. Bu durumda güç toplamaya ihtiyacı vardı. Nitekim, bu ihtiyaçtan dolayı, hristiyan emperyalist devletlerin işgaline karşı müslüman Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesi sloga-

Dersim'de Murat çayından bir görüntü

nını attı. Hatta kurtuluş savaşını bile Kürdistan'dan başlattı, bütün büyük toplantılar Kürdistan'da yapıldı. Bu toplantılara Kürt ağaları, beyleri, şeyhleri kendi kimlikleriyle katıldılar. İşgale karşı savaş Türk ve Kürtlerin ortak savaşı olarak kabul edildi. İşgalcilerin kovulması ardından kurulacak devletin de Kürtlerin ve Türklerin ortak devleti olacağı söylendi. Mustafa Kemal, Kürt ağaları ve şeyhlerine "kardeşim" diye hitap ettiği mektuplar gönderdi. Ama emperyalist işgalciler kovulup, Ankara'da cumhuriyet ilan edildiğinde "kardeşlik" son buldu. Artık sıra Kürtlerin kafasının uçurulmasına geldi. Kürt ağaları ve şeyhleri daha dün "kardeş" kabul edilirken, birdenbire "gerici, yobaz ve şeriatçı" ilan edildiler. Emperyalizmin ajanı olmakla suçlandılar. Kandırıldıklarını anlayan Kürtler ayaklandılar, ama bu ayaklanmalar Türk ordusunun vahşi katliamları ile bastırıldı. Direnen ağaların, şeyhlerin hepsi idam edildi. Aşiretler imhadan geçirildi. Kılıç artığı dedikleri katliamdan geri kalanlar Kürt topraklarından sürüldü. Hatta öyle ki, bu süreçte Türk ordularıyla işbirliği yapan hain Kürtler bile öldürülmekten kurtulamadılar. Türk gazetelerinde Ağrı Dağı üzerinde bir tabut, üstünde de "Kürdistan burada yatıyor" yazılı karikatürler yayınladılar. Kendilerince artık Kürdistan'ı öldürmüş, bir daha dirilmemek üzere toprağa gömmüşlerdi. Sonrasını çok daha iyi biliyoruz. Çünkü hepimizin yaşayarak tanık olduğumuz yakın bir tarihtir bu.

Şimdi yine duyuyoruz ki, biz "din kardeşi" imişiz! Ne zaman kardeş olduk diye sormak gerekiyor. Kardeşlik var olan iki insan arasında olur. Siz bizim varlığımızı ortadan kaldırmaya çalıştınız, tabuta koyup gömdüğünüzü ilan ettiniz, sonra da "yok" saydınız. Acaba ne oldu ve nasıl oldu da yeniden "din kardeşi" oluverdik? Bunların sahtekarlıkları paçalarından akıyor, kokusu insanı iğrendiriyor, kusturuyor. Diyorlar ki, "Siz de biz de müslümanız, Allahın ipine sıkıca sarılalım, bölücülük din düşmanlarının işine yarar!" Bu tür sözleri sıradan herhangi bir görevli değil, şimdi cumhurbaşkanı sıfatını alan Özal'ın ağzın-

ların MİT'le doğrudan bağlantılı oldukları da biliniyor. Böl-yönet politikasının piri olan Türk sömürgecileri, gerek duyduklarında "birazcık demokrat" "biraz daha çok demokrat" ve hatta ulususunun reklamını yapmak üzere "birazcık komünist" bile olabiliyorlar.

Ulusal kurtuluş mücadelemiz gelişip güçlendikçe, halkımız kendi toprağıyla bilinç ve duygu alanında bağlarını kuvvetlendirdikçe düşmanın sinsi ve alçakça oyunları da çeşitlilik gösteriyor. Yeni yeni oyunlar gündeme konuluyor.

1930'larda Kürt ayaklanmalarını "şeriatçı", "gerici", "yobaz" diye ilan edip, sözde "uygarlık" adına vahşetle bastıran, doğmamış çocuklarımızın gülüşünü karartan bunlar değil miydi? Bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi kavgamız büyüdükçe, bu kez de "dine sarılın" diyorlar. Her biri MİT ajanı olan tarikat liderleri ve şeyhler eliyle, bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi için mücadele etmenin "dinsizlik" olduğu propagandasını yayıyorlar. Kürdistan'da şeriatçılığı körükliyor, cihad çağrıları yaptırıyorlar. Sonra da, bunun arkasında bir "dış parmak" olduğu iddiasını ortaya atıyorlar. Kalemşörleri de kamuoyu önünde başlıyorlar tartışmaya. Köylerimizin üzerine ayetli bildiriler sanki Türk savaş uçaklarıyla atılmamış gibi, tarikatlara milyonlar tutarında para devlet eliyle akıtılmıyor mu gibi, dış tehdit arıyorlar.

Kürdistan üzerinde sadece Türk, Arap ve Fars sömürgecileri de değil, onlarla birlikte dünya emperyalistleri de yoğun hesaplar içindedirler. Ama hepsi de, Bağımsız-demokratik ve birleşik Kürdistan'ın gerçekleşmesini engellemeye çalışıyorlar. Farslar İslamı dillerine doluyorlar, Türkler kırk telden oynuyorlar, Saddam ise kimyasal bombaların diliyle konuştu. Dilleri farklı farklı şeyleri söylese de, aynı amacı taşıyorlar ve o amaç için gerektiğinde birleşip, zaten zayıf durumda olan halkımızın boğazını birlikte sıkırmaktan geri durmuyorlar.

Amerikan emperyalistlerinin, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bölgede yarattığı ve yaratacağı anti-emperyalist mücadeleye dalgasından ne ölçüde korktuğu bir sır değil. Mücadelemizi bölge açısından en büyük tehlike olarak ilan eden ABD emperyalistleri, bağımsızlık dalgasını kırmak için "dinin kullanılması" öğüdünü de açıktan yapıyor, uşaklarına dersler veriyor. Ama ABD başkanı Bush, 18. yüzyılda Bonapart'ın yaptığı gibi kendisini müslüman halklara "tanrı adına cihan fatihi" ilan ediyor ve tanrı adına savaşma görevini de sömürge halklara bırakıyor. Bu ülkelerde ABD emperyalizminin ajanları, bağımsızlık-demokrasi ve özgürlük mücadelesine karşı halkı "Allah için, din için cihad etmeye" çağırıyorlar. Uzun yıllardır hazırlıklarını yaptıkları ve gelişen mücadeleyi içten hançerlemek için giderek isimlerini öne çıkarmak istedikleri "İslamcı Kürt" vs. oluşumlar, anlattığımız bu ger-

çekten kesinlikle ayrı değildir.

Söylemeye gerek yok ki, Kürt halkının büyük çoğunluğu müslümandır. Ama, yüzyıllardır hepsi de müslüman olduğunu iddia eden devletler tarafından bölünmüş, parçalanmış, katliamlara uğramış ve hala da en ağır acılar altında olan bir halktır. Bize müslümanlığı ne Türk egemenleri, ne Fars egemenleri ve ne de Arap egemenleri öğretme iddiasında olabilirler. Hele hele Amerikan emperyalistleri, 18. yüzyılın bayat oyunlarıyla karşımıza hiç çıkmazınlar. Sömürgeciye boyun eğen, ülkemizin tüm değerlerini ve halkımızı sömürgecilere peşkeş çeken, sömürgecilerle birlikte halkımızı sömüren, cehalete iten, zulme boyun eğmeyi öğütleyen ve şimdi de halkımıza düşmanlıklarını çeşitli biçimlerde devam ettiren sömürgeciliğin ajanları Kürt ağaları, beyleri, şeyhleri de müslüman oldukları iddiasıyla karşımıza çıkmazınlar. Zalime boyun eğmek hangi dinde vardır? Bu hacılar, hocalar, şeyhler şimdiye kadar neredeydiler? Kürt ve müslüman olduklarını yeni mi hatırladılar?

Özal ABD'de, "Benim kanımda da Kürtlük var" diye açıklamaya yaptı. Mücadelemiz biraz daha sıkıştırınca, "Elhamdülillah Kürt ve müslümanım, ben de sizdenim, hepimiz biriz" derse şaşırmayacağız. Çünkü onların amacı, tıpkı Osmanlı İmparatorluğu döneminde olduğu gibi, bu kez de sömürgeci Türk devletini yaşatmaya çalışmaktır. O zaman nasıl ki, önce hepimiz Osmanlıyız, sonra hepimiz müslümanız diye renkten renge grip önce Balkan halklarının ayaklanışını, sonra da müslüman halkların imparatorluktan kopuşunu önlemeye çalıştırsa, şimdi de "TC"yi yaşatmak için "Kürt" olduklarını bile söyleyebilirler. Şunu çok iyi bilmeliyiz ki, o zaman nasıl ki, "Pan-Osmanizm", "Pan-İslamizm" gibi teorilerin arkasında Alman emperyalizmi varsa, şimdi de "tarikatçılık" ve "cihad" çağrılarının ardında Amerikan emperyalistleri vardır.

Kürdistan üzerinde oynanmak istenen oyunlara karşı dikkatli olalım. Dini inançlarımızı ülkemizin bağımsızlığı ve özgürlüğünün karşısına çıkarmaya, bizi daha ulusal birliğimizi tam sağlamadan yeniden içten parçalamaya çalışanlara karşı, **ÖNCE BAĞIMSIZ VATAN - KÜRDİSTAN!** şiarıyla cevap verelim. Köle bir halkın ibadeti özgürlük için verdiği savaştır. İnançlarımız ne olursa olsun, bilmeliyiz ki, bütün dinler doğuşlarında içinde doğdukları halklara önce kendi birliklerini sağlamaları, iradelerini örgütlemeleri, toplumsal ilişkilerini düzenlemeleri çabasında bulunmuşlardır. Toprağımızı-insanımızı ve emeğimizi özgürleştirmeden, tanrının insana ilk buyruğuna uyduğumuz bile söylenemez. Kürdistan toprağı bizden kendisiyle gerçek anlamda kucaklaşmamızı bekliyor. Toprakla kucaklaşmak, onu özgürleştirmektir. Tüm inançlarımızın yeşereceği tek yer özgürleşmiş Kürdistan topraklarıdır.

- BİTTİ -

Tarım ve sanayi merkezi bir beldemiz

DİLÛK

(Antep)

-I-

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

ADI NEREDEN GELİYOR?

Antep topraklarındaki ilk yerleşim alanının adı Dolike'dir. Antep'in 10 km kuzeyinde olan Dülük köyü yakınlarındaki bu yerleşim merkezinin adı, Bizans kaynaklarında Telukh (Tolupa), Araplarınkinde ise Diba (Duluk) olarak geçmektedir. Dülük adının da bu sözcükten kaynaklandığı sanılmaktadır. Selevkoslar ve Romalılar ise yöreye Toroslar Antakya'sı demişlerdir.

Başka bazı kaynaklara göre de, Araplar yöreye egemen oldukları dönemlerde, "Parlakpınar" anlamına gelen Eyntab adını kullanmışlardır. Ermeni kaynaklarında ise Anthapt olarak geçmektedir. Fakat tarihçiler, daha çok yöreden bahsederken Dülük adını kullanmaktadırlar.

İslam egemenliği sonrasında günümüze doğru Eyntab adı, giderek Ayuntap'a dönüşmüştür. Türk egemenleri, 6 Şubat 1921'de Gaziantep ve 1928'de de Gaziantep olarak ad değişimini gerçekleştirdi.

Kürdistan halkı ise Antep'i "Entab" ya da "Dülük" olarak tanır.

KISA TARİHÇESİ

Kuzey-Batı Kürdistan parçasında yer alan Antep beldemizin geçmişi, yazılı tarih öncesine kadar dayanır. Beldenin şimdiki sınırlarını ilk olarak Babiller yerleşime açtılar. Daha sonraları ise Antep'e Hititler yerleştiler. Hitit İmparatorluğu'na bağlı olarak oluşturulan devletçiklerden Kargamış Krallığı, Antep topraklarında kuruldu. Hitit devletinin yıkılması sonucu, egemen olduğu topraklarda otorite boşluğu doğdu. Bu dönemde çeşitli güçlerin yanı sıra Asurlar da bu boşluktan yararlandılar. Asurlar, Fırat boylarına ve Suriye sınırlarına yayıldılar. Hititlere bağlı kentler, göçebe Aramilerin de tehdidi altındaydı. Bu kentlerden biri olan Kargamış (Antep'teki), Aramilerin istilasından korunmak için Asur egemenliğini kabul etti. Bir süre sonra Antep önce Mısır, daha sonra Genç Hitit Prenslükleri'nin egemenliği altına girdi.

M.Ö. 539 yılında bölgenin egemen gücü olarak Persler ortaya çıktı. Bu dönemdeki Pers imparatorunun ölümü üzerine Perslerin yöredeki egemenliği zayıfladı. Bunun sonucu olarak Kapadokya Satraplığı bağımsızlığını

ilan etti. Bu yıllarda Persler egemenliklerini geliştirme çabalarını yürüttüler. Ancak bu çabalar içindeyken Pers İmparatorluğu, Makedonya Kralı İskender tarafından çökertildi ve o zamanki adıyla Dolike (Antep) de, İskender'in nüfuz alanına dahil oldu.

İskender'in ölümü ardından Dolike, Selökid Devleti'nin egemenlik sahasına katıldı. Selökidler Mısırlılara yenilince tekrar Makedonya Krallığı'nın denetimine girdi. Bu kez Kapadokya Krallığı, Selökidlere yenilince Dolike yeniden bir önceki güce bağlandı. Bu dönemde Romalılar da bölgede etkisini gösteren bir güçtü. Ve Selökidlerin yayılmacılığını kendileri için tehdit olarak gören Romalılar saldırıya geçtiler. Selökidler yenilgiye uğrattılar ve yapılan anlaşma sonucu Antep Romalıların egemenliğine bırakıldı.

M.S. 629 yılında Antep, Sasaniler tarafından alındı. Kısa süre bu egemenlik ardından Antep, yeniden Bizanslıların eline geçti. Bundan sonra İslamiyetin doğuşuyla yöre Arap-Bizans çatışmalarına sahne oldu. Bir ara bu savaş durumundan yararlanan Hamdaniler egemenlik kurdular. Ancak hemen Bizanslılar tarafından yenilgiye uğratıldılar. Bu sırada Antep'in sınırları daralarak Telukh (Dülük) muntakası elde kaldı.

1071 yılında Oğuz Türk boylarının Anadolu'ya akınları başladı. Bu dönemde Antep, Türkmenlerin yerleşim alanlarından biri oldu. Daha sonraları 1086-1150 yılları arasında Halep ve Şam Atabeyliği'ne, 1150-1210 ve 1243-1260 arasında da Musul

liğine girdi. Bu dönemde bir süre Maraş eyaletine bağlı bir sancaktı. Daha sonraları Halep vilayetine bağlı bir kaza, sonra sancak ve giderek bağımsız bir sancak oldu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağıldığı 1. Dünya Savaşı yıllarında Antep, Fransızların işgaline uğradı. Bu işgal, yaklaşık üç yıl sürdü. Yöre halkı, bu süre içerisinde Fransızlara karşı genellikle başkaldırı durumunda oldu. 20 Ekim 1921'de yapılan Ankara Antlaşması'yla Fransızlar çeşitli tavizler alarak Antep'i tekrar Türk işgaline bıraktılar. Antep halkı işgalci Fransızlara karşı boyun eğmedi ve direndi. Türk egemenleri, bunu kendi tarihlerine maletmek için 6 Şubat 1921'de Antep'e "Gazi" ünvanını verdiler. Bu nedenle çıkarılan yasanın kabulü sırasında, Mustafa Kemal'in, "Ben Gaziantep'ilerin gözlerinden nasıl öpmem ki, onlar yalnız Gaziantep'i değil, Türkiye'yi de kurtardılar" şeklindeki sözleri, onun halkımıza karşı düşmanlıktaki ikiyüzlüğünün sınırsızlığını gösterir.

COĞRAFİK KONUMU

Antep, Kuzey-Batı Kürdistan'ın en gelişmiş şehirlerinden biridir. Ortadoğu'nun stratejik noktasında yer alır. Avrupa'yı Ortadoğu'ya bağlayan önemli karayollarına sahiptir. Hindistan, Pakistan ve İran gibi ülkelerden Akdeniz'e ulaşan en kısa karayolu Antep'ten geçer.

Antep doğudan Urfa, kuzeydoğudan Adıyaman, kuzeyden Maraş, batıdan Adana, güneybatıdan Hatay ve güneyden Suriye

Antep şehir merkezi

Atabeyliği'ne bağlandı. 1210-1243 yılları arasında Anadolu Selçuklularının denetim alanına girdi. 1373-1430 arasında Memlük devletine, 1430-1515 arasında Dulkadiroğulları Beyliği'ne, 1515-1516 arasında yeniden Memlük devletine bağlandı. 1516'da ise Antep Osmanlıların egemen-

ile sınırdır. Yüzölçümü 7.642 kilometrekaredir. Denizden yüksekliği 850 metredir.

Antep topraklarının %51.9'unu dağlar, %26.9'unu ovalar, %19'unu platolar ve %2.2'sini de yaylalar oluşturur.

Antep, nüfus bakımından da Kuzey-Batı Kürdistan'ın en bü-

Antep merkezinde bir pazar yeri

yük şehirlerindendir. Türkiye ve Kuzey-Batı Kürdistan genelinde beşinci sırada yer alır.

Dağlar:

Kuzeyden il sınırlarına giren dağlar, Güneydoğu Toroslar'ın uzantılarıdır ve düz sıralar oluştururlar. Bölgenin batısı dağlarla çevrilidir.

Antep'teki en önemli dağlar şunlardır:

Sof (Kartal) Dağları: Antep'e kuzeyden uzanırlar. Bu dağların güneyinde Antep yaylası uzanır. Sof dağlarının en yüksek noktası, Kepekçi Tepe'dir (1.496 metre). Bu yükselti, aynı zamanda Antep'in de en yüksek noktasıdır. Sof dağları üç bölümden oluşur: Alıcı Sofu, Dimışıklı Sofu ve Çarpın Sofu dağları.

Dülükba Dağları: Antep merkezinin kuzeyinde uzanırlar. En yüksek noktası 1.250 metredir. Bu dağlarla Sof dağları arasında Sam dağları yer alır. Bu dağların da en yüksek noktası 1.050 metre dolayındadır.

Güreniz Dağları: Antep merkezinin kuzeydoğusunda yükselen Güreniz dağları, Dülükba dağlarının Fırat ırmağına doğru uzanan kollarıdır. En yüksek noktası 1.069 metredir.

Karadağ: Bu dağ, Sof dağlarının Adıyaman yönündeki uzantılarından meydana gelmektedir. 1.008 metrelik yükseltisiyle Karadağ, Yavuzeli ilçesinin de en yüksek noktasıdır.

Ganibaba ve Sarıkaya Dağları: Yaklaşık olarak 1.100 metre yüksekliğinde olan bu dağlar, Sof dağlarının Hatay yönündeki uzantılarıdır.

Amanos Dağları: Ana çatısı Maraş ve Hatay sınırları içinde olan Amanos dağları düz sıralar halinde uzanırlar. Yükseltisi azdır.

Ovalar:

Antep topraklarının %26.9'unu oluşturan ovalık alanların en önemlileri şunlardır:

İslahiye Ovası: Beldenin en önemli ve verimli ovasıdır. Genellikle dağlarla çevrilidir. Denizden yüksekliği 550 metredir. Kuzeyde Pazarcık ve Maraş ovaları adını alır. Genişliği 10-20 kilometre arası değişir. Belde sınırları içindeki uzunluğu ise 70 kilometredir. Ovacıdan çok çeşitli tarım ürünleri elde edilir.

Barak Ovası: Nizip ilçesinin güneyinde yer alır. Az dalgalı bir ova olan Barak'ın uzunluğu 20-25 kilometre, genişliği ise 15-20 kilometre arası değişir. Ova verimli olup, tarla bitkileri ekimi yapılır.

Tilbisar Ovası: Antep merkezinin güneyinde yer alır ve Oğuzeli ilçesinin önemli bir bölümünü içine alır. En geniş noktası 40 kilometre dolayındadır. Ovacıda tarla bitkileri ve sebze üretimi yapılır.

Yavuzeli-Araban Ovaları: Antep'in verimi yüksek olan ovalarındandır. Bu ovalar dar ve uzundur. Denizden yükseklikleri 400-600 metredir. Vadiler arasına yerleşmiş bu ovalarda tarla bitkileri, sebze ve meyve üretilir.

Yaylalar, genellikle belde merkezinin çevresinde toplanmıştır. Yöre topraklarının %2.2'sini oluştururlar. Yaylalık alanların ortalama yükseklikleri 500-700 metreler arasında değişir.

Antep'te akarsular önemli bir yer tutar. Yörede tarımcılığın gelişkin düzeyde olmasında, akarsuların önemli yeri vardır. Bu akarsulardan en önemlileri şunlardır: Karaçay (Karasu), Afrin Çayı, Aksu, Merzimen Çayı, Nizip Çayı ve Alleben-Sacı Suyu.

SÜRECEK

Arnavutluk'taki son gelişmeler ve ardındaki nedenler

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti

KİMLİĞİ

Nüfusu:
3.201.000
Yüzölçümü:
28.748 km²
Başkenti:
Tiran
Resmî dili:
Arnavutça
Etnik bileşim:
%96 Arnavut, %4 Makedon, Sırp, Yunan
İşgücü dağılımı:
%50 tarım, %50 sanayi, iletişim ve hizmet alanlarında.

Önemli yeraltı kaynakları:

Petrol, havagazı, krom, nikel, bakır, demir, manganez, linyit kömürü, boksit

Eğitim durumu:

Arnavutluk'ta 1946'da Sosyalist Halk Cumhuriyeti kurulmadan önce, okuma-yazma bilenlerin oranı %20 idi. Günümüzde bu oran 100'de yüzdür. Şu anda sekiz yıl olan ücretsiz zorunlu eğitim, önümüzdeki beş yıl sonunda 12 yıla çıkarılacak. Arnavutluk'ta eğitim, sağlık hizmetleri ve konut ücretsizdir.

Coğrafi yapı:

Batısında Adriyatik Denizi, kuzeydoğusunda Yugoslavya, güneydoğusunda Yunanistan vardır. Ülkenin sahil şeridi daha çok ovalık, iç kesimler ise dağlıktır. Ülkenin önemli bir bölümünün dağlık olması nedeniyle halkın önemli geçim kaynaklarından birisi de hayvancılıktır.

KISA TARİHÇESİ

Arnavutluk, yüzyıllar boyunca yabancı güçlerin egemenliği altında kaldı. İşgal ve istila edildi. 1385-1412 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu tarafından işgal edildi. Arnavutluk halkının işgalcilere karşı kahramanca savaşı sonucunda 1412-1468 yılları arasında bağımsız bir dönem yaşadı ve kendi bağımsız devletine sahip oldu.

Ancak 1467'de yeniden Osmanlı İmparatorluğu tarafından işgal edildi. Bu işgal, 1913'te bağımsızlığını kazanıncaya kadar tam 500 yıl sürdü. 1913'te bağımsız bir cumhuriyet olarak kurulduysa da, bu, daha sonra krallığa çevrildi ve 1946'ya kadar devam etti. Arnavutluk Krallığı, 1939'da ülkenin İtalyan faşizmi, 1943'te de Alman faşizmi tarafından işgal edilmesi sırasında faşizmle işbirliği yaptı.

Daha sonraları ulusal kahraman ilan edilen Enver Hoca önderliğinde 1941'de kurulan Arnavutluk Emek Partisi etrafında kenetlenerek İtalyan ve Alman faşistleri işgaline karşı kahramanca savaşan Arnavut halkı, 29 Kasım 1944'te işgalci güçleri ülkesinden kovmayı başardı. 1945'te yapılan genel seçimlerde krallığa son verilerek Enver Hoca önderliğindeki Arnavutluk Emek Partisi iktidara geldi. Bu tarihten itibaren Arnavutluk halkı için bağımsız ve özgür gelişmenin önü açıldı. Bu yüzden Arnavut halkı için Enver Hoca'nın çok özel bir yeri vardır ve ulusal kahraman ilan edilmiştir.

ile Arnavut halkının çıkarları arasında ne gibi bir paralellik veya karşıtlık vardı?

Evet, yoğun bir propaganda bombardımanı altında sis içinde tutulmaya çalışılan gerçekleri belirli yönleriyle irdelemek ve bundan gerekli sonuçları çıkarmak gerekmektedir.

Herşeyden önce Arnavutluk parçalanmış bir ülke ve genel nüfusa oranı %4 de olsa içinde Yunan, Sırp, Makedon gibi ulusal azınlıkları da barındırıyor. Bu nedenle Yugoslavya ve Yunanistan'la sürekli sorunları var.

Yugoslavya'nın Sırbistan Cumhuriyeti'ne bağlı Kosova özerk bölgesinde nüfusun %90'ı Arnavutlardan oluşuyor. Bu, yaklaşık 1 milyon dolayında Arnavut anlamına geliyor. Kosova'nın bağlı bulunduğu Sırbistan Sosyalist Cumhuriyeti yönetimi, Kosova'da yaşayan Arnavutlar üzerinde baskı uyguluyor ve onların bağımsız gelişimini engelliyor. Hatta Kosova'daki Arnavutların tepkisini çekecek derecede bölgeye Sırp nüfusu yerleştiriyor. Yeni yerleşen Sırlarla Arnavutlar arasındaki çelişkiler de her geçen gün daha çok artıyor. Örneğin Kosova'da 1989 Mart ayından bu yana bağımsızlık isteyen Arnavutlarla Sırp güvenlik güçleri ara-

kamuoyunun bilincine çarpması önlenmeye çalışıldı. Yugoslav Haber Ajansı TUNJUG'un Roman-ya'daki gelişmeler konusunda verdiği ilk haberlerin, emperyalist çevrelerde nasıl sevinçle karşılandığı unutulmamalı. Arnavutluk'ta yapılmak istenen de biraz böyledi.

Yugoslavya, elbette bu işte yalnız değildi ve tek etki de Yugoslavya ve onun Tiran Büyükelçiliği kanalıyla olmadı. Bu, rol sahibi güçlerden sadece birisi.

Bir diğeri ise Yunanistan. Doğu Avrupa ülkelerinde yönetimlerin değişmesini de birlikte getiren gelişmelerin ortaya çıktığı günlerde Yunanistan yönetimi, Arnavutluk'ta Yunan azınlığa karşı baskı uygulandığı ve buna karşı Yunan azınlığın ayaklandığını iddia etmişti. Ancak hemen ardından bu iddia, bizzat pratik gerçeklik tarafından yalanlanmış ve söylenenlerin doğru olmadığı açığa çıkmıştı. Buna rağmen Yunanistan, Arnavutluk'a karşı izlediği bu politikasından vazgeçmedi. Özellikle Yeni Demokrasi Partisi'nin iktidara gelmesinden sonra bu politikaya hız verildi. Bu da, sosyalist ülkelere karşı çok çeşitli yollarla bir saldırganlık içinde olan emperyalist güçlerin işine geldi, onla-

ce Alman emperyalizminin çıkarları değil, genelde dünya emperyalizminin çıkarları gereği olarak uygulanıyordu.

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki reel sosyalizm uygulamasının zaafı, emperyalizmin, büyük savaşlarla elde edilen işçi sınıfı ve halklar lehine tüm kazanımlara bu derece pervasız ve cüretkarca saldırmasının en önemli nedenidir. Hatta günümüzde emperyalist güçler, 2. Dünya Savaşı'nın halklar ve işçi sınıfı lehine olan tüm sonuçlarını ve politik haritasını değiştirme ve kendi lehlerine çevirme istek ve çabası içindedirler. Bunda da hiç de küçümsemeyecek bir yol katettiler. Arnavutluk'a karşı entrika ve komplolarla yürüttükleri politikalarının özü de budur.

Ama bizce asıl önemli olan Arnavutluk'ta geliştirilmek istenen sosyalizm biçiminin kendi içinde taşıdığı zayıflıklar ve zaaflardır. Arnavutluk halkı, diğer Doğu Avrupa halkları gibi Alman ve İtalyan faşist işgaline karşı Sovyet Kızıl Ordusu'nun büyük desteğiyle bağımsızlığına kavuşmadı. Önce İtalya, sonra da Alman faşist işgaline karşı Arnavut halkı, Enver Hoca önderliğinde kendi özgücüne daya-

Emperyalist müdahalenin başansı!..

Bu ayın başlarında Balkanlar'ın Adriyatik Denizi kıyısındaki bu küçük ve şirin ülkesi Arnavutluk, "birden bire" emperyalist-burjuva basın-yayın organlarının ana konusu oluverdi. Ağzını açan, "Arnavutluk'ta insan haklarının ihlal edildiği"nden dem vurmaya başladı. Söylenlere, yazılıp çizilenlere göre, "Arnavutluk'ta halk, diktatörlüğe karşı ayaklanmıştı. Diktatörlük de bu demokrasi ve özgürlük gösterilerini kanla bastırmış, 30-40 dolayında Arnavut ölmüştü." Ve tabii özellikle Avrupa çapında yürütülen bu hazırlık propagandalarından hemen sonra "binlerce Arnavut'un özgür ve demokratik bir ülkede yaşamak için diktatörlükten kaçarak Batılı ülke elçiliklerine siyasi iltica talebiyle sığındıkları" haberleri doldurdu ortalığı. Ağlayan, gülen insan görüntüleri yayınlandı televizyon ve gazetelerden.

Başta F. Almanya olmak üzere tüm emperyalist ülke yöneticileri ve politikacıları, büyük bir gümbürtüyle peş peşe yaptıkları açıklamalarla "Arnavutluk'ta insan ahlakları ihlallerine son verilmesi" çağrısında bulundular. Hatta dünya genelinde en büyük uluslar topluluğunu oluşturan Birleşmiş Milletler'in Genel Sekreteri J. Perez De Cuellar bile, daha kısa bir süre önce gidip gördüğü Arnavutluk hakkında bu kez bambaşka konuşmaya ve emperyalistlerin çağrılarına ortak olmaya başladı. Tarafsız olması gereken BM'i bile bu derece etkiledi yapılan propagandalar.

Peki ama, gerçek bu muydu? Yoksa Arnavutluk üzerinde çok çeşitli güçlerin çok çeşitli hesapları vardı da, bunların sonucu olarak mı bu son gelişmeler yapay bir tarzda yaratılmıştı? Kimdi bu güçler ve Arnavutluk'tan ne istiyorlardı? Onların çıkarları

sında yoğun çatışmalar yaşanıyor. Bu çatışmalarda şimdiye kadar yaklaşık 60 Arnavut öldü.

İşte tam da Arnavutluk'ta "halk ayaklandı" denilen günlerden çok kısa bir süre önce Kosova Parlamentosu, Sırbistan Cumhuriyeti'nden ayrıldığını ve bağımsızlığını ilan etmişti. Bunun hemen ardından Sırbistan yönetimi, Kosova Parlamentosu ve hükümetini feshettiğini açıkladı. Arnavutça yayın yapan Kosova radyo ve televizyon kanalı polis tarafından kapatıldı. Sırbistan Cumhuriyeti ile Kosova arasındaki ilişkiler iyice gerginleşti.

Yugoslavya'daki bu gelişmelerle Arnavutluk'taki sözümona halk ayaklanmasının aynı günle denk düşmesi, hiç kuşkusuz bir rastlantı değil. Tam tersine, son derece bilinçli bir biçimde Arnavutluk ön plana çıkarılarak Kosova üzerindeki Sırp şovenizmi ve baskıları perdelenmeye,

rın işini kolaylaştırdı.

Asıl önemli olanı da emperyalizmin bu küçücük Balkan ülkesinin kendi denetimi dışında kalmasına bile tahammül edememesiydi. Doğu Avrupa ülkelerindeki yönetim değişikliklerinde önemli bir rol sahibi olan Federal Almanya, Arnavutluk'a karşı propaganda kampanyasının başını çekti. Demokratik Almanya ve sosyalizm deneyimlerinin yaşadığı diğer Avrupa ülkelerindeki eski yönetimlerin sosyalizm adına yaptıkları politika ve uygulama hatalarından sonuna kadar ustaca yararlanmayı ve bunları onlara karşı kullanmayı başaran Alman emperyalizmi, uzun zamandır sıranın Arnavutluk'ta olduğunu söylüyordu. Her fırsatta Arnavutluk'a karşı bir propaganda savaşı yürütüyordu. Ki bu, diğer emperyalist ülkelerle tespit edilen ortak bir program çerçevesinde oluyordu. Ve sade-

narak çok büyük olanaksızlıklara rağmen kahramanca savaştı ve kazandı. Faşizme karşı zafetin kazanıldığı 1944'ten bu yana da içte sosyalist ekonominin inşasını, başta Stalin döneminde Sovyetler Birliği'nin gösterdiği desteği bir yana koyarsak, yine halkın özgücüne dayanarak gerçekleştirmeye çalıştı. Ama bunu yaparken yer yer tepkici çıkışlarla tüm dünyayla bağlantılarını kesti. Bir dönem Çin'e karşı tavrı aldı. Ardından Sovyetler Birliği'ni sosyal-emperyalist ilan etti ve daha önce tavrı aldığı Çin'le bir yakınlaşma içine girdi. Bu da uzun sürmedi. Bu kez hepsiyle ilişkilerini keserek, tek sosyalist ülkenin kendisi olduğunu, diğerlerinin sosyalizme ihanet ettiklerini bile iddia edebildi.

Devrimin önderi ve ulusal kahraman Enver Hoca'nın 1985'te ölümüne kadar bu politika de-

Devamı 18. sayfada

Beşikçi yargıladı ve kazandı...

Baştarafı 7. sayfada

nışma hareketi oluştu. Özellikle Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş örgütü PKK ülke içinde, ülke dışında ise ERNK örgütü geniş bir dayanışma kampanyası geliştirdi. Ayrıca Türkiye'de devrimciler, demokratlar, sendikacılar, parlamenterlerin yanı sıra ülke dışında da diplomatlardan politikacılara, aydınlara kadar çok geniş bir çevre İ. Beşikçi'yle dayanışma çemberi içinde yer aldı. Öyle ki her duruşma, faşist sömürgeciliğin çağ dışı ve yenilgiye mahkum Kürdistan politikasının İ. Beşikçi'nin vurgulu bilimsel tespitlerinde dile gelen teşhir platformu oldu. Duruşma günleri mahkeme salonu ve dışarısı bir miting alanına döndü. Hakimler, savcılar ve polislerin insanlık dışı davranışları, dayanışma hareketini daha da geliştirdi. Faşist hakimler bu gerçeğin önüne geçmek için geri adım attılar ve İ. Beşikçi davasında dile gelen Kürdistan sorununun politik propaganda etkisini sınırlandırma amacıyla yeni uygulamalar geliştirdiler.

Bir önceki davada tahliye kararı buna yöneliktir. Ancak her defasında vurguladığımız gibi sömürgeci hakimler ve arkalarının rejimin yöneticileri yanılıyorlar. Beşikçi davası devrime doğru giden Kürdistan gerçeğini ifade eden platformlardan sadece biriydi. Hangi platform olursa olsun sömürgeciler Kürdistan gerçeği karşısında sürekli yenileceklerdir. Başta Türkiye ve Kürdistanlı devrimciler ve aydınlar olarak, hatta sıradan

insanlar olarak Beşikçi davasından hepimizin alacağı dersler ve mesajlar vardır.

Herkes bir Beşikçi olamazsa da, Beşikçi günümüz Türkiye'sinde aydının ölçü, tutum ve sorumluluğunun ne olması gerektiğini göstermiştir. Beşikçi, iki halkın şovenizmden arınmış mücadeleci dayanışması için güçlü bir köprü olmuştur. Özellikle Kemalist sömürgeciliğin neden olduğu çağımızın en büyük adaletsizliklerinden biri olan Kürdistan sorunu karşısındaki tavrı, kendisi için temel insanlık ölçüsü olarak almıştır. Ve pratiğiyle bu sorunun çözümü için bir aydının görevlerinin ne olması gerektiğini netleştirmiştir.

İsmail Beşikçi, aynı zamanda hiç bir kişisel çıkar hesapları ve endişesine kapılmadan, karşılaştığı ve karşılaştacağı güçlükler, saldırılar ne olursa olsun insanların somut gerçeğe sonuna kadar bağlı kalmaları gerektiğini bizzat ortaya koymuştur. Bu, sadece aydın olmanın değil, bununla birlikte yalınkat insan olmanın da vazgeçilmez bir gereğidir. Beşikçi, kemalizmin kararttığı, kireçlediği beyinlerin, kendilerinin aydın, demokrat ve hatta sosyalist, devrimci olduklarını iddia etseler bile, gerçekte çok kötü bir köle olduklarını; düşüncede bağımsızlaşmayanların bağımsız politika ve eylem üretemeyeceklerini; niyetleriyle pratiklerinin sürekli çatışacağını, bilimsel çalışmalarıyla olduğu kadar, kendi pratiğiyle de kanıtlamıştır.

Asuri (Süryani) halkına kabul...

Baştarafı 9. sayfada

niden yaratmak gerekiyor.

Sömürgeciler ve uşaklarının 1915-20 yıllarında giriştikleri soykırım, sömürgeciler tarafından unutturulmaya çalışılıyor. Abdülhamid zamanında kurulan Hamidiye Alayları, despot iktidarın "yoket, malı sizlere kalsın, hristiyan halkın katli vaciptir" fermanları sonucu birbuçuk milyon Ermeni'nin yanında 200 bin Süryani de katledildi. Bu katliamlarda 400 bin Kürt de ortadan kaldırıldı. Bu katliamların sorumlusu Osmanlı yönetimi ve onun politikasının devamı olan, barbarlıkta Osmanlı yönetimini aratmayan TC'dir. Fakat TC bugün, katliamı çarpıtarak Kürt halkına yıkıma utandırma yapıyor.

TC devleti kendi varlığını, daha çok Kürtler ve müslümanlaştırarak kendi benliğinden uzaklaştırdığı hristiyan azınlıklar üzerinde inşa etti. TC sınırları içindeki diğer hristiyan azınlıklara tanınan "azınlık statüsü" Süryani azınlığa tanınmadı. "Türk hristiyan" olarak gösterilen halkımızın dili, kültürü ve varlığı inkar edildi. Türkleştirme ve asimilasyonun yanı sıra hristiyan azınlıklara karşı uygulanan baskı-yıldırma-kaçırma politikası önce Ermeni ve Rumlara, daha sonra da Süryani halkına karşı uygulandı. İşgalci faşist Türk ordusu, Kıbrıs çıkartmasına destek bulmak için "hristiyan-müslüman" çelişkisini kullanarak işbirlikçi uşakları ile birlikte Süryani halkına yönelerek katliam tehdidiyle topraklarından kaçırttı.

Sömürgecilerin tarih boyunca uyguladıkları bir diğer politika da halkların arasında düşmanlığı geliştirmek, birlik ve dayanışmalarını engellemektir. Türk sömürgecileri ve onların Süryaniler arasındaki işbirlikçileri, anti-Kürt politikasını Süryaniler arasında tırmandırmak için yoğun çaba sarf ediyor ve propagandalar yapıyor. Bu gerici kesim propagandalarında önemli mesafeler katettiler. Fakat tarih şahittir ki, Süryaniler'in başına gelen ve onu yokolma noktasına getiren tüm barbarlık ve soykırımın tek suçlusu sömürgeci-faşist Türk devletidir. Herşey bitmemiştir; halkların kurtuluş mücadelesinde hedef şaşırtma ve mücadeleyi engelleme politikasını doğru bir politika ve karşılıklı güvenle boşa çıkartmak mümkündür.

Kürdistan'da PKK öncülüğünde verilen ulusal kurtuluş mücadelesi her alanı, her sınıf ve tabakayı etkilediği ve geliştirip geliştirdiği gibi, Kürdistan'daki azınlıkları da yakından ve derinden etkilemeye başladı. PKK'nin enternasyonalist bayrağı altında kardeşçe birliğin gerçekleşebileceğini ispatlayarak halkların güvenini kazandı. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin azınlıklar üzerinde yarattığı bu olumlu sempatiye azınlıklar çeşitli biçimlerde karşılık vermektedirler. Azınlıklar, Kürdistan'da ilk defa demokratik hak ve özgürlüklerine kavuşma şansına sahip oluyorlar.

Çünkü PKK, Kürdistan'da yaşayan sadece bir halkın, bir milletin, bir dinin veya bir mezhebin partisi değildir. Hangi din, dil ve milletten olursa olsun, tümünün eşit haklar temelinde birliğinden yana olup, tümünü sömürgeci faşist düşmana karşı mücadeleciler bir çizgide örgütleyip harekete geçirmeyi hedeflemiştir.

Bu olumlu gelişmeler sömürgeci TC'nin sonunu yaklaştırmak, düşman da boş durmayacak ve tarih boyunca kullandığı barbar yöntemlerini tekrar kullanmak isteyecektir. Bunun için faşist polisler tarafından kurşunlanarak katledilen Fehmi Yarrar'ı genelde Kürt halkına, özel-

de de PKK'ye mal etmeye kalkıştılar. Kullandıkları itirafçı hain, daha sonra itirafını geri alınca komplo bozuldu. Ardından, Arba köyünden Ahe Erdinç, Midyat'tan Yakup Görgün ve son olarak da Enhil köyünden Gevri Bulut ve ailesi katledildi. Sömürgeci TC, bu olayların sorumlusu olarak ARGK gerillalarını göstererek Kürt ve Süryani halklarını karşı karşıya getirmeyi amaçlıyor. Son yıllarda büyük emek ve üstün fedakarlıklarla gelişen sempati ve dayanışmayı baltalamak için sömürgeci faşist Türk devleti, işbirlikçi hain çeteleri, "Süryaniler'in malları size kalacak" propagandasıyla suçuna ortak ediyor.

Bu katliamlarla, Süryani halkını yurdundan, toprağından sürerek emperyalizmin kucağına atıyor. Katliamın diğer bir sebebi de, iki halkı birbirine düşürmek ve kendi konumunu güçlendirmektir.

Süryaniler'in bu başaşağı gidişatına dur demek ve tarihini tersine çevirmek için birliğe, fedakarlığa, bilince ve gerçekçi politikalara gereksinim vardır. Acil görev, yok oluşa, baskıya son verip halkın birliğini gerçekleştirmek ve sürmekte olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde yer alarak, Süryani halkına karşı suç işleyenlerden hesap sormak ve özgürlük mücadelesinde rolümüzü oynamaktır. Çünkü Süryani halkı demokratik haklarına ancak Kürdistan devrimiyle kavuşabilir.

Azınlıklar, ancak PKK öncülüğünde, proleteryanın bayrağı altında özgürce gelişmelerine ortam bulabilir. Tarihinde ilk defa böyle önemli bir olanağa kavuşan Süryani halkı, öz gücünü örgütleyip, mücadeleciler temeller üzerinde birliklerdeki yerini almalarıdır. Tarih bize kanıtıyor ki, böyle fırsatlar halklara ancak bir kez ya da bir kaç kez doğar. Yüzlerce kahramanın kendilerini feda ederek yarattığı objektif şartlar üzerinde yeterli, gerçekçi ve doğru subjektif şartlar geliştirilerek Süryani halkı gerçek kurtuluşa ve özgürlüğe kavuşma imkanına sahip olabilir.

İsveç'ten bir grup yurtsever-ilerici Süryani

Arnavutluk'taki son gelişmeler...

Baştarafı 17. sayfada

vam etti. Bu nedenle, sosyalist ekonominin inşa edilmesi ve bunun yaşamın her alanında etkisini göstermesi tamamen başarılamadı. Uzun yıllar boyunca Arnavutluk, kendi içinde kapalı bir kutu gibi kaldı. İktidardaki Arnavutluk Emek Partisi'nin sosyalizme bu yanılıklı yaklaşımı, halkın dünya genelindeki gelişmelerden ve diğer halklardan tecrit edilmiş bir durumu yaşamasına neden oldu.

1985'te Enver Hoca'nın ölümünden sonra Arnavutluk Emek Partisi Genel Sekreterliği'ne getirilen Ramiz Alia döneminde ise, yakın bir süreye kadar özellikle içte bir takım reformlara gidildi. Dış politika olduğu gibi korunmaya çalışıldı. Ancak Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki değişikliklerden sonra kendi politikalarını daha çok sorgulamaya başladılar. Ekonomide halkın öz yönetimini geliştirmek ve dış politikada daha önce "sosyal-emperyalist" dediği Sovyetler Birliği de içinde olmak üzere, "kendilerini olduğu gibi kabul edecek" ülkelerle dostluk ilişkilerine girmek ve dışı daha fazla açılmak istiyor.

Yani Arnavutluk'ta yaşanan son olaylarda emperyalizmin çok çeşitli yollardan müdahalesinin yanı sıra, içte de mevcut

yönetimin sosyalizmi yaratıcı, geliştirici ve gerçekçi bir tarzda uygulamada içine düştüğü yetersizliklerin önemli bir rolü vardır. Ve bizce asıl belirleyici olan da budur. Yoksa, Yugoslavya Büyükkelçiliği'nin teşviki, Alman Büyükkelçiliği'nin "Cennet Batı"yı simgeleyen broşürlerinin hiç de çekici bir yanı olmazdı Arnavutluk halkı için. Her ne kadar ülkeden ayrılmak isteyenler, genel nüfusa oranla çok az da olsa, bu böyledir.

Ama yine de Arnavutluk yönetiminin hataları, emperyalizmin halkların irade ve kazanımlarına saldırmasını, müdahale etmesini kesinlikle haklı çıkarmaz. Tam tersine, emperyalizmin halkların büyük ve kanlı savaşlarla elde ettikleri bağımsızlıklarına ve kazanımlarına karşı yürüttüğü saldırı, komplo ve entrikalarına karşı durmak, halkların bağımsızlıklarını ve tüm kazanımlarını korumalarını desteklemek ve güç vermek, her zamankinden daha önemli bir görevdir.

Emperyalist güçler, Arnavutluk'ta aynı tarihte Küba'ya da müdahale etmek istediler. Özellikle ABD emperyalizminin Latin Amerika'da Küba gibi bağımsızlığını koruyan ve bunun için büyük bedeller ödeyen küçük bir ada ülkesine karşı yürüttüğü ö-

zel savaş, hepimizce bilinmektedir. Yine Küba'nın emperyalizmin tüm saldırılarına karşı nasıl bir kararlılıkla karşı durduğu, direndiği ve taviz vermediği de son derece açıktır. İşte emperyalizmi rahatsız eden ve saldırı da pervasızlaştıran da budur. O kendi denetiminden çıkmış hiç bir alan, ülke istememektedir dünyada. Herşeyin ve herkesin kendi denetiminde olmasını, onları istediği gibi yönlendirmeyi, sömürmeyi ve kullanmayı amaçlamakta; buna karşı duran tek bir ülke veya kişiye karşı tüm gücüyle saldırmaktadır. Bu, Küba ve Arnavutluk örneklerinde olduğu gibi son derece açıktır.

Kaldı ki, henüz devrimci mücadeleye kesin zafere ulaşmış olmamasına rağmen PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı emperyalizmin hangi biçimlerde ve nasıl bir saldırganlık içinde olduğunu; halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini engelleyebilmek, mevcut kölelik statüsünü koruyabilmek için ne tür kirli komplo ve entrikalara yöneldiğini halkımız çok iyi bilmektedir.

Bu nedenle, halkların bağımsız irade, istem ve kazanımlarına karşı emperyalist güçlerin yürüttüğü kirli özel savaşa karşı durmak, bunun karşısında bağımsız ve özgür gelişim için sonuna kadar mücadele etmek, saldırıya uğrayan halklarla dayanışmak en temel görevlerimizden birisidir.

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı:
Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30

1 yıllık

Almanya içi:

DM 60

Almanya dışı:

DM 35

Almanya dışı:

DM 70

Abone hesap numarası:

Bfg.-Bonn

Konto Nr.: 1205242100

BLZ: 380 101 11

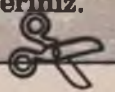
Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukardaki yazışma adresine gönderiniz.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BFG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £.
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Destpêk di Rûpela dawî de
Gundê Al Kemer, bilî koma ku "parêzkariyê" dike, ji berê ev piştgi-riya têkoşîna rizgariya netewî dike.

Li derdorên Gerdî lêdanek li yekeniyeke dagîrkeran a operasyonan ket: Serleşkerek û çar serbazên komando hatin kuştin

ŞEMZÎNAN: Roja 17'ê Tirmehê li derdorên Gerdi pêşmergeyên ARGK yekeniyeke dagirkeran a operasyonê xistin dafekê. Bi kêmasî "yuzbaşî" yek (sersed) û çar serbaz hatin kuştin. Ev hejimar, hejimara ku em agahdarê wê bûne ye. Dagirker, li cihê bûyerê gelek birindar ji li şûna xwe hiştin. Serleşkerê hatî kuştin, pisborê kontr-gërilla bû.

Êrişek çû ser yekeniyeke dijmin a bejî li derdorên Rûbarokê: Serbazek hate kuştin; "ustegmen"ek, sê serbaz û "parêzkarek" bi xedarî birindar ketin

ŞEMZÎNAN: Ev êriş roja 24'ê Tirmehê li navçeya Gerdi derdorên Rûbarokê çêbû. Di êrişê de yekeniya dijmin hate tarûmar kirin. Li gora hejmarên em saloxdarê wan bûne, serbazek miriye. Herweha "ustegmen"ek, sê serbaz û "parezkarekî" bi navê Cemil ên dijmin ji bi xedari birindar ketine.

Dagirker, vê êrişê ARGK û hejimar hunda bûnên xwe veşarti hiştin. Li hemberê vê ji, dan bihistandin, ku di şerên cihêreng de çar têkoşerên ARGK hatine kuştin. Di şerên cihêreng de çar têkoşerên ARGK ên qehreman şehid ketine. Bilê vê ji, di vê meha dawiyê de kesekî "qaçaxçî" ku ji tixûb derbas bûbû ji hatiye kuştin. Navê vi gundiye hatî kuştin jî, heya niha diyar nebûye. Dagirker ji kuştina vi gundiye weke "di şer de kuştina teroristekî" dan bihistandin.

Di rastîniyê de, ji destpêka bihara sala 1990'an vir ve, li êrdima Şemzînanê her mehê bi kêmasî sê-çar êrişên ARGK pêkdihên. Ev êriş tev, diçin ser yekeniyeke leşkerî û tev ji biserketîni digihin encamê.

Li gundê Emeran sîxurek bi mirinê bersiva xwe girt

XELFETÎ-RUHA: Şeva 18'ê Tirmehê pêşmerge çûn gundê Emeran. Sîxurê bi navê Bozan Bindal bi mirinê cezakirin. Welatfiroşê hatî cezakirin, zarokekî xwe yê piçûk kire parastgehê xwe û bû sedema mirina wi jî.

Welatfiroşê hatî cezakirin, li gundê Emeran ku di têkoşîna me de xwediyê rewşekî taybetiye, çekê dijmin hilgirtibû. Li vi gundi tenê vi çeka dijmin girtibû û dibû navgînê dijmin ji bo bikaranînen taybeti yên dijmin ên li ser vi gundi. Vi kesî, vi kari bi dilxwazi ji dikir.

Bozan Bindal berî niha li ser banga pêşmergeyan çeka xwe dabû yekeniye me. Lê paşê disa çeka dijmin standibû. Hevkariya xwe ya bi dijmin re didomand.

Di vê êrişê pêşmergeyan de diya Nusret Aslanê di daweya PKK a li Dusseldorfê de mûkûr hatî, ya bi navê Gulo Aslan, ji serê banê xênî kete erdê û lingê wê şikest. Herçiqasî ev ne hedefê pêşmergeyan jî bû, gava dengê çekan bihistî, ji banê xênî xwe avête xwarê. Piştî livbaziye dagirker, xulama xwe Gulo Aslan tevli tiştên wê

birin bajarê Ruhayê.

Dagirker, xulamê xwe Bozan Bindalê hati cezakirin, weke keyê gund şanikirin. Lê belê ev bêbext ne keyê gund bû û li gund, gundi nifrinê li ser wi dibarandin.

Li Aricakê dafeka pêşmergeyan: Navgîneke dagîrkeran tevî yên têde hate tunekirin

ARICAK-MAZRA: Roja 15'ê Tirmehê danê êvarî, pêşmergeyên me yên rizgariya netewî li êrdima Mazra (Eleziz) navçeya Aricak, li dora gundê Çevreci navgîneke leşkerî ya dijmin xistin dafekê. Navgînê bi tevayî tunekirin. Di navgînê de serleşkerek û bi kêmasî deh serbaz hebûn. Pêşmerge pîrraniya wan kuştin. Navgîn qulibî û şewitî. Derfet nemabû, ku çi kesek ji navgînê bi saxî xilas bibe. Dagirker dan bihistandin, ku tenê "çawiş"ê pisbor Yildirim Demiral hatiye kuştin. Kuştîyên ji nava rezên xwe yên din veşarti hiştin û neden belav kirin.

Di şerê heya beyanê doma de du têkoşerên ARGK şehîd ketin

KERBORAN: Şeva 16'ê Tirmehê, komeka pêşmergeyan a piçûk ji pênc kesan çû gundê İvanê, bi armanca helkirineke berberiya di nava gundiyan de. Di encama giliya bêbextekî de, dagirker bi hêzên mezin hatin gund. Dora koma ARGK peçan. Şerê derketî heya beyanê doma. Têkoşerên ARGK bersiva banga dijmin, bi dirûşme û berikên xwe dan.

Piştî ku ronahi dakete erdê, dagirker roketên bi gazên kimyawî bikaranînin. Pêşmergeyek kari xwe ji çembera dijmin rizgar bike. Ji çar pêşmergeyên mabûn dido, ku dilên wan bihuribûn û berikên wan ji dawî bûbûn, bi narinçokên xwe, xwe kuştin. Dido ji di rewşa dilbihuri de dili ketin destê dijmin. Ji pêşmergeyên şehid ketine yek navê wi Mehmet ADIR e û ji Cizira Botan e. Şervanê şehid e din jî, ji navçeya Hezexê gundê Bafê ye.

Dagirker di vi şerî de ji gazên kimyawî bikaranînin. Herweh dan bihistandin, ku du têkoşer ji ber xwe, xwe dane dest. Lê ev daxweyaniya dijmin ne rast e. Tevîya gelê êrdimê, rastiya bûyerê, hovitiya dagirkeran, berxwedana leheng a koma ARGK a piçûk, baş dizane. Piştî bûyerê, ji ber ku dagirker ji xwepêşdanên li Cizira Botan tirsîyan, cendekên şervanên şehid li gundê İvanê dan axê. Herweha dagirker, li êrdimê hejmareke bilind ji welatperweran ji girtin.

Avahiya hikumatê ya li navçeyê hate bombekirin

KOSAR: Şeva 15'ê Tirmehê li navçeya Kosarê (Kiziltepe) avahiya hikumatê hate bombekirin. Her di ve şevê de li gelek cihên navçeyê afîş ji bi diwaran ve hatin xistin. Di nava sukê de belavok hatin belavkirin. Disa her di vê şevê de, şaxekî koma livbaziye jî, bombe avêt avahiyeke sîxurekî bi navê M. Ali Çimen. Benzînxane, xwarîngeh û razanxaneyê (hotel) wi yên bi navê "Kir Parkî" agir girtin. Armanca vê livbaziya dawiyê ev bû: ev hevxe-batkarê xulamê dijminan bacê nedida şoreşê. Bi vi awahî carek din bang li wi hate kirin û serinca wi li ser rewşê hate kişandin.

Pêşmerge, bê hundabûn paşê xwe ji navçeyê dan aliyekê. Piştî ku pêşmerge xwe dan aliyekê, dagirkerên agahdari bûyerê bibûn dest bi operasyonên leşkerî yên berfîreh kirin.

"Parêzkar" hatin bê-çek-kirin

BÊHIŞTÎ-SEMSÛR: Roja 27'ê Tirmehê li gundê Karalar pêşmerge civinekê çekirin. Dest danin ser çekên çar parêzkaran.

Piştî livbaziya ARGK, dagirker avêtin ser gund. Gundiyan dan ber lêdanê. Sê xortan ji bi hiceta "leşkeriya xwe nekirine" girtin. Ev hersê xort berî hingê ji hatibûn girtin û hina nuh hatibûn berdan.

Serbazên dagîrkeran şerê "parêzkaran" kirin

SÊRT: Roja 31'ê Tirmehê, li keviya Ava Bohtanê, 15 km dûr ji bajarê Sêrtê, li başûrê bajêr, li devera bi navê Çemê Pirê, serbazên "boluk" a Beroni (Findikê), şerê cerdevanên bi navên "parêzkaran" kirin.

Di vi şerî de du "parêzkar" û serbazek birindar ketin. Şer weha derketiye:

Komeka serbazên "boluk" a Beroni diçe bajarê Sêrtê. Di rê de serbaz dikevin nava rez û werzan. "Parêzkar" xwestin wan birawestinin. Bûyer paşê zivirî şerê çekdari. Di şer de kurê Mehmet Olgaç, endamê encumana belediya Sêrtê ji partiya ANAP e bi navê Abdurrahman Olgaç, "parêzkar"ekî yê çekşî din û serbazek birindar ketin.

Mehmet Olgaç (Mihemedê Hessem) yek ji wan çekşî û welatfiroşan e, ku cara pêşemîn li Dihê "parêzkari" pêşvebiriye. Ev bêbext di sala 1986'an de miribû. Birayê wi Ezdîn

hatibû şûna wi. Lê ev ji li derdorên Çemê Pirê di pozberiyê de diji serbazên dagirkeran de hatibû kuştin. Bi vi awahî ev hevxe-batkarên dijmin ên devbixwin, bi rengekî rastlêhati û tesadufî, cara duwemîn şerê ezbeniyeke xwe kirin.

Gundê Tekneduzu ji "parêzkaran" hate paqijkirin

GUMGUM (WARTO): Roja 23'ê Tirmehê pêşmerge li vi gundi civinekê çekirin. Dest danin ser çekên heft "parêzkaran" ku hina nuh dest bi vi kari kiribûn û çekên dijmin standibûn. Gundiyeke çek girtibûn, li diji pêşmergeyan demeketin û çî xwera-girtinekê şani nekirin.

Hefîna cerdevanên Aruşê hate belavkirin

ÇEL: Pêşmergeyên me yên rizgariya netewî roja 18'ê Tirmehê êrişekê birin ser cerdevanên eşîra Kaşurî gundê Aruşê. Du "parêzkar" kuştin, çar ji bi xedari birindar kirin. Navên

hinde "parêzkarên" hatine kuştin an ji birindar ketine ev in: Nadir Berk (mirî), Salih, Siddik û Yahya Berk (birindar).

Cerdevanên hatine cezakirin girdayê serekê çekşan Haci Nayif (Nayif Berk) bûn. Yek ji yên birindar, kurrê Haci Nayif e. Ev bêbext, di qirkirina Komatan de cih girtibû, ku roja 10'ê Nisanê 1990'an çêbûbû û 22 şervanên ARGK şehid ketibûn.

Li gundê Aruşê "boluk"eka dijmin ji heye, lê nekari livbaziye birawestîne. Dagirker xwestin vê livbaziya ARGK a jêhatî çewt şani bikin. Daxweyan kirin ku "di şer de sê terorist hatine kuştin." Lê belê ev derewa wan cihê xwe negirt. Ev daxweyaniya dijmin, ji kok derew e. Di vi şerî de tenê birindarekî ARGK ji tune ye.

Oerekoleka û yekeniyeke dijmin hatin tunekirin. Şerên li Katoyê Jîrkan, Kelê Mamê û Geliya Sperî çar rojan doman. Helikoptereke dijmin li erdê hate xistin. Pênc serleşker, bi kêmasî 50 serbaz, axayekî Jîrkî û bi kêmasî deh "parêzkar" hatin kuştin.

ELK û QILABAN: Şerê yekemîn roja 25'ê Tirmehê çêbû. Di navbera de-

tin dafekê. Bi kêmasî 20 serbaz kuştin. Şerêkî cuda yê diwartirin ji li dora gundê Merkitik ê Jirkiyan çêbû. Di vi şerî de helikoptereki dijmin li erdê hate xistin. "Ustegmen"ek, pênc serbaz û axayê Jirkiyan Şexmusê Donmez (ji gundê Bişîyan), ku di helikopterê de bûn, mirin. Di van şeran de cerdevanên Jirki bê liv man. Herweha "parêzkarên" gundê Dara Hinê jî, ku dijmin bi kotekê çekan kiriye destên wan, nekarin tiştêkî bikin. Di encama van pozberiyên de, tev bi hev re, deh "parêzkarên" gundan ji hatin kuştin.

Şer roja 25'ê Tirmehê destpêkirin. 26'ê Tirmehê diwar bûn û heya roja 30'ê Tirmehê doman. Encamên şerên çêbûn ji bo ARGK û gelê Kurdistanê bilançoyê serfiraziye ne. Encam ji bo me bû serfiraziyeke seranser, ji bo dijmin ji bû têkçûn û binkeftineke seranser.

Dagirker bi navgînên agahdariyê yên mîna weşan, radyo û hwd. nûçeyên derewîn dan belavkirin. Xwestin serjêr û têkçûna xwe biniximîn. Xwestin vê têkçûna xwe weke serfiraziyeke bihiliminin. Li ser vê bingehe gelek nûçeyên derewîn dan belavkirin. Lê rastî, ji aliyê tevîya gelê me baş dihatin zanin. Ji aliyê din ji dagirker, bi hemû hovitiyên xwe berê xwe dan gel û êrişan birin ser gelê me. Li gundê Avyan, bi kêmasî 20 xaniyan dan ber agirî. Li Çiyayê Kelê Mamê ji dora 20 komên giyayî yên gundiyan şewitandin.

Yekeniyeke dagirkeran û xulamên wan "parêzkarên" gundan, li Geliya Hilalê bikaranînin xwe yên terorê kûr kirin. Cerdevanên Mala Bayrê jî,

agahî li ser şervanekî birindar girtin, ku ji ber birina xwe xedar nexweşbû û li dora gundê Mijînê li cihekî xwe veşartibû. Ji gundê Şirîşê du welatparêzên bi navên Mihemedê Emerê Eli û Mehmedê Musa, ku şivani dikiran, bi kotekê xistin kêleka xwe û xwestin herin şervanê birindar bikujin. Lê herdu şivanên welatparêz li ber xwe dan, lewma cerdevanên Mala Bayrê di rê de şivanekî kuştin û yekî ji bi xedari birindar kirin. Paşê cerdevanên bi serokatîya Yusuf Benek, xwe gihandin dora gundê Mijînê, cihê ku şervanekî ARGK xedar birindar li wir bû. Şervanê ARGK Kamuranê Ehmedê Aris bi xwinrijî û hoviti kuştin. Dagirker paşê vê hovitiya xwe bi rege, "di şeran de sê terorist hatin kuştin" dan bihistandin. Paşê dagirker gundiyeke Şirîşê, tevli jin, zaro û kalan birin "tabur" a Sêgîrkan. Li vir gundiyan dan ber lêdan û şikenceyên giran. Heya niha ji gelek gundiyeke welatparêz hina di destê dijmin de girti ne. Çend gundi di destê dagirkeran de ne hina diyar nebûye. Lê pîrraniya gundiyan ji ber şikenceyên giran ketine nexweşxaneyan û hina ji li ber destê dixtoran in.

Dora 40 welatparêzî hatin girtin

ÊLÎH Û SÊRT: Di heftaya dawiyê ya meha Tirmehê de li bajarê Êlihê (Batman) dora 40 welatparêzî hatin girtin. Pêşî di xwepêşdana mebusên ji partiya HEP (Partiya Gelê Kedkar) de, roja 25'ê Tirmehê bêhtiri 30 welatparêz hatibûn girtin. Lê ev roja 27'ê Tirmehê disa hatibûn berdan.

Her di roja 27'ê Tirmehê de sê welatparêz hatin girtin. Navê yekî hina negihaye me, lê yên din ev in: Siddîk Tan û Mela Hadî. Siddîk Tan welatparêzekî kal (ixtiyar) e. Yek kurrê wî yê têkoşerê ARGK bû, berî du salan li navçeya Hezo şehîd ketibû.

Lê dagirker bi van girtinan ji tîr nebûn. Roja 30'ê Tirmehê danê êvarî avêtin ser malan, cihên kar (dikkan û firotgehan). Gelek welatparêz girtin. Di nava welatparêzên hatin girtin de, du kurrên Siddîk Tan ji hene, ku berî hingê ji hatibûn girtin û nuh ji girtigehê derketibûn. Herweha du birayên Mela Hadî ji hene. Kesên din ên hatine girtin ev in: Emin Ergin, Emin Ekinci, Salih Aktan, Emin Guven (bi-jîşkê diranan), M. Nuri Eren, Şevkî Eren (karker). Ramazan Şan (memurê nexweşxaneyê) û heft welatparêzên din, ku em agahdarê navên wan nebûne.

Dagirker welatparêzên girtin, ji bo pirsyariyê birin bajarê Sêrtê. Salox gihan me ku hemû welatparêzên girtine dane ber lêdanên giran û nehiştine ku bikaribin bi advokat û merivên xwe re biaxifin an ji wan bibinin.

Hişyarbûna li Êlihê ya girseyî dagirkeran har dike. Dagirker êrişan dibin ser sendikatan. Welatparêzan ji şikenciyan derbas dikin. Dijûn û livên nizm-kinirê datinin pêşîya gelê me. Mirovan digirin û bi berdewamî êrişan dibin ser wan. Weke ku ev tev ne bes bin, vêca niha ji seri didin girtinê komî û girseyî.

Girtinên dibin, li şûna tirsina gel, dibin sedema tujbûna hêrsa gel. Welatparêzên ji Êlihê, ku em bi wan re axifin, li ser girtinan weha gotin: "Dagirker ditirsin ku roja 15'ê Tebaxê peqinek, livbaziyên mezin çêbibin. Li gora xwe tedbirên xwe birêve-dibin. Lê ev bikaranin, ji bini me natirsinin. Em baş hinbûne çawa emê li ber xwe bidin. Em hinbûne, ku li hemberê pikoliyan, tenê bi berxwedanê dikarin xwe rabigirin." Nemaze piştî girtinan li Êlihê xebata welatparêzî ji xwe lezand. Welatparêzên li Êlihê girtinan, di demeke kin de, bihistanandin hemû deran. Li hemû deran bangeşiyek li ser dibe, ka dagirker bi van girtinan dixwazin xwe bigihinin kijan armancê.

Ji aliyê din dagirker li Sêrtê, biryara koçkirinê gihandin welatparêzekî din. Ev welatparêz ji Sasunê ye û li Sêrtê bijîşkî dikir. Lê em hina agahdarî navê wî nebûne. Welatparwerê hatiye koçkirin şiyandine gundekî bajarê Yozgatê û li şûna karê bijîşkiyê, wî kirine memurê saxiyê (tendurustiyê).

Deh gundên eşîrên Mamxuran û Xelîlan hatin valakirin

ŞAX: Dagirker, operasyonên xwe yê valakirina gundan didominin. Tenê li navçeya Şaxê, di navbera rojên 18 û 20'ê Tirmehê de deh gund bi tevayî hatin valakirin. Gundên hatine valakirin ên Ertuşîyan in. Şaxên Ertuşîyan ên bi navên Xelîlan û Mamxuran çekên dijmin nestandibûn an ji gelek kêr standibûn. Lewma dagirker berê xwe dan van herdu eşîrên Ertuşîyan.

Gundên Xelîlan ên bi zora çekan hatine valakirin ev in: Toristan, Telatê, Govî Hidlan, Kurkê û Teredud.

Gundên Mamxuran ên bi zora çekan hatine valakirin ev in: Toranis, Bardîkil, Sirgeh, Gerguvar û Tîrp Hesad.

Gundiyan bi kotekê ji gundan hatine derxistin, diçin qopaniya Xumar navçeya Şaxê û navendên Şaxê û bajarê Wanê. Dagirker du rê datinin pêşîya gundiyan: An koçberî yan ji hilgirtina çekan û şerkirina li dijî ARGK. Gundi herdu rîyan ji napejîrinin. Dixwazin li gundên xwe bimînin û di azadiyê de bijin.

Di ramyariya valakirina gundan de serekê eşîra Alan ê bi navê Sadun Axa, hevkarîya dagirkeran dike. Rê û azineyan şanî wan dike. Weke nûçeyên ji Şaxê gihane me, gundên dihen valakirin, ji aliyê dagirkeran dihen bombekirin, şewitandin. Bi tevayî dibin kavi. Serekên eşîran ên bûne cerdevan ji, dest datinin ser zêvî, bexçe, dehl û zozanan. Welatparêzên ji Şaxê weha gotin me, "Cara yekemine ku bi hejmareka weha bilind gund dihen valakirin. Gundi ketine nava rewşeke perîşan de. Em dixwazin denga me bigihe hemû deran." Li gora bawerîya gundiyan û welatparêzên ji navçeyê, heke dij-rabûnek çênebe, dagirker wê vê bikaranîna xwe bêhtir bilezinin.

Mayîna cerdevanan bû sedema jiyana du kesên din

QILABAN: Roja 18'ê Tirmehê li nêzîkî gundê Mijînê, li devera bi navê Mergûgan, du zaro mayînekê peyda kirin. Mayînê, cerdevanên Mala Bayrê vedabûn. Gava zaro mayînê dibînin, bi mereq destdiavêjinê, da bizanibin çiyê. Bi yekcarê dipeqe û herdu zaro perçe dibin û jiyana xwe hunda dikin. Ev bûyer di weşanên dagirkeran de nehatê weşandin. Herweha li derbarê cerdevanê bûne sedema vî tiştî ji, tiştê ji aliyê dagirkeran nehatiye kirin.

Di dadgehê şikencekar de neh welatperêz hatin berdan

ERZÎNGAN: Roja 21'ê Adarê 1990'an li êrdima Mazra livbaziya ferro-krom ji aliyê pêşmergeyan çêbûbû û neh mihendis hatibûn cezakirin. Bi hiceta alikariya pêşmergeyan kirine, pîrraniya wan gundi 19 welatparêz hatibûn girtin. Paşê dagirker wan biribûn bajarê Erzînganê, ji bo pirsyarkirina wan di Dadgeha Parastîna Dewletê-DGM de. Di encama pirsyariyan de neh welatparêz hatin berdan û biryara girti-hiştina yên din hate dayin.

Di domana pirsyariyan de, ji welatperêzên dili Sofî Hesenê temenê wî 60 salî, di axiftina xwe de weha got: "Ez ifadeya xe ya berê napejirinim. Ji ber ku li min dan, min nivisa kesên ifada min girtin pejiran û imze kir." Hemû girtiyan din ji, gotin, ku ifadeyan wan di encama şikenceyan giran û dijar de hatine standin. Hinek ji welatparêzên dili, vê rewşê û sixleta nijadperest (regezperest) a dadgehê protesto kirin.

Di şerên du rojan doman de şeş serleşker, heşt serbaz û 19 "parêzkar" hatin kuştin.

Du helikopterên dijmin jî li erdê hatin xistin

WESTAN (GEVAŞ) û ŞAX: Roja 24'ê Tirmehê pêşmergeyên ARGK li derdorên Kofkiran riya Tûx (Tatwan) û Westanê birrin. Kontrola kesbûnê di navgînên diçûn û dihatin de kirin. Pêşmerge bangeşîyan ji, ji bo rêwîyan çekirin. Herweha navgîneka saziyeka dewletê ji dan ber agirî. Pêşmerge, li keviya rê navgînên TRT (Radyo û Te-

levizyona Tirkîyê) ji rûxandî, ku hîna nuh hatibûn çekirin. Paşê çûn gundê Arpedê û civîneke mezin çekirin.

Dagirkerên agahî û salox li ser livbaziya pêşmergeyan girtin, hêzên leşkerî yê mezin li sêçîva navçeyên Westan, Şax û Xîzanê civandin ser hevûdu. Bi tevlibûna cerdevanên Şax û Xîzanê (cerdevanên Sadun Axa), tevli helikopterên, yekeniyan dagirkeran li derdoreki gelekî fireh de dest bi operasyonan kirin. Dagirker avêtin ser gundê Arpedê ji. Li gund 25 welatparêzî girtin.

Roja 25'ê Tirmehê li derdorên Çemê Xanê, Reşadiyê û Deştê Deman, di navbera yekeniyan ARGK û yekeniyan dagirkeran de pozberî û şerên mezin çêbûn. Şer, li derdorên gundên Sonbani (di Geliya Çemê Xanê de), Alan û Axsê tund bûn. Şer xwe belavî çarmedorên berfireh kir û heya şeva 26'ê Tirmehê doma.

Di şerê du rojan de du helikopterên dijmin hatin li erdê xistin. Di helikoptera yekemîn de du "ustegmen", du "astsubay" û serbazek hebûn. Di helikoptera duwemîn de ji "binbaşî" yekî (serhezar) pilot û "astsubay" ek hebû. Ev tev hatin kuştin. Di encama êriş û dafan de ji heft serbaz û panzdeh "parêzkarên" ceşx hatin kuştin.

Dagirker hejmarên kuştîyan ji nava rêzên xwe veşartî hiştin. Pejirandin, ku helikopterek ketiye. Lê gotin, ku ev helikopter li erdeke hişk ketiye û lewma hatiye xwarê.

Paşê dagirker operasyonên xwe diwartir kirin. Operasyon dirêjî derdorên Xelîlan herêma Botanê kirin. Li Geliya Kendalan, Çiyayê Katoyê Xêrkan û Newala Massiro operasyon tund kirin, lê dagirker nekarin çî encamêkê bi destê xwe ve binin.

Şereki dijar ji, ku 29'ê Tirmehê destpêkir û heya şeva 30'ê Tirmehê doma, li Çiyayê Katoyê Xêrkan çêbûye. Di vî şerî de ji çar cerdevanên ceşx hatin kuştin.

Dagirker, ji bo veşartina têkçûn û binkeftina xwe, gotin ku li gundê Acaran şeş pêşmerge hatine kuştin. Le weke nûçeyên ji êrdimê gihane me, diyar dibe, ku ev daxweyaniya dijmin vir û derewekî mezin e.

Welatparêzên jin ên girtî di daweya Kerboranê de hatin berdan

AMED: Roja 26'ê Tirmehê, di encama pirsyariya yekemîn a di Dadgeha Parastîna Dewletê-DGM li bajarê Amedê de, yanzdeh jinên welatparêz ên girtî hatin berdan.

Roja 31'ê Gulanê jinên Kerboranî, weke perçeyêke dij-rabûna sivil li hemberê biryameyên qirkirinê yê rejîma dagirker, li pêşîya avahiya hikumetê li Kerboranê, xwepêşdana girseyî çekinbûn. Weke dihe zanin, livbaziyan vî nolê ji Nisêbinê xwe gihandibûn heya navenda bajarê Amedê. Jinên Kerboranî, li hemberê terora komên xweser li ber xwe dabûn û serî hildabûn. Di domana xwepêşdanê de 26 jin hatibûn girtin û dagirker bi lez û pele wan biribûn bajarê Mêrdînê. Li wir wan dabûn ber lêdan û şikenceyan. Di encama pirsyariya yekemîn de, ji jinên girtî 11 xistibûn girtigehê û 15 ji hatibûn berdan.

Jinên girtî ev bûn: Felek Çelebi, Kadriye Çelebi, Kerime Çelebi, Fehîme Seyhan, Tebriye Seyhan, Saliha Aslan, Turkan Aslan, Fatma Demir, Gulbahar Dogan, Surcan Dilek û Hanîfe Kapalıgoz.

Di pirsyariyên dadgehê de ku roja 26'ê Tirmehê çêbûn, jinên welatparêz, diyar kirin, ku ji lêdan û hingavtînan hatine derbas kirin û serbazên dagirkeran serî dane tiştên nîzm. Li pêşîya dadgehê vî rewşê bi dijarî protesto kirin. Bi xwe-parastinê kin, otorîteya dagirkeran red-kinin û li dijî peyivîn. Hemû jinên welatparêz ên

girtî li pêşîya dadgehê gotin, ku "em Kurd in", herdemê di bin terora leşkerî de dijîn, bi zimanê Tirkî nîzandin û tenê bi zimanê Kurdî wê bersiva pirsan bidin. Encumana dadgehê vî daxwaza wan bi cih anî. Xwe-parastinên bi Kurdî bi riya wergerandinê derbasî zimanê Tirkî kirin.

Di vî daweyê de paşê jinên welatparêz ên girtî, hatin berdem. Lê ev daweyê, bû daweya yekemîn a mezin di diroka me ya nêzik de, ku bi vî hejmarê jin tevli bûne. Heya niha daweyeka mezintirî vî ya jinên çênebûbû. Lewma ev daweyê, bal û serîncê gelê Kurd, awira gelemperîya Tirkîyê û Ewropa kişand ser xwe û bû pirseke dadparêzan. Sedema pêwîstirîna berdana jinên ji aliyê dagirkeran, bu sixleta girseyî ya vî daweyê.

Welatparêzen girtî di daweya Cizîra Botan de neman

AMED: Di nivê meha Adarê de, di rojên cejna Newrozê de, di Serihildana Geli ya li Cizîra Botan de, 155 welatperwer hatibûn girtin. Ji bo pirsyariyê dagirker wan derêxistin pêşîya Dadgeha Parastîna Dewletê. Di celsiya (danîşîna) yekemîn de, roja 21'ê Gulanê 1990'an, ji 77 welatparêzên girtî 44 kes hatibûn berdan.

Mehkemeya 33 welatperweran ji, ji bo 21'ê Heziranê hatibû hiştin. Lê di nivê meha Tirmehê de çêbû. Di encamê de hemû welatperwerên girtîbûn hatin berdan.

Welatparêzên di xwepêşdanên girseyî meha Newrozê de hatibûn girtin, hatin berdan

AMED: Di meha Adarê de, li bajarên Nisêbin, Cizîra Botan û Amedê, li dijî biryameyên qirkirinê ya bi hejmara 424'an xwepêşdanên girseyî çêbûbûn. Di domana xwepêşdanan de 400 welatperwer hatibûn girtin. Di hinde rûniştinên ji wê demê heya niha çêbûn de, bireke mezin ji welatperweran hatibû berdan.

Mehkemeya dawiyê di nivê meha Tirmehê de çêbû. Di vî rûniştinê de ji, neh welatperwerên girtî, hatin berdan. Bi vî awahî çî kesekî girtî ji nema.

Dafek li peşîya yekeniya operasyonê ya dagirkeran. Panzêr û CMS'yek hatin sohtandin. Du serleşker, "çawîş"ekî pisbor û donzdeh serbaz hatin kuştin

GERCEWS: Roja 21'ê Tirmehê di navbera Gundikê Kelo (Gundikê Busad) û qopaniya Eynkafê navçeya Gercewsê, pêşmergeyên me yê rizgariya netewî, yek ji wan panzêr sê navgînên dijmin xistin dafekê. Kerwana navgînên dijmin di xalekî re yê dizivire de kete dafê.

Pêşî panzêra li pêşî ji ser mayînekê derbas bû, ku hima wê ya rûxandî xurt û bilind bû. Du serleşkerên di panzêrê de, yek "ustegmen" û yek ji "astegmen", bi xedari birindar ketin. Ling û ranê serleşkerekî qut bû. Li cihê rê dizivirî ji, du CMS, ketin bin barana rokê û berikan. Roketek li CMS'ya pêşî ket. Navgîn ma di nava agirên de. Ji serbazên di herdu CMS'yan de 12 hatin kuştin. Gelek serbaz ji birinên berikan girtin an ji laşên wan şewitîn. Dagirker birindaran xwe rakirin nexweşxaneyan. Herdu serleşkerên di panzêrê de birindar ketibûn, paşê mirin. Weke nûçeyên ji êrdimê bi riya welatparêzan gihane me, dihe gotin, ku bêhtirî 30 enda-

mên dijmin hatine kuştin.

Dagirker, weke ku mirov ji ber xwe ji bizanibe, piştî êrişê pêşmergeyan bi tevîya hovitiya xwe êriş gundiyan kirin. Dagirkerên xwinxwar avêtin ser gundên Gundikê Busad, Acibê, Zeli û gelek gundên din. Tevli jin, zaro û kalan hemû gundiyan dan ber şikenceyan giran û dijar. Li dijî jinan serî dan livên nîzm. Hemû tiştên gundiyan şikandin û tevlihev kirin. Pîrraniya ajelên (heywanên) gundiyan gu-randin. Zevî, dehl û bexçeyan xirakirin. Gundên me navên wan nimandî, niha bi tevayî hatine valakirin. Ne tenê ev gund, zivingên li dora Gundikê Busadê ji rasti van bikaraninan bûn. Bi kêmasî pênc ziving da nebin hedefên êrişên dagirkeran, ji aliyên gundiyan hatine valakirin. Piştî operasyonê dijmin, rewşa gundan bûbû weke rasti garana kulehan bûyibin.

Ji ber şikenceyan xedar gelek gundi hatin ber keviya mirinê. Ji gundiyan ketine vî rewşê em agahdari navên wan bûne: Keyê gundê Gundikê Busad Hemdin Yilmaz (60 salî ye û sere wî û gelek hestûyên wî yê par-suyan hatine şikandin), azayê gund Cemil Ekmen (di nexweşxaneyê dewletê de ye, li Mêrdînê) û Xelîl Yildiz (di nexweşxanê de ye). Pîrraniya gundiyan ji, da disa rasti van şikenceyan nebin, neçûn doktoran (bijîşkan).

Pîrraniya gundiyan ketin ber şikenceyan, hemû tiştên wan hatin tarûmar û tajan kirin û ji gundan hatin derxistin, çûne bajarê Êlihê. Em bi hinde welatparêzên ji van re axifin. Şikenceyan di tîne yeko yeko ji me re gotin. Welatperwer gotin, ku tiştê bûne napejîrinin, wê li ber xwe bidin, wê rewşê bigihinin hemû saziyên mafên mirovan û ger çî encamêk jê derme-keve ji, wê giliya xwinxwarên serî dane van bikaraninan, bikin. Herweha, bili van tevan, çî bibe bila bibe, wê vegerine gundên xwe.

Ji niha ve li Gercews, Êlih û Kerboranê li dora gundiyan Gundikê Busadê, çembereki hevkarîyê yê berfireh avabûye.

Ji aliyê din, piştî bûyera gundê Îvanê navçeya Gercewsê, dagirker bayê girtinan gihandin gundê Kirkat navçeya Gercewsê ji. Ji Kirkatê gelek welatperwer hatin girtin.

Eve bûn du meh in, ku em di rojnameya xwe Berxwedan de, ji derdorên qopaniya Hebisbinê navçeya Gercewsê, nûçeyên operasyonên dagirkeran didin û diweşînin. Operasyonên bê jêhatibûnê dimînin û serjêr diçin hina ji didomin. Me nûçeyan bi berdewamî belav kir. Lê pozberiya vî dawiyê li Gundikê Busadê carek din şanikir, ku dagirker li Gercewsê bi tevayî têkçûne. Niha gava berê xwe didin gel, bi vî tenê hoy û ûştên serihildanên girseyî didin gihandin û pêşvebirin.

Li Dêrsimê livbaziyan ARGK

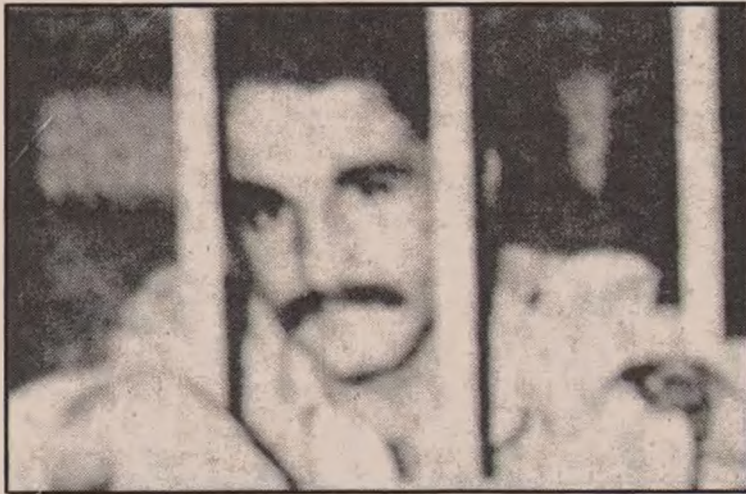
XOZAT: Roja 24'ê Heziranê li Xozatê pêşmerge êrişekê birin ser tabura komando ya dijmin. Hina agahiyan berfireh li ser çalakiya ARGK negihane me.

Roja 1'ê Tirmehê ji li dora Çiyayê Yucel nêzîkî gundê Koçmezra navçeya Xozatê, şerek di navbera yekeniyeke ARGK û yekeniyan operasyonê yê dijmin de derket. Ji nava rêzên dijmin yek hate kuştin û sisê ji hatin birindar kirin. Lê dihe gotin, ku hejmara mirî û birindaran bilindtir e. Dijmin hejmara hundabûnên xwe veşartî hiştiye. Ev herweha bawerîya gelê êrdimê ye ji. Gel dibêje, ku dijmin hundabûnên xwe veşartîye.

Roja 17'ê Tirmehê ji, yekeniyan ARGK, li gundê Koçkozluca navçeya Xozatê êrişekê birin ser qereqoleka leşkerî ya dijmin. Hina agahî û nûçeyên berfireh li ser hundabûnên dijmin di domana vî êrişê de negihane rojnameya me. Di rojên pêşîn de agahî wê bigihin me.

"SERÎHILDAN JIYANA ME KURDAN E!.."

Şoreşgerê welatparêz D. Alî KUÇUK,
ku bêhtirî deh salan e, ji ber daweya PKK
di zindanên dagîrkerên Tirk de ye, nameyeka
xwe şiyandibû kovara bi navê
"Emegîn Bayrağı." Kovar, di hejîmara xwe ya
24'an de, di Adara 1990'an de, nameya wî
belavkiribû. Paşê berpirsiyarên dewleta Tirk, ji
ber vê nameya wî û dîtînen wî yên di nameyê
de, cezayên giran ên hepsê li derbarê
D. Alî KUÇUK xwestin. Berî derkeve pêşiya
dadgehê vê nivîsa xwe ya li jêrîn, pêşkêşî
berpirsiyarên dadgehê kir. Nivîs bi zimanê
Kurdî hatiye amadekirin. Em nivîsa wî bi
orijînalîteya xwe belav dikin:

ev zordarî, bes e ev zilm, bes e ev koletî!.. Em dixwazin bi rêberiya PKK hatina xwe bixînin destê xwe de!..

Bilindbûna têkoşîna gelê Kurdistanê ji bo van daxwaz û xwestekan e. Bi riya vê têkoşînê mafên netewî, politîkî û hwd. ên gelê Kurdistanê bûne pirsên pergala û rojenîna navnetewan. Daxwaza gelê Kurd eve, ku li ser axa welatê xwe tîkiliyên demokratî di nava civata gelê Kurd de bide avakirin û li ser vê bingehe ber bi sazûmana sosyalîzmê ve here. Gelê Kurd dixwaze, ku di nava gelên cihanê yên aza û serbixwe de cihê xwe bi serbilindî bistîne. Meşa vê armanca gele Kurdistanê destpêkiriye û her rojê bêtir pêşve diçe; gelê Kurd vê armançê bi lezin pêşve dike.

Lê belê dewleta Tirk a faşîst jî, ji serî heya niha, dixwaze vê daxwaza gelê Kurdistan biperçiqîne, bicewsîne. Ji bo vê jî, qirkirinan, koçkirinan, dîrxistin... li ser gelê Kurdistanê pêk dihe. Ev, kirînen xwe jî herdemê didomîne. Armanca faşîstên 12'ê Êlûnê bi giranî eve, ku têkoşîna rizgariya neteweyê Kurdistan tîkbibin. Di van salan de, êrîşbaziyeke weha pêkanîn, weke ku Kurdistanê ji nû ve dagîrbikin, zêftbikin. Hemû gund, bajar, deşt û çiyayên Kurdistanê bi leşkerên xwe tijî kirin. Mirovên Kurd avêtin binên zindanan. Mirovên Kurd dan ber şikenceyan. Mirovên Kurd kuştin, kop û seqet kirin. Lê belê di sala jî têkoşîna gelê Kurd ranewestiya, dawî pê nehat. Nekarîna vê têkoşînê bikujin. Gelê me bi Hilgavîna 15'ê Tebaxê sala 1984'an bersiva 12'ê Êlûnê da. Gelê Kurd bi şerê rizgariyê serî li hemberê neyaran hilda. Her rojê bêtir, şerê gerilla pêşve tîr çû. Ev şer li her deverê welat dengê xwe da. Ji ber şerê gerilla yê bi serokatiya PKK hatiye danîn, faşîstê neyar xwe şaşkir, gēj bû. Bi hovîtiyeka mezîna dijmîn, berê xwe da gelê me. Li hemberê vê têkoşîna gelê Kurd dijmîn, serî da "şerê xûsûsî (taybetî, xweser.)" Waliyek anîn ser Kurdistanê. Hemû organên (şaxên) dewleta Tirk ên li Kurdistanê, da bin hikmê wî waliyê dagîrkeriyê. Di bin destê wî waliyê dagîrkeriyê yê "hêzên xweser" de, bi riya "GAP (Projeya Başûrê Rohîlatê Anatoliya)", "televîzyona GAP" û hemû komên dijî şoreşgerî, li hemberê têkoşîna serxwebûna

gelê Kurdistanê, dijmîn xwe bi dijmîn livand. Bi riya van komên dijî-şoreşîna dijmîn dixwest û dixwaze, ku şerê rizgariya neteweyê Kurdistan paşvebixîne.

Lê hovîti û barbariya "şerê xweser" jî ne bes bû: Dagîrkeriya dewleta Tirk li hemberê gelê Kurd hovîtiyeka mezintir jî bikaranî. Çekên kîmyawî û bîolojîkî jî da şixulandin. Pîsiya mirovan bi gundiyan da xwarinê. Tirkên hov gundan valakirin. Mirovên Kurd nefîkirin. Firotin û kirrîna tiştên xwarinê û tiştên din qedexa kirin û bi desturê ve girêdan. Li gundên valakiribûn, zozanan jî ji mirovan re qedexa kirin. Bi destpêkirina şerê gerilla, du tişt danîn ber mirovên Kurd; an mirov wê alîgirê dewleta Tirk bin an jî mafê jiyandê li ser xaka Kurdistanê wê ji wan re nebana.

Di sala 1989'an de serokê artêşa Tirkan weha digot: "Kî alîkariya şerê Kurdan û PKK bike, ew dijmînê me ye..." Ev gotinên serokê artêşa dewleta Tirk, şanî me dikin, ku faşîstên dewleta Tirk, hemû mirovên Kurd dijmînen xwe dibînin û dinasin. Lê ev jî ne tiştê ku nû e.

Piştî van gotinan, ji bo li Kurdistanê alîkariya gelê Kurd ji gerillayên PKK re bidin sekinandin, serî dan her hovîtiyêkê. Gundîyan kuştin, wan koçberkirin, wan avêtin binên zindanan... Gundîyên Kurd anûn ber keviya mirinê, ber keviya birçibûnê û ber keviya xîzaniyê.

Lê gelê Kurd seriyê xwe li hemberê wî neyarê xwînexwar danenî. Şerê xwe bêtir pêşvebir. Yekitiya xwe di nava rêzên ERNK de avakir. Komên gelî xwe saz kirin. Xort û keçan, gundî û xwendekaran, hemû mirovên Kurd li hemberê neyar xwe civandin, destên xwe dan hevûdu. Li ser vê bingehe şerê xwe bilindtir kirin.

Êdî mirovên gelê Kurd, ne mirovên berê ne. Mirovên Kurd tirs û xofa ji dijmînan ji ser xwe avêtine. Bi hêrs û gîra sedsalan dimeşin ser neyaran. Gelê me li bajaran û li gundan dest bi serîhildanan kiriye. Di vê sala de, di meha Adarê de, di rojên cejna Newrozê de serîhildan destpêkirin. Şerê gelê Kurd li çiyay û li bajaran yekbûnekê danî holê. Mirovên me ketin kuç û şeqemên bajaran, bi hezar mirovên me bi hev re, daxwaziya xwe ya serxwebûn û azadiyê bangîn, anîn zimên.

Serîhildan, dewleta Tirk a faşîst gelekî tirsand. Dewleta

dagîrker, li hemberê serîhildanê Biryarnameya bi Hejîmara 413'an derxist. Bi vê Biryarnameya bi Hejîmara 413'an dewleta Tirk a faşîst dixwaze, ku bi hesanî û bê deng-hildanekê li Kurdistanê her tiştî bike; qirkirinan, kuştinan û bombekirinan pêkbihe, mirovên Kurd nefîbike. Faşîstên neyar bi vê biryarnameya "SS" (sûrgûn û sansur - weke SS'yên Hitler) li Kurdistanê, ne tenê hinde tiştan qedexa kirine. Bi vê biryarnameya "SS", li Kurdistanê her tiştî, hemû mafên demokratî û mafên azadiya mirovan û hwd. didin bin lingên xwe. Bi vê biryarnameyê dixwazin welatê Kurdan ji Kurdan re bikin zindanên tarî.

Lê ev Biryarnameya bi Hejîmara 413'an ne tenê li û li ser Kurdistanê dihe ajotin. Rast e, giraniya mezin li ser Kurdistanê ye, lê belê li hemberê têkoşîna gelê Tirk jî dihe ajotin. Zilm û zordariya li ser gelê Tirk jî bêtir giran û dijmîn dike. Ev naxwaze, ku gele Tirk destê xwe bigihîne têkoşîna gelê Kurd...

Vê rojê şerê rizgariya neteweyê me li her aliyê Kurdistanê pêşve diçe û roj bi roj bilindtir dibe. Êdî tu kes û tu hêz nikare şerê rizgariya Kurdistanê bisekinîne. Gelê me têkoşîna xwe li gundan, li bajaran, li deştan û li çiyay, li hemû der û deverên Kurdistanê birêvedibe û dilezîne. Li Cizîra Botan, li Nîsêbînê, li Silopya, li Mêrdînê, li Farqînê, li Amedê û li her aliyê welatê me, gelê me bi serîhildanên xwe bersiva şerê dewleta Tirk ê xweser û taybetî da.

Dewleta Tirk a jemokdar ji gelê Kurd gelekî tirsîya ye. Ji ber vê yekê biryarnameyên nû derêxist. Lê belê çî feydeyeka vê biryarnameyê ji xwediyên xwe re nîne. Dewleta Tirk çî bike bila bike, êdî nikare têkoşîna gelê Kurd bifetisîne. Gelê me vê biryarnameyê jî, wê vala bihele û biperçiqîne...

Ji ber ku me, li derbarê vê politikaya dewleta Tirk, dîtînen xwe hindekî anî zimên, li derbarê me ceza dihe xwestin. Cezayên ku ji me re dihe xwestin, perçeyek in ji politikaya dewleta Tirk, ku ji gelek salan vir ve li ser Kurdistanê berdewam dike. Lê divê were zanîn, tu cezayek nikare çavê me bitirsîne. Nikare me ji doza me paş ve bihele!

Em naxwazin bindest û kole bimînin!

Em serxwebûn û azadiya xwe dixwazin!
Serîhildan

jiyana me Kurdan e!

– Bimirin dagîrkerî û mejokdarî!

– Bimire şerê xweser û taybetî!

– Berxwedan jiyan e!

– Bijî şerê rizgariya neteweyê Kurdistan!

– Bijî PKK-ERNK-ARGK!

– Bijî Serok APO!

Dursun Alî KUÇUK
14. Hezîran 1990
Girtîgeha Çanakkale

Mesaja me ku di kovara "Emegîn Bayrağı" (Hejîmar 24, Adar 1990) de derketibû, tenê wê gotina me ya li ser axa Kurdistanê ronahî dike. Tenê aliyeka pirsê şanî dide. Tevî cihanê dizane, ku hatin û mafên gelê Kurdistanê bi hovîti û terorê ji hêla dagîrkeriya dewleta Tirk, dest li ser wan hatiye danîn. Ji Kurdistanê dîrxistin û nefîkirina mirovên Kurd, ne tiştê ku nû e. Ev ji dema Osmanîyan destpêkiriye. Lê di dema dagîrkeriya dewleta Tirk de ev, bêtir û bi terorê çêbûye. Ji cih û welat derxistin û nefîkirina mirovên Kurd haş dihe zanîn. Emê vê bûyerê dûv re di sala binî zimên.

Niha ez dixwazim li ser îdînameya sawcî çend gotinan bibêjim: Berî her tiştê ku hebûnên jiyandê yên rastî, bi qanûnan nikarin werin qedexa kirin. Encumana sawciyan û hêzên dewletê ne tenê viran dikin. Ev daweya li derbarê me vebûye jî, ne bê sedem e. Sawcî bi navê dewleta Tirk, tîrsa dewletê dihe zimên. Ev politîkaya dewleta Tirk, ku cezayan li derbarê me dixwaze, tenê dixwaze tune kirina netewê me bihele zimên.

Sawcî dibêje, ku gotinên me yên di kovarê de belav bûne, li gora qanûnên dewleta Tirk, "bölücülük (kerîkarî)" û "Kürtçülük (Kurdîyê)" kirine. Lewma jî sawcî, ji bo vê cezayan li derbarê me dixwaze.

Ez gotinên di kovarê de derketine tevan qebul dikim. Dewleta Tirk politikîkayekê li ser Kurdistanê diha; gotinên me yên di vê barê de, dîtina me ya li ser vê politikayê, di kovarê de hatine nivîsandin. Lê em dibêjin, di sala jî em gelekî hindik û kême li ser pirsê mane û gelek tiştan hîna me nehanîne zimên. Maf û dadiya (haq û huquq) dewleta Tirk li Kurdistanê, li ser politikaya qebûlnekirina Kurdan hatiye avakirin.

Li ser rastiya Kurdistanê me hinek dîtînen xwe anîbûn zimên. Ji bo vê yekê jî sawcî, bi qanûnên ji Mussolîniyê faşîst hatine wergirtin, bi bendên 141 û 142, li derbarê me cezayan dixwaze. Lê eşkereye, ku ev qanûnên faşîst nikarin têkoşî-

na rizgariya neteweyê Kurdistan bibin paş. Lewma jî cehd kirina sawcî vala ye.

Nimûneyek; heke min bigotana, "Welatê min Manolya ye û ez ji bo serfiraziya gelê Manolya ditêkoşim", wê gavê, çî sawciyekî dewleta Tirk nedikaribû daweyekê li derbarê me veke û bide destpêkirin. Ji ber ku ew jî wê bizanibûna, tiştê ku weha xewn û xeyal e. Lê belê, ji bo ku me avakirina Kurdistaneka serbixwe, aza û demokratî di rêberiya PKK de û me têkoşîna gele Kurd anî zimên, li derbarê me ceza dihe xwestin.

Ev cezayên ji me re dihe xwestin, nikarin sazûmana dewleta Tirk ji rizîbûn û tunebûnê xilas bikin. Cezayên ji me re dihe xwestin, di rastîyê de ji heqîqetê re dihe xwestin. Lê belê di dîrokê de gelek caran hatiye dîtîna, ku rastî û heqîqet pir î serhişk in. Ji ber vê jî, hebûna teror û hovîtiya dewleta Tirk li ser gelê Kurdistanê bê feyde ye. Herdemê, têkoşîna rizgariya gelê me wê pêşvebiçe û ev pêşveçûn li welatê me, tîkîlî û pêwendiyên dagîrkeriyê jî wê ji kok ve rakin. Bila gumana kesî ji vê tune be!

Niha em hindekî çavên xwe li ser politikaya dewleta Tirk û rastîyên li Kurdistanê bigerin:

Dewleta Tirk ji berê û heya niha hatina gelê Kurdistanê bi destê xwe ve girtiye. Politîkayên dewleta Tirk heya niha li ser înkara hebûna Kurdistanê û gelê Kurd avabûye. Ev hîna jî berdewam dike. Dewleta Tirk, ji bo gelê Kurd ji hemû alîyan ve (aliyên leşkerî, aborî, politîkî, çandî, îdarî) di nava sazûmana xwe de bide xilaskirin, helandin û tune kirin, heya niha gelek mirovên Kurd qirkiriye, nefîkiriye û bidarvekirîye. Heya niha jî, ji bo gelê Kurd zimanê xwe, adetên xwe, toreya xwe û her tiştên xwe yên bi nîrx jîbîrbike û di dawiyê de bibe Tirk, politikaya dagîrkeriyê di barê asimilasyonê de li ser welatê me dide ajotin.

Lê welatê gelê Kurd ve politîkaya dewleta Tirk serjêr dibe û vala derdixîne. Niha gelê Kurd di rêberiya PKK de rabûye ser piyan û weha dibange, "Bes e

Le seretawe debê ewe destnişan bikeyn ke aburi behêzî her wilatêk be berdî binaxey ew dewlete dadenrêt û karigeriyekî tewawî heye le ser pêş-kewtin û geşesendini layenekani jiyanî hemecor lem wilate da. Le rojgari emroman da çendeha dewlet debinin ke ta raddeyekî yekcar zor pêşkewtûn le zor biwarewe, helbete hoy sereki emeş degerêtewe bo dewlemendi w a-buri betinî em welate. Be kurtî dewletêk ya mîletêk, katê xawen saman û aburiyekî çak û behêz bê, ewa zor be asanî detwanê karî binyatnan û awedan kirdinewey hemeçêşin encam bidat. Gelo eger Kurdistanî niştîmanî emeş azad biwaye axo çî pêşkewtin û peresendinêki be xowe debini û be taybetî ke Kurdistan xawen em samane zor û zebendey ser zewî û jêr zewî ye? Axo çewa Kurdistan debûye beheştî rasteqîney Kurdan? Belam bedaxewe em bo emey Kurd heta êştî her tase, hesret, hiwa, xewin û take amancimane.

Lem wîtare da demewê be şeweyekî kurt basêkî barî aburi bakurê Kurdistan bikem. Bê guman zorbey zori nawerokî baseke degerêtewe bo ew zaniyariyaney ke le rêgay taybetî xomewe be destîm xistûn, be taybetî le kati geştekem da. Gelê car pirsîyarim le xelik kirdiwe û begîwêrey tiwana û şarezayî xoyan weramiyan dametewe. Herweha zor şitim be çawî xom diwe yan hestîm pêyan kirdiwe. Ca lêre da ew şitane dexeme berçawî xîwênêran ke renge zorbeyan agadar bin lêyan yan xîwên dibêtiyanewe.

Berî her şitêk debê ewe bilêyn ke Kurdistan wilatêkî dagirkirawê û be hemû şeweyek mîletî Kurd deçew-sênêrêtewe û xakekey wêran dekrêt û belku reg û rişey Kurd û Kurdistan le rişewe derekêşrêt, kewate gelî Kurd ducarî zulm û zor biwe le hemû biwarêkî jiyan da û em zorlêkirdinêş barî aburî girtotewe û deგრêtewe. Wek dezanî welatî Kurdistan be şeweyekî giştî welatêkî şaxawiye û aw û heway Kurdistanîş le zivîstan sarde û le havîn germe û Kurdistan xawenî zor rûbare ke le çîya serkeşekaniyewe helequlên: Aras, Tîr (Dicle), Ferad, Qizluzan (Diwandere - rojhelatê Kurdistan). Her le Kurdistan da dû deryaye (gol) i mezin hene: Wan û Wirmê (Urmîye), legel dû deryaçey biçûk: Xamzar (bakurê Amed) û Zîfar (Merîwan - rojhelatê Kurdistan). Daristan le Kurdistan da be raddeyekî zor nabinrêt, belam zor car le dolenkan da daristan û cengeli siruştî û çênraw berçaw dekwên ke bûnete elqe be dewrî şar û gundekan da. Rêjey daristan le bakurê Kurdistan da degate %6'i sercemî xak. Le hemû giringtir eweye ke xakî Kurdistan zor be pit û dewlemende le rûy kani jêr zewiyewe (maden). Le Kurdistanî bindestî Turkiya da em kane jêr zewiyaney xîwarewe, ke hendêkiyan renge heta êştîş berhem nehên-rabin, hene: Petrol (Sêrt-Êlih -Batman-), mis (Pali), xelozi berd (Cizîra Botan û Silvan -Farqîn-), krom, qurqîşim û kibrit (Wan û Sêrt).

Wek dezanî aw û heway her nawçeyek karî xoy dekate ser çoniyetî jîyanî em nawçeyewe. Kurd delêt: Aw w awedani. Wate le çî şîwênêk aw hebê awedaniş (gund û bajêr) peyda debî û binyad denrên. Bê guman aw û heway Kurdistanîş karigerî tewawî xoy kirdote ser barî aburî nawçe ciya ciyakanî û helbete şîwênî cografîş (erdni-gariş) her heman karigerî heye le ser jîyanî aburî xelk û nawçe cor be corekani wilat.

Ademîzadî Kurd her le dêrzemane newe xak û zewî xoy zor be pîroz zaniwe. Be hoy çîya berzekanî xakekey biwe ke tiwanîwyetî xoy le dijmînan biparêzê û heta bav û bawpîranman qîsey danîsqe û pendîyan bo eme becê hêştîwe lem bareyewe: Çîyakan take dostman in! Her le ser heman zewî parûy jîyan û nani rojaney dest kewtiwe ke ewîş behoy kîştûkal (ziraet) biwe. A lêre da roli kîştûkalman bo dereke-

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojawa

- 9 -

Barî aburî nawçekanî Kurdistan

Malê koçerêk le Aladax, Kurdistan-Gulan 1989

Bêkarî zor bilawe le Bazîd, Kurdistan-Gulan 1989

wêt le jîyanî rojaney mirovî Kurd da.

Wek aşkirîşê Kurdistan be şeweyekî giştî wilatêkî kîştûkalîye û heta êştîş le hendê nawçe da peywendîye derebegayetiyeke (feodalîzm) her behêze û peywendî hozekan le nêw gund bigre le şarekanîş da heta raddeyekî zor bawe, belam le heman katîş da hoşiyarbûnawey siyazî û neteweyî gelî Kurd karî xoy kirdote ser puçel kirdinewey em peywendîyanewey serewe. Paş ewey le nêwan herdû şerî cihani yekem û duwem da peywendîye sermayedariyekan geşeyan kird û bazar, binke bazîrganî û pişesazîyekan hatine kayewe û emeş be kemi ya zori kariyan kirde ser Kurdistan û gelekey, be taybetî bûnî petrol le xakî Kurdistan serîncî monopole împeryalîzmîyekanî rakêşa û kewtîne nexşekêşan ewebû be pişesazî newî (petrol) palawtîn peyda bû. Eger çî Kurdistan xawen serwet û samanêkî zebende, belam azad nebûnî wilateke bote gewretîrîn kosp leberdem rolekani gelekeman le hemû parçekanî niştîman taku bitwanî pere be aburî niştîmanî welat biden û le pênanî amancî berzî xak û gel da bekarîbînî, be pêçewanewey dijmîne xîwên-xorekanî Kurdistan dewlemendi em xake degormewe legel welatani cihan û bazîrganî pêwe deken û çekî bekomel qirkerî pêwedest dehênî û em çêkê rastewxo diji gelî Kurdî niştîcêy ser heman xak bekardêt: Helebçe teniya nimûneyekî berçaw û behêz bû.

Le bakurê Kurdistanî da kîştûkal û ajel (heywan) bexêw kirdin dû pişey sereki daniştîwanî. Zorbey zori daniştîwanî gundekan bem dû karewe xerîkin. Gelêk carîş cotiyarî Kurd ajeldarî û werzêr î (fellahetî) pêkewe dekat. Teniya bo nimûne le gundekani ser sinûrî Ermenistan xelkî gundiye Kurdekan genim, co û çewenderî, şekîr, wence û hendêk car pemo û zor berubûmî tîrîş deçênî (be taybetî le destî Ixdîr). Her le werzî bihar da be xoyan û megelekaniyan (be taybetî

pez) bar û bargeyan têkdenên û rûdekene zozane bilind û serkeşekan (kiwêstan) bo ewey megele merekaniyan bibene lewerge û pawene sewzekanî (Giridaxa mezin, Giridaxa biçûk, Şemsîk, Aladax, Qoşbaşî «1» û gelêkî tîrîş. Şaxawî bûnî Kurdistanîş hoyekî yarmetidere bo perwerde kirdinî ajel. (Kurdistan nawçey şaxawî, berz, nîzmî û destayî tiyaye, eweş behoyekî giringî geşe kirdinî aburî daenrêt, le biwarî şîwankarî û bexêw kirdinî mer û malat da) «2». Ajeldarî le seranserî Kurdistan da bawe û heta le hendêk nawçe da biwete birbirey piştî jîyan û take hoy guzeranî xelk, le Kurdistan da zor bayex be perwerde kirdinî ajel edrêt. (Berhemî ajelekan le %34'i dahatî niştîmanî deग्रêtewe «3». Begîwêrey witeyekî B. Darkut mamosta le zankoy Stambul (1959) ewa: Dahatî sereki le Enazolî -rojhelatê Kurdistan- le encamî perwerde kirdinî ajel, ron û xurî (hîrî) peyda debêt) «4». Eger çî em witeyey serewe 31 sal pêş êsta wîtrawe, belam heta imroş rêjeyekî zor le daniştîwanî gundekani bakurê Kurdistanî her bem karewe xerîkin. Helbete em karêş le nawçekewe bo nawçeyek kem û ziyadî pêwe debînerêt. Ajeldarekan Berhemî ajelekaniyan le şarekan defroşî û kelûpel û cilûberig û pêwîstîyekanî malewew pêdekirin. bem şeweyey core bazîrganiyek dirust debêt le nêwan dêhat û şar da û be pêçewaneşewe. Lêre da nabê eweşman le bir çê ke ta êştîş hendê hozo koçer nawîn û bedem mer û malat bexêw kirdinewey le nawçeyekewe degwêznewe bo nawçeyekî tir û xanûyan hemîşe rewşmal (kon) e, bo nimûne ew koçeraney ke xom diwmin û pêyan delên: Cingene «5». Ewey cêgay daxîş ewey ke şîwankare Kurdekan zor zehmetî debînin le kati perwerde kirdinî ajel da, çî le satî germay havîna ya le sardî zivîstana, be taybetî katê pezekaniyan tûşî nexoşî debî û gelêkiyan demrin û mîrdar debnewe û zerer û ziyaneî

zori maddî le xawenekaniyan edên. Hendêk carîş petayekî qirkerî kuşinde sertapay nawçeyek be tawawî deग्रêtewe û dermanî pîzişkîş zor be kemi yarmetî merdarekan edat. Bê guman le Kurdistan zor core ajel perwerde dekrên û bexêw dekrên wek: Pez, bizin, manga (çêlek). Wilaxeberze (hêştîr-qantîr), hesp, ga û ker. Bêçe lemaney serewe ke lêyan diwayn, mirov katê geştêk bikat bo zor nawçey Kurdistan (be giştî) ewa le ser rêga da çawî be zor kes ekewê ke xerîkî perwerde kirdinî mêşhengîwin (mêşa hingîvin) in. Katê min le Erzîromê çûm bo Qaxîzman, le ser rêga da zor kesim bîni ke çadîryan heldabû we be şewîş her lew şîwênane da demanew û çawyan le pûrehengekaniyan debû ke le nêw sindûqî serda-poşraw serîncî geşkeraniyan bo lay xoyan radekêşa. Helbete hengîwîni nawçey Şemzînan zor benawbange.

Kîştûkal le Kurdistan da be şeweyekî giştî liqî sereki aburî niştîmanî pêkdehênêt û le %64'i dahatî niştîmanî deग्रêtewe, pasan pişesazî -senaet- le %26 û ke le %20'i newtê û le %10 le dahatî niştîmanî pêkdêt le liqekani tîrî aburî niştîmanî wek pişesazî binyadnan û giwastînewey û bazîrganî «6». Herweha (le kerti kîştûkalî da rêjey berhemî sewze û mewe le %30 debêt) «7». Le Kurdistan da coreha mewe hemeçêşin hen wek: Sêw, hîrmê, xox, tîrê, qeqsî... htd. Le zor şîwênî Kurdistanî da daniştîwan gelê car be xoyan xoşaw û doşawî mewe hemeçor berhem dênin. Hendê nawçe hen le bakurê Kurdistan da ke kakêkî zor be pit û bereketin bo kîştûkal û awdêrî be taybetî Deştî Ruha (Urfa) a nawçekanî Amed (Diyarbakîr) û Meletî, xo şûtî (zebeşî) Amed zor benawbange û sêw û mewe Meletî ewende hemeçêşin meger Ewliya Çelebî bitwanê wesfîyan bikat. «8» Bêçe lemane tûtîni Mûş zor nawdari heye û heta rolekani gel lem beşey Kurdistan da nukteyan le ser derxistîwe. «9» Leheman katîş da samanî aw yekêke le hoye here giringekani kîştûkal kirdin û dewlemendi ew hoye le Kurdistan da biwete yarmetiderêkî zor betin û çak bo em mebeste. Beşî zori daniştîwanî Kurd le dêhatekan da dejîn: Eger le hemû Turkiya da ladêyîyekan %65 bin, ewa le wilayetekani rojhelat (Kurdistan, -M.K.) da %73 ye... karî sereki çunke zorbey zori zewiyekean bedest serkîrde derebeg û ayînekanewey (şêx û axa), zorbey cemawerî cotiyaranîş bê zewî û zar in. (Be pêy lêkolînewey Turkekan le salanî 60 da 1/3 le zewiye kêldîrawekani rojhelatî Anatoliya dabeş kirabûn be ser %2,4 xêzan. Le heman katîş da le %38 le xêzane cotiyarekan xawenî yek bist zewî nebûn) yan (Le wilayetakanî Ruha, Mêrdîn û Dilûk -Entab- kesî wa hebûn ke xawenî 50-60 hezar donm bûn, keçi le heman katîş da deyan hezar cotiyar xawenî bistêk zewî nebûn) «11». Bê hiç gumanêk em nayeksaniye heta rojî emroş piyaw detwanê hestî pê bikat, we be taybetî le Kurdistan da. Cotiyare Kurdekan le zor şîwênî Kurdistan da amêr û hoy seretayî bekar dehênin le karî kêlan û awdêrî û helgirtîni xele û xerman da. Zor car wa debêt yekêk amêrêkî niwêy kîştûkalî kirîwe û cotiyaranî tir bekrê ew maki-neye le xawenekey deग्रîn û karî xoyanî pê deken. Rejîmî koloniyalîstî Turkiya bo zor şewey namîrpwane cotiyare Kurdekan deçewsenêtewe û herdem le firûfêlî niwê degerê bo berengarbûnewey zehmetkêşan û çewsa-wanî Kurdistan. Rejîm hewil dedat le rêgey Projey Başûrî Rojhelatî Ana-

tolîya-GAP şîwênawî netewayetî Kurdistan be carê bîsrêtewe û xêratîr serwet û samanî dewlemendi Kurdistan talan bikat le pênanî berjewendîye taybetîyekanî netewey serdestî Turk û faşîstekan da. Le heman katîş da de-xwazê rolekani geli Kurd bixepênê.

Eger çî jêrzemîni Kurdistan zor dewlemende le rûy newt û kane madenekani tîrewê, belam be daxewey rejîme dagîrkerekanî Kurdistan hemîşe siyasetî le paş hêştînewey Kurdistanîyan girtoteber le rûy aburîyewe, be taybetî pişesazî ke debwaye zor pêşkewtû bê le Kurdistan da, çunke berdî binaxey em kare le xakî Kurdistan da zor pitew û behêze. Rejîmî faşîstî Turkiya herdem nexê û pilanî becorêk danawe ke samanî Kurdistan talan bikat le pênanî xîzmet kirdinî nawçe ciya ciyakanî tîrî nêwxoy welat, be taybetî nawçekanî rojawa. Her bo nimûne le ser zêy Ferad da dezgayekî wîzey awî damezrand (Keban), ke pêş hemû sitêk karebay rojaway welat zamin dekat. Le seratay heftakan da çend karge (fabriqe) yekî biçûk le şarekanî Kurdistan binyadnîra, ke zorbeyan biçûk û xîwardemenî degîrtewe. Eger mirov şarekanî Kurdistan û Turkiya le rûy pişesazîyewe berawird bikat, ewa ciyawazîyekî gewre hest pê dekat. Çend fabriqeyek le hendê şarî Kurdistan: Erzîrom: şekîr, Agîrî (Gîlîdan): goşt û masî, Ixdîr: xurî (hîrî), Batman (îh): newt û berhemekani. Pêşkewtinî pişesazî le şarekanî tîrîş zor çak niye û tenha le %5,6 le pişesazî welat lem nawçeyey da -Kurdistan, M.K.- heye) «12». Rêgawban û hoyekani giwastînewey rolêkî bala dabînin le geşe kirdinî pişesazî da, belam rêgay nêwan şarekanî Kurdistan her mepîrse çonî! Ew rêga tazeyekî ke dirustîş dekrên zorbeyan bo mebestî serbazi bekardehênrên.

Bêkarî tenguçelemeyekî tîrî bîra Kurdekan lem beşey niştîman da û be hezaran û bigre be sedeha hezaran kîrêkaranî Kurd le şare gewrekani Stambol. Enqere û Îzmîr û zor şarî tîr da bedî dekrên. Hergîz ew bîra Kurdamen le bir naçnewey ke le (Anatoliya Girajî) dahatîni û deçûn û xerîkî fîroştîni kelûpelî hemeçor bûn wek: Cîgere, bilêti bext taqîkirdinewey (şans), cilûberig û zor keresey tîr. Yekêk lew birayane ke xelkî şarî Mereş bû be minî got, "Kurdistan gelek xoşê û lî vêr heta av bi pare defroşîn".

Legel eweş da ke Kurdistan letlet kirawe, belam be dizîş bê şitumek kîrîn le parçeyek bo parçeyekî tîr her berdewane û core bazîrganiyek le aradaye. Bo nimûne le şarî Bazîd mirov zor keresey bazîrganî debînet ke le Kurdistanî rojhelatewey hênrawîn, we be rêgey qaçaqçîyeyî. Heta tifengî G-3 û coreha çek û teqemenî tîr kîrîn û fîroştîniyan bawe, belam be nihênî!

Le kotayî da hiwardarîm tiwanîbêtim kurte basêkîm pêşkeş kîrdbê derbarey barî aburî bakurê Kurdistan.

Jêderekan:

- 1) Nûser em zozananey diwe.
- 2) Profesör Radovan Paviç, Culanewey Rizgarîxiwazaney Kurd le Xebatî da bo Serbexoyî Netewayetî û Siyasî, Wergêranî bo Kurdî: Mehmed Mela İzzet, Çapxaney Şehîd Cemal Tayer, Swêd-1985, L 35.
- 3) Dr. A. Q., Kurdistan we El Ekrad, Beyrut-1970, S 121, be Erebi.
- 4) Heman serçawe, L 121.
- 5) Nawi Cingene zor nîzîke le Zengene, ke hozêkî gewrey Kurde.
- 6) Kurdistan we El Ekrad, S 120.
- 7) Heman serçawe, L 121.
- 8) Bo ziyatîr agadarî birwane siyahetnamekey Ewliya Çelebî.
- 9) Wek boyan gêramewe: Carêkiyan paşayekî Turkekan kobunewey hebwe legel axa û piyawmaqule Kurdekan û bas basî beşxurawî gelî Kurd biwe. Yekê le axa Kurdekan delê, "Paşam eger hemû şitêkîm lê dagîr biken, tenha tûtîni Mûş im bo bihêlin."
- 10) Govarî Peyv, Wîtanî "Derbarey barî Kurd le Turkiyay taze da", Nûsinî: M. Hesretîyan, Jimare 2, Sal 1, Temmûzî 1986, L 150.
- 11) Heman serçawe, L 150.
- 12) Heman serçawe, L 153.

CIHÊN DANIŞVANIYÊ Û BELEAVBÛNA ŞENÎ LI ÊRDIMA SEMSÛRÊ

Êrdima Semsûrê dikeve herêma Berferad (herêma başûrê-rojava) a bakurê-rojavayê Kurdistanê. Ji aliyê rojhilat ve bi êrdima Amedê (Diyar-bekrê), ji aliyê bakur ve bi êrdima Meletî, ji aliyê rojava ve bi êrdima Gurrûmê (Mereş), ji aliyê başûr ve bi êrdimên Dilûk (Entab) û Ruha (Urfa) ve hatiye pêçandin. Tixûbên Semsûrê yên bi êrdimên Amed û Ruhayê rê Ava Ferad e.

Heft navçeyên êrdimê hene. Navên wan ev in: Navenda êrdimê bajarê Semsûrê û navçeyên Bêhiştî, Çêlikan, Kerker (Gêrger, Aldûş), Serê Golan, Kolik û Şemizad.

Semsûr li navîna-bakurê-rojavayê Kurdistanê, ji aliyê hejîmara şênî, di nava êrdimên piçûktirîn de cihê xwe digire. Aboriya êrdimê ji aliyê îndustriyê ve pêş ve neketiye. Aborî bêtir piştî xwe dide kiştûkalê (zêvîkarî, zîraet). Ji ber vê sedemê ji tûnbûna şênî li wê êrdimê heya were gotin kêm e.

Di navkirina cihên danişvaniyê (rûniştinê) de hoy û ûştên erdnigari (coxrafi) posideyên xwe berçav kirine. Pîrraniyeka mezin ji şênî li başûrê êrdimê bi cih e, ji ber ku deverên li vir hindêki xakerast in û erd li vir dikare were avdan û çinandin. Gava cihê rûniştinê hatine avakirin, hesaniya çûyin û hatinê, riyên gund û bajarên hev re girêdidin, hatine berçav anin.

Navenda êrdimê navçeya Semsûrê: Bi navçeyên Bêhiştî, Şemizad, Kolik, Çêlikan û êrdimên Meletî, Ruhayê re xwedî tixûb e. Hejîmara şênî 15.262 kes e. Pivana erdî 1.702 km² ye. Li ser her km² erdî 68 mirov dijîn. Çar qopani û 130 gund girêdayê navçeya navendi ne.

Navçeya Bêhiştî (Besnî): Bi navçeya Serê Golan, navçeya navendi û êrdimên Meletî, Ruha û Dilûkê re xwedî tixûb e. Hejîmara şênî 72.963 kes e. Pivana erdî 1.649 km² ye. Li ser her km² erdî 44 mirov dijîn. Pênc qopani û 62 gund girêdayê Bêhiştî ne.

Navçeya Bêhiştî li rojavayê bajarê Semsûrê avabûye. 37 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Serê Golan (Golbaşî): Navçeya Serê Golan bi êrdimên Meletî û Gurrûmê re xwedî tixûb e. Di sala 1958'an de bûye navçe. Hejîmara şênî 45.546 kes e. Pivana erdî 784 km² ye. Li ser her km² erdî 58 mirov dijîn. Du qopani û 29 gund girêdayê Serê Golan in.

Navçeya Serê Golan ji li rojavayê bajarê Semsûrê avabûye. 68 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Kolikê (Kahta): Ji aliyê navçeyên Çêlikan, Şemizad, Kerker û navçeya navendi, herweha êrdimên Ruha û Meletî ve hatiye pêçandin. Hejîmara şênî 75.000 kes e. Pivana erdî 1.854 km² ye. Li ser her km² erdî 40 mirov dijîn. Çar qopani û 78 gund girêdayê Kolikê ne.

Navçeya Kolikê li rojhilatê bajarê Semsûrê avabûye. 40 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Çêlikan (Çêlikan): Bi navçeya ya navendi û êrdima Meletî re xwedî tixûb e. Hejîmara şênî 18.391 kes e. Pivana erdî 584 km² ye. Li ser km² erdî 31 yek mirov dijîn. 16 gund girêdayê Çêlikan in.

Navçeya Çêlikan li bakurê bajarê Semsûrê avabûye. 60 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Kerker (Gêrger, Aldûş): Bi navçeya Kolikê, êrdimên Amed, Ruha û Meletî re xwedî tixûb e. Hejîmara şênî 30.388 kes e. Pivana erdî 702 km² ye. Li ser her km² erdî 43 kes dijîn. Qopaniyek û 43 gund girêdayê Kerkerê ne.

Navçeya Kerker ji li bakurê bajarê Semsûrê avabûye. 119 km ji Semsûrê dûr e.

Navçeya Şemizad (Samsat): Bi navenda êrdimê bajarê Semsûrê, navçeya Kolikê û êrdima Ruhayê re xwedî tixûb e. Hejîmara şênî 9.974 kes e. Pivana erdî 339 km² ye. Li ser her km² erdî 29 mirov dijîn. 17 gund girêdayê Şemizadê ne.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke nîştîman ku bi kehniyên binerdî yên dewlemend navdêr e

SEMSÛR

- II -

Navçeya Şemizad li başûrê bajarê Semsûrê avabûye. Ji aliyê firehiya erdî û hejîmara şênî ve li êrdimê navçeya piçûktirîn e. Şemizad li keviya Ava Feradê avabûye. 36 km ji Semsûrê dûr e.

AVAHIYA ÇANDÎ LI ÊRDIMA SEMSÛRÊ

Semsûr di diroka xwe de gelek bajarvaniyan danasiye. Xebatên çandî yên pêşemîn bi elên Hititî destpêkirine, ku wê êrdimê ji xwe re ji bo danişvaniyê hilbijartibûn. Piştî Hititîtan ku li Mezra Bohtan (Mezopotamiya) bingehên dewlemendiyan çandî avêtibûn, bi rêzê gelen Mitani, Urartu (Ermeni), Aşuri, Med, Pers û Helenî (Yewnani) ji pejn û şopên çandî li şûn xwe hiştine. Di salên paşê de qraliyeta Kommagene û împaratoriya Romani ji, di doman û henganên hikmdariyan xwe de, wê avahiya çandî ku ji gelên me hejmartî mabû, dewlemendtir kirin û wan ji karinên xwe yên çandî tevli hebûnên çandî yên diroki kirin.

Avahiya çandî ya Semsûrê di sed-salên (qurneyên) kevin de gelekî dewlemend e. Di rojên me de, pêwistiya kevin a dewlemendiya dirokê ku ji gelên cûrbecûr mabû, heya pivaneka mezin hunda bûye. Diyar e, ku li paşîya wê qirkirina çandî ji doliwger û serdestên dagirkeriya Tirkan hene. Ramiyariya dewleta Tirk a dagirker, li ser bingeha tunekirina dewlemendiyan çandî yên gelê me ji xwe avakiriye. Ev ramiyariya derî-serdemî herweha gelê me biyani diroka xwe ji hiştiye û wê zanabûna gelê me, ku divibû xwedî li nîrxên xwe yên netewî û çandî derketibana, kuhkiriye.

Serpêhatin, orf û adetên gelê êrdimê yên hene xwediyên taybetiyên xweser in, lê disa ji ne xwediyên guhartinên pêwist in li gora gelemperiyê Kurdistanê. Cil û temtil, leyistokên folklorî û govendî, stran û dilanên êrdimê, ji nîrxên çandî yên gelemperiyê Kurdistanê ne.

Di folklorê de govend ciheki pêwist digire. Govendên sereke xwedîyê wan nava in: Girani, Rêzani, Berde, Dêrîko, Govendê Girani, Dîko, Lorkê, Dimso, Tirpanî, Kudaro û hwd.

Di muzikê de ji stranên giran û xwedî-meqamên axînî bêtir dibin evîna dilan. Ev stran ji bi naverokên xwe bi axînî, keser, tivanc û evînê tîjî bûne.

CIHÊ ÊRDIMA SEMSÛRÊ DI TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Êrdima Semsûrê ji wan û di nava wan deveran de ye, ku tevgera me ya rizgariya netewî hina di destpêka xwe de, xwe li wir ji bicihkiribû. Di wê demê de hinde posideyên rêxistinên Kurdî yên reformîst û hêzên şovenîstên civakî heya pivanekê hebûn. Komêk ji hevriyên me, ku di nava wan de Sabri GOZUBUYUK ji hebû, piştî civineka agahdariyê ku berpirsiyarên tevgera me ji tevli civinê bûbûn, bi komî tevli rêzên heza pêşengî ya rizgariya netewî bûbûn. Di nava hevriyên me, ku cara pêşemîn birdoz û ramiyariya PKK kişandibûn êrdimê, rêheval Kemal PÎR ji hebû.

Berî 12'ê Êlûnê Partiya me li gundên û bajarê Semsûrê, hinde pêşketinên pêwist bi destê xwe ve ani û

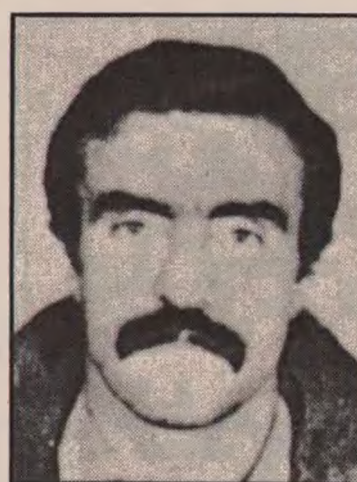
Ramazan KAPLAN

Mustafa OMURCAN

Faik ALAGOZ

Sabri GOZUBUYUK

M. Emin TAŞTAN

zin ji ciwanan tevli rêzên me bûn. Li kêleka ciwanên xwendekar, di naven-da bajêr de karkerên fabrikayên cixaran, ta û çimento ji xwe nêzîkî têkoşinê kirin. Tevgera me pêwendî û tîkiliyên xwe yên xurt bi karkeran re dani. Li dijî faşîstan ji têkoşineka bi biryar hate birêvebirin. Weke wê, tevgera me berê xwe da tora sixur û gilîkarên li êrdimê ji. Kesên serkêşîya wê xebata dewletê ya dij-şoreşgerî dikiran, bi mirinê hatin palifandin. Ev rêxistinîya faşîst hate belavkirin. Tevli van, li dijî kompradorên feodali Mala Gursoy û Kefenciogullari ji têkoşineka bi biryar hate pêşvebirin û giraniya wan hat jar kirin. Ev xebatên tevgera me, bal û serinca gelê me kişandin ser xwe û cihê xwe di dilê gelê me de çêkirin. Tevgera me prestîjeka pêwist ber xwe ve ani.

Navçeya Kolikê bû navçeyeka weha li êrdimê, ku têkoşina me bêtirîn li wir jêhatibûn bi destên xwe ve ani. Li gundê Axnikê ya navçeya Kolikê livbaziyeke dest-danîna ser erdên zêvîyan hat pêkanîn û livbazi biserkeftîni giha dawiyê.

Berî sala 1980'an ve, xebatên rizgariya netewî xwe gihandin navçeyên Bêhiştî û Çêlikan ji. Di demeka kin de pêşveçûnên herî pêwist bi rê ve ketin.

Gava roja 12'ê Êlûnê sala 1980'an cuntaya faşîst hate ser kar, Partiya me li Semsûrê serdestîyeka pêwist avakiribû.

Bi hatina cuntaya faşîst û dagirker li ser kar û hikm, yek ji wan êrdiman, ku operasyonên leşkerî bêtirîn xwe tûnd kiribûn, bû êrdima Semsûrê ji. Cuntaya leşkerî dest bi xebata rêxistinîyê sixuran a berfireh kir. Li Semsûrê xebatên rizgariya netewî serdestîya xwe avakiribûn. Lewma cunta xwest

bersiveke tunekirin û palaftinê bide. Bi destpêkirina têkoşina me ya rizgariya netewî di domana nuh de û disa dest avêtina wê êrdimê ji, dijmîn berê xwe da tedbir, tevdir û amadekariyên diwartir. Dest bi leyistokan, dek û dolaban kir li ser birên ku guman heye têkoşina me wê wan bine bin posideyên xwe. Ji bo wê ajankirina mirovan bêtirîn berê xwe da wan mirovên me.

Hemû rêvalên me yên piştî 12'ê Êlûnê li Semsûrê şehîd ketine, di encama gilîkariyan de hatin dorpêçandin û di şer de şehîd ketine. Di sala 1984'an de Faik ALAGOZ û A. Riza SOYLEMEZ, di sala 1985'an de rêvalên Sabri GOZUBUYUK, A. Kamber DEMİR, Mehmet YEŞİLLER, I. Huseyin ÇOŞKUN û H. Ahmet YAPICI, di sala 1987'an de Mustafa OMURCAN, Mithat DEMİRCİ, İbrahim DEMİR, Rahmen KORKMAZ û Firaz, di sala 1988'an de Aziz COMERT, Huseyin YORULMAZ, Kenan OZÇAKMAK, Mehmet ALAGOZ û İmam AKYOL û piştî demeka kin ji M. Emin TAŞTAN, Mehmet DEMİR di encama gilîyan an ji bêbextîyan de, di şerê li hemberê hêzên leşkerî yên dijmîn de şehîd ketin. Şerên wan ji bégaviyê çêbûn û ger bibe sedema jiyana wan ji, ji berxwedanê tawîz nêdan dijmîn. Berxwedanên bi keleşî û fêrisî yên rêvalên me posideyên mezin dagrandin ser êrdima Semsûrê. Rêhevalên me derfeta demeka dirêj birêvebirina xebatan li êrdimê peyda nekirin, lê disa ji potansiyeleke xurt a rizgari-xwaziya netewî derêxistin holê.

Dikare were gotin, ku di domana nuh a têkoşina me ya çêkdari de, di navbera hêzên Partiya me û hêzên leşkerî yên dewleta Tirk de, li êrdima Semsûrê şereki diwar çêbûye, di dema ku Partiya me ji nuh ve dest avêtibû êrdimê. Dijmîn bi serhişki serî da tedbiran da Partiya me nekari-be xwe li herêma Berferad (herêma başûrê-rojava) bi cih bike; ku êrdima Semsûrê ji tevli wê heremê ye. Dijmîn xwest û dixwaze hemû deriyên heremê ji têkoşina me re rind bigire û asêbike. Lê di encamê de serfirazî bû paya PKK: çembera ku dijmîn risabû hate perçekirin.

Êrdima Semsûrê ji sala par heya niha bûye bingehêk ji bo têkoşina me ya rizgariya netewî, da rayên xwe di kûriyên jêrzemîn de dabigerine. Herweha êrdimê danasê wê rastîyê ji dibe, ku her diçe potansiyela berxwedêr çalak û peletir dibe. Rêxistinên sixur û ajanan ên li wê êrdimê di hên palaftin û deşîfre kirin û bi lêdanên digirin tarûmar dibin. Heya pivaneka pêwist birên ciwan tevli yekeniyan me yên çêkdari ji bo rizgariyê dibin. Gundiyên welatperwer roj bi roj bêtir alikari û destekên xwe ji bo têkoşina pêşmergeyan zêdedikin. Semsûr gav bi gav ser wê riyê dimeşe, ku bibe keleheke doz û şoreşa Kurdistanê. Di demên pêşin de, têkoşina me ya rizgariya netewî li wê êrdimê ji wê bêtir bilind bibe, ji ber ku Semsûr berendamekî pêşveçûnêka weha ye.

(Hemû hejîmarên di nivîsa jorin de, ji statîstîkên sala 1980'an hatine wergirtin û hilanin.)

Di hejîmara pêşin de:
Êrdima MELETÎ

LI BOTANÊ CAREK DIN ARGK BISERKET

- **BERWARÎ:** *Li Besta Bawer kerwanekî dijmin hat tune kirin. Du serleşker û deh serbaz hatin kuştin*
- **WESTAN û SAX:** *Şerên li Çemê Xanê, Deşta Dem û Reşadiyê sê rojan doman. Du helikopterên dijmin li erdê hatin xistin. Sedhezarek, şeş serleşker û bi kêmasî heşt serbaz hatin kuştin.*
- **ELK û QILABAN:** *Şerên giran li gundê Dûlê, Merkitik, Katoyê Jirkan, Meydana Casusan, Meydana Kolyan û Kelê Mamê. Helikoptereke dijmin ket. Pirraniya wan serleşker, bi kêmasî 30 serbazên dijmin hatin kuştin.*
- **GERCEWS:** *Di şerê Gundikê Kelo de panzêrek û du CMS hatin şewitandin. Dido ji wan serleşker, 12 serbazên dagirkeran hatin kuştin.*

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Kerwanekî dijmin a serleşkerî û ji çar navgînan hat tune kirin: Sê serleşker û deh serbaz hatin kuştin

BERWARÎ: Şeva 29'ê Tirmehê danê êvarî, li ser rîya gundê Osyan û navçeya Berwarî, di navbera gundên Kertvîn û Gurzuwan, li devera bi navê Besta Bawer, yekenyên me yên rizgariya netewî, kerwanekî dijmin a ji çar navgînan xistin dafekê.

Her çar navgînan kerwanê bi yekcarê ketin bin barana rokêtan û agirê berikên çekên otomatîk ên mîna BKC û MG-3. Di encama bikaranîna van çekên giran de, her çar navgîn ji man di nava agirî de. Cihê bûyerê, bi yekcarê bi cendekên leşkerên dijmin û perçeyên navgînan tîji bû. Şer xwe gihand pîvanên cengê giran û nêzîkî du saetan doma. Di vî şerê dijwar de, serleşkerê "Boluk" a Berwarî "binbaşî" (serhezar) Yavuz Koksel, "yüzbaşî" yê (sersed) cendîrman Dogan Sevinç, serleşkerêkî navê wî hîna ne diyar e û deh serbaz hatin kuştin. Yek ji serleşkeran, heşt serbazên din ji birindar ketin.

Her çendî pozberî bi dirêjahiya doma û dagirker salox ji bûyerê girtibûn jî, newêrîn hêzên tûkuziyê ji Berwarî

(daristana) li derdorê cihê pozberiyê jî dan ber bombebaranên û sohtandî (şewitandin). Di roja pêncemîn de hîna jî agirê ketî rêlistanan berde-wam dikir. Li gundê Gurzuwan jî gelek gundiyan bêhay hatin girtin. Herweha jî vî gundî 18 "parêzkarên" gund û jî serekên eşîra Adyan Durmaz Bilen jî, bi hiceta ku li hemberê bûyerê pasîf mane, hatin girtin. Durmaz Bilen herwusa serekê navçeya Berwarî yê partiya DYP (Partiya Riya Rast) e. Di navbera Durmaz Bilen û Emin Özcan de dubendi, berberî û dijminahiyên xwinê hene. Emin Özcan jî axayekî eşîra Adyan e. Li êrdim û derdorê, jî serekên cerdevan û ceşşan ê mezin e.

Ji aliyê din, dagirker ji radyo û di weşanên xwe de dabûn bihistandin, ku li dora gundê Akêrê navçeya Berwarî, dido ji wan jî 17 tûkoşerên ARGK hatine kuştin. Lê heya niha saloxên vê nûçeya dijmin rast şanî bikin, belav nebûne. Diyar e, ku ev nûçeya dijmin dayî bihistandin, ne rast e. Gundê hati nimandin, dikeve sêçîva navçeyên Berwarî, Şîrnex û Elkê. Ev dever jî mej ve jî aliyê hêzên leşkeriyên dijmin ve hatibû dorgirtin. Dagirker nahêlin çî kesek jî deverê derkeve yan jî here gundê Akêrê. Desturê nadin gundiyan bi xwe jî. Gundiyan Akêrê, bilî hemû zorba-ziyan, çekên dijmin nexistin destên

diçe ev guman serdest dibe. Da ev hovîti neyê ronahî kirin jî, di televizyon û weşanan de belav nekirine. Heya niha kesaniya yên hatibin qirkirin, nehatiye eşkere kirin û destur jî nedane çî rojnamevanekî, ku bikaribe here cihê bûyerê. Ev jî gumana çêbûna qirkirinekî xurt dikin.

Pozberiyek li hemberê komeka taybetî: Çar endamên komên xweser hatin kuştin

GIRÊ AMO (SILOPÎ): Roja 14'ê Tirmehê li bakurê qopaniya Besbinê, li qontarên Çiyayê Cûdî derdorên gundên Harbil û "Dagtepe", di navbera pêşmergeyên ARGK û yekenyêke operasyonan a dijmin de şerek çêbû. Yekenyî dijmin jî encamên komên xweser bû. Di şerê derketî de, bi kêmasî çar endamên komên taybetî hatin kuştin.

Dagirker, dan belavkirin, ku di vî şerî de du pêşmerge jî hatine kuştin. Lê ev nûçe, heya niha rastiya xwe bi delil nekirîye. Weke agahiyên me jî êrdimê standine, berî hingê jî du gundî jî ser mayîneke leşkerî derbas bûne û jiyana xwe hunda kirine. Dihê gotin, ku dagirker vê bûyerê jî bi şerê derketî ve girêdidin û weha bûyerê dane bihistandin.

birêkin cihê bûyerê. Tenê hewl dan xwe, ku ji helikopteran leşkerên tûkuziyê dabixinin cihê pozberiyê. Di domana ve keferate dijmin de pêşmerge helikopterekê jî birindar dikin, ku serleşkerê "alay" a Sêrtê tede bû. Helikopter jî begaviyê dakete erdê. Di nava nûçeyên jî êrdimê digihin me de, nûçeya li ser ne ronahîbûna dawîya vî serleşkerî jî heye. Heya niha nayê zanîn, çîye û çawa bûye encama serleşkerê "alay"ê.

Şer û pozberiya li Besta Bawer, di şerê ARGK de, rûpel û berpeleke zêrîn e. Cara yekemine, ku dagirker di pozberiyekê de, bi vê hejimarê bilind hundabûn dane.

Dagirker cendekên xwe birin bajarê Sêrtê. Ji hoparlörên belediye bang li şênîyê bajêr kirin, da tevli xwepêşdanên şînê bibe. Lê tu kesî bersiva bangê neda û daxwaza wan bi cih nehani. Dagirker di şîna xwe de tenê û tenha man.

Piştî vî şerî jî dagirker, berê xwe dan gundiyan. Herweha rêlistana

xwe û nebûn cerdevan. Ji ber vê yekê jî herdemê rasti êrişên dagirkeran û cerdevanên Jirki û Osyan bûn. Guman heye ku dagirker li vî gundî qirkirinekê pêkanibin. Lê heya niha, weke nûçeyên gihane me, çî gundiyeke negotiyê merivekî min hatiye kuştin. Gundiyan Akêrê jî eşîrên Şîrnexî ne û bi xwe jî ji eşîra Biryân in.

Disa guman heye, heke qirkirinek bi destê dagirkeran hebe, dibe ku ne li gundê Akêrê be, lê li gundê Omyanus be, ku ev gund jî dikeve nava sêçîva me nimandî. Dibe ku li gundê Omyanus an jî li dora vî gundî tişteki weha hebe. Ji vî gundî jî di çî demekê de çî kesekî çekên dijmin nexistiye destê xwe. Herweha jî her binemaleka (malbateka) gundê Omyanus an şehidekî me heye yan jî tûkoşerekî di nava rêzên ARGK de ye. Ji her malekê pêşmergeyekî me heye. Lewma: gumana bikaranîna çekên kimyawî jî aliyê dagirkeran xurt dibe. Dibe ku bi vê riye komeke jî berendamên tûkoşeran ên bi piranî bê çek, qirkiribin. Her

Li hêldorên Derşevê hêfîneke cerdevanan hat rûxandin

ŞÎRNEX: Şeva 16'ê Tirmehê li gundê Al Kemer, pêşmergeyên me yên rizgariya netewî êrişekê birin ser "parêzkarên" ceşş. Sê cerdevan hatin kuştin, sisê jî birindar ketin. Leşkerên dagirkeran jî hatin hewara cerdevanan. Di şerê li hemberê leşkeran de jî, sê serbaz birindar bûn.

Navê hinek ji cerdevanên hatine kuştin ev in: Omer û Îsmail Îstemi.

Omer Îstemi di sala 1986'an de çeka dijmin standibû. Hingê pêşmerge destdanibûn ser deh çekên "parêzkarên" û gund jî cerdevanan paqîj kiribûn. Piştî vê bûyerê, bilî gelek bangên ARGK, ev koma welatfiroşan disa çekên dijmin hilgirtibû. Ji ber vê yekê ev koma ceşşan di dawiyê de hate cezakirin.

Dûmahîk di rûpela 19'an de

Raman ji Berxwedan

Bi rêberiya ARGK gelê Kurdistanê kete meha serfiraziyê

Di meha Tirmehê de, pîrsa netewî ya gelê Kurdistanê, bi gehinekên xwe yên şewereng cihê xwe di nava bûyerên cihanê yên ramyarî de girt. Li aliyekê çalakiyên ARGK ên yekîtiya gelê me avadikin û banga serihildanê li gelê me dikin, ji aliyê din hişyarbûna girsên bajaran di barê netewî de û li derveyî welat jî çêbûna konferansên babetî bi navê Kurdistanê bûn pêşketinê demê yên nuh. Hevkariya navnetewan bi lez û pele di vê demê de pêşveçû. Li kêleka van tevan, li ser bingeha aloziya afîrî, terora dagirkeran jî diwartir dibe. Gund dihen valakirin, mirov jî cih dihen hilkin, girtinê girseyî çêdibin, ji bo palaftina tûkoşîna me ya serxwebûnê niwandêr û berpirsiyarên dagirkeriya Tirkî derdikevin gerên li Kurdistanê û bi piştigiriya hêzên imperyalîst xebatên ji bo "otonomiya çandî" birêvedikevin.

Di panzdeh rojên Tirmehê yên dawiyê de ARGK, li Westan, Xîzan, Şax, Qilaban, Şemzînan, Şîrnex, Elk, Silopî, Sêrt, Kerboran, Gercews, Gumgum, Bêhiştî, Xelfetî, Xozat û Aricakê li dijmin xist. Di hefteya dawiyê de êrdima Botanê zivirî qada cengên giran. Bi hezaran serbaz, komên taybetî û hemû cerdevanên li êrdimê tevli şerî bûn. Dijmin bi êrişên xwe yên dorfirêh, dixwest, ji niha ve pêşîya pêşveçûnê di sersaliya 15'ê Tebaxê de bigire. Bi vê armancê pilaneka êrişan hat danîn.

Êrişa dagirkeran tûkû. Du sedhezâr, du sersed, şeş "ustegmen", "astegmen" êk, şeş "astubay", 76 serbaz û çar endamên komên xweser jî aliyê ARGK ve hatin kuştin. Li kêleka van jî, 31 cerdevan hatin kuştin. Çar helikopter li erdê hatin xistin, yek birin girt, panzêrek û pênc CMS (Cemse) jî hatin rûxandin. Hêzên ARGK êrişên jêhati birin ser kerwanên leşkerî û cerdevanî lêdanên mezin girt.

Livbazi û şerên ARGK his û daxwazên gelê me bi yekcarê gihandin yekîtiyê. Bangêşîya şoreşgerî û welparêziyê ketiye her malekê. Girsên gel nema li pêşîya terora dewletê serê xwe diçemînin. Bûyerên mîna rêveçûna HEP, jî xwe re dizivirinin platformên tûkoşînê. Weke li Êlih û Amedê bûyî, derdikevin kolan û şeqeman. Ev hişyarbûna girsên bajaran, bi lez xwe digihîne sixletên rêxistinî. Lewma di meha Tirmehê de, ji çar aliyên Kurdistanê, bi sedan tûkoşerên nuh xwe gihandin rêzên ARGK.

Otorîteya ERNK di nava girsên gel de pêşveçûnên mezin kire paya xwe. Pîrsa netewî ya gelê Kurdistanê bû pergaleka bingehein di platformên navnetewan de. Bangên yekbûna netewî û rêxistinîya di şoreşê de, ku ji biryarên Konferansa Netewî ya PKK ne, li cem girsên welatparêz bersiva xwe girtin. Pîrsa Kurdistanê di parlamentoyên Almanya, Frense, Swîs, Swêd û Belçîka de, bû gelşa gotûbêjê. Hevkariya navnetewan xwe digihîne rêxistinîyê. Kesên bi nav û deng êdî xwedî li pîrsê derdikevin, komîsyonan avadikin û dixwazin herin Kurdistanê.

Di vê demê de li Moskow konferansa Kurdên li Sowjetê jî çêbû. Roj bi roj bêhtir, Kurdên li Sowyetî jî tûkiliyên xwe bi tûkoşîna me re xurt dikin. Konferansa çêbûyî, lewma bû bingeheke baş, ji bo potansiyeleka aktif di doza şoreşa Kurdistanê de.

Li pêşberê van pêşveçûnan, dagirkeriya Tirkî jî, ji aliyekê dixwaze awira gelemperî bixapîne, ji aliyekê jî terora xwe digihîne baniyan. Lê disa ji neçare ma, ku di vê mehê de yekî weke Îsmail Bêşîkî berde. Bêşîkî hat pîrsyar kirin, lê biserket. Ev jî şanî dîke, ku birdoza fermî ya dewletê iflas kiriye. Rewşenbîr û hêzên çep ên Tirkîyê êdî baş ketine ser rîya pêşveçûnê şoreşgerî. Ji ber hewl û helwestiya birêveketî, girtiyên daweyên Kerboran, Cizîra Botan û Amedê yên jî ber serihildanan, tev hatin berdan. Ji ber berxwedana netewî û hevkarîya navnetewan dagirker gavên paş ve avêtin. Lê hema jî aliyê din jî dagirker, hovîtiya xwe domandin. Li Êlih, Gercews, Westan, Berwarî û Qilaban şikence bû hunerê dagirkeran. Li van deveran di panzdeh rojan de 20 gund hatin valakirin. Çûyîn û hatina Şîrnex, Berwarî, Elk, Çel, Çolamerg, Şemzînan û Qilaban hatiye qedexê kirin. Balafirên Tirkî jî ser van êrdiman difirîn. Çiya û rêlistan dikevin bin barana bombeyan.

Lê hemû bangêşiyên dagirkeran nikarin gelê me bixapînin, zilma wan jî nake çî pere. Gava di meha Tirmehê de şer bi diwarî didoman, berpirsiyarên dagirkeran "listeyên pêşmergeyên hatine kuştin û xwe dane dest" dan belavkirin. Rojnameyên wan jî van listeyan bi firehi belavkirin. Lê di rastîniyê de tenê 10 tûkoşer şehîd ketibûn. Nûçeyên din tev berhemên aciziyê yên derewîn bûn. Lewma dagirker van derewan dikiran, ji ber ku ji Botanê heya Sêrtê û Wanê nexweşxane bi serbazên birindar tîjibûne. Lê disa jî, bilî sansur û qedexeyan, şîna dagirkeran û bilançoeyên çalakiyên ARGK di weşanan de bi firehî cihên xwe girtin.

Di vê mehê de, kin were gotin, tûkoşîna rizgariya netewa Kurdistan a di bin pêşengîya PKK de, dagirkeran xistiye nava tengezariyê. Tevli ezbeniyên xwe yên imperyalîst jî bin ve dihejin.

Hoy, ûşt, dem ne ji bo dagirkeran, ji bo gelê Kurdistanê pijiyane...